

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับนักเรียน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒)
เพื่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย

ภาคเรียนที่ ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่

ชื่อ-สกุล เลขที่
โรงเรียน

“การศึกษา คือ ความมั่นคงของประเทศ”

การศึกษาต้องสร้างให้คนไทย มีคุณลักษณะสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑. มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
๒. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง
๓. มีอาชีพ มีงานทำ
๔. เป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย

พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระราชทานแก่คณะองคมนตรี

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๐

ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต

คำชี้แจง

การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน โดยใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ระดับประถมศึกษา ภาคเรียนที่ ๑ ฉบับนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งที่ ๒ ซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยความร่วมมือจากคณะทำงาน ประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ และครูผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

จุดประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปลายทางได้ศึกษา/ทบทวน เอกสารใบความรู้ ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และใช้ในการฝึกทักษะ /ปฏิบัติงานจากใบงาน หรือแบบฝึกหัด ของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเมินตนเองตามตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ทุกท้ายหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อครูปลายทางได้ตรวจผลการทำใบงานในรายชั่วโมง สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และประมวลผลการประเมินตนเองของนักเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและจัดการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายบุคคล อันจะเกิดประสิทธิผลนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ปกรอง	
คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	ก
สารบัญ	ข
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ รู้รักษ์หลักภาษา	๑
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง มาตราตัวสะกด	๒
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การคัดลายมือ	๔
ใบงานที่ ๑ เรื่อง มาตรา ก กา	๗
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การคัดลายมือ	๘
ใบงานที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห์คำตามมาตรา	๙
ใบงานที่ ๔ เรื่อง สะกดคำนำไปใช้	๑๐
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น	๑๑
ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่าน เขียนถูก รู้ความหมาย	๑๓
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำควบกล้ำ	๑๔
ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำควบกล้ำในภาษาไทย	๑๖
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ไตรยางศ์	๑๗
ใบงานที่ ๗ เรื่อง จัดกลุ่มอักษร ๓ หมู่	๑๙
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำเป็น คำตาย	๒๐
ใบงานที่ ๘ เรื่อง วิเคราะห์คำเป็น คำตาย	๒๑
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย	๒๒
ใบงานที่ ๙ เรื่อง เขียนคำจากภาพ	๒๔
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง วรรณยุกต์ไทย	๒๕
ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การผันวรรณยุกต์	๒๖
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การผันวรรณยุกต์	๒๘
ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การผันอักษรคู่	๒๙
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	๓๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน	๓๑
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นหาความหมายคำศัพท์	๓๒
ใบงานที่ ๒ เรื่อง ชวนอ่าน ชวนคิด	๓๓
บทอาขยานหลักชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๓๔
ใบงานที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห์ข้อคิด	๓๕
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านและท่องจำบทอาขยาน	๓๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง แบ่งแนววรรคตอน	๓๘
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้พจนานุกรม	๓๙
ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำศัพท์น่ารู้ไฮไฮ	๔๒
ใบงานที่ ๖ เรื่อง ค้นคำนำไปใช้	๔๓

เรื่อง	หน้า
ใบงานที่ ๗ เรื่อง เรียงคำตามพจนานุกรม	๔๔
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง อักษรย่อ	๔๕
ใบงานที่ ๘ เรื่อง อักษรย่อหน้ารู้	๔๖
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน	๔๗
ใบงานที่ ๙ เรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน	๕๑
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความ	๕๒
เรื่องสั้น เรื่อง หญิงสาวตาบอด	๕๓
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องสั้น	๕๔
นิทาน เรื่อง ตลกเอาตัวรอด	๕๕
นิทาน เรื่อง เก้าหรือสิบ	๕๖
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนย่อความจากนิทาน	๕๗
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	๕๘

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ นิทานอ่านสนุก	๕๙
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง อักษรนำ	๖๐
นิทาน เรื่อง น้ำใจกระรอก	๖๒
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นหาอักษรนำ	๖๓
ใบงานที่ ๒ เรื่อง อ่าน เขียน เรียนอักษรนำ	๖๔
นิทาน เรื่อง นากกินปลา	๖๕
ใบงานที่ ๓ เรื่อง ตอบคำถามสรุปเรื่อง “นากกินปลา”	๖๖
ใบงานที่ ๔ เรื่อง นากกินปลา	๖๗
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำประสม	๖๘
ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำประสมน่ารู้ที่ไหนเอ๋ย	๗๐
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำนาม	๗๑
ใบงานที่ ๖ เรื่อง ค้นหาคำนาม	๗๓
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำสรรพนาม	๗๔
ใบงานที่ ๗ เรื่อง วิเคราะห์คำสรรพนาม	๗๕
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร	๗๖
ใบงานที่ ๘ เรื่อง แต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร	๗๗
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ส่วนประกอบของประโยค	๗๘
ใบงานที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค	๗๙
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	๘๐
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ร่วมคิด ร่วมวางแผน	๘๔
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนคำนำ	๘๕
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	๘๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ อักษรภิกษานสื่อสารภาษา	๘๗
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมาย	๘๘
ใบงานที่ ๑ เรื่อง รูปแบบจดหมาย	๙๕
ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนจดหมายถึงเพื่อน	๙๖

เรื่อง	หน้า
ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนจดหมายถึงบิดามารดา	๙๗
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	๙๘
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ดูข่าวเล่าความ	๑๐๐
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๑๐๑
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสื่อโฆษณา	๑๐๓
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำกริยา	๑๐๔
ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำกริยานำรู้	๑๐๕
ใบงานที่ ๗ เรื่อง เลือกสรรคำกริยา	๑๐๖
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำวิเศษณ์	๑๐๗
ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์	๑๐๘
ใบงานที่ ๙ เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้	๑๐๙
ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แผนภาพโครงเรื่อง	๑๑๐
ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง สรุปข้อคิดพินิจใช้	๑๑๑
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	๑๑๒
บันทึกการเรียนรู้ (Learning Logs)	๑๑๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ วรรณกรรมคำสอน	๑๑๔
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง งดงามสำนวน	๑๑๕
ใบงานที่ ๑ เรื่อง ขวนคิดพินิจเรื่องราว	๑๑๖
ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปข้อคิด	๑๑๗
บทอาขยานหลักชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๑๘
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านและท่องจำบทอาขยาน	๑๑๙
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด	๑๒๑
ใบงานที่ ๓ เรื่อง แผนภาพความคิด	๑๒๒
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถาม	๑๒๓
ใบงานที่ ๔ เรื่อง ตั้งคำถามตอบตามแนวคิด	๑๒๔
ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	๑๒๕
ใบงานที่ ๕ เรื่อง การแสดงความคิดเห็น	๑๒๗
ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง สำนวนไทย	๑๒๘
ใบงานที่ ๖ เรื่อง ความหมายสำนวน	๑๓๐
ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง สุภาษิตคำพังเพย	๑๓๑
ใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาษิตไทย	๑๓๒
ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำพังเพย	๑๓๓
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	๑๓๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ มหัตถุรย์สร้างสรรค์งานเขียน	๑๓๕
ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำพ้องรูป	๑๓๖
ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักคำพ้องรูป	๑๓๘
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพ้องเสียง	๑๓๙
ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้จักคำพ้องเสียง	๑๔๑

เรื่อง

หน้า

ใบความรู้ที่ ๓	เรื่อง	คำพ้องความหมาย	๑๔๒
ใบงานที่ ๓	เรื่อง	รู้จักคำพ้องความหมาย	๑๔๔
ใบความรู้ที่ ๔	เรื่อง	การเขียนแผนภาพความคิด	๑๔๕
ใบงานที่ ๔	เรื่อง	การเขียนแผนภาพความคิด	๑๔๖
ใบงานที่ ๕	เรื่อง	ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	๑๔๗
ใบความรู้ที่ ๕	เรื่อง	การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	๑๔๘
นิทาน	เรื่อง	ปูทองรู้คุณ	๑๔๙
ใบงานที่ ๖	เรื่อง	การเขียนแผนภาพซึมซาบการอ่าน	๑๕๑
นิทาน	เรื่อง	กบกับหมู	๑๕๒
ใบงานที่ ๗	เรื่อง	การเขียนแผนภาพโครงเรื่องนิทาน	๑๕๔
ใบความรู้ที่ ๖	เรื่อง	การเขียนเรื่องจากจินตนาการ	๑๕๕
ใบงานที่ ๘	เรื่อง	สร้างสรรค์นิทาน	๑๕๖
ใบความรู้ที่ ๗	เรื่อง	การเขียนเรื่องจากภาพ	๑๕๗
ใบงานที่ ๙	เรื่อง	เขียนเรื่องจากภาพ	๑๕๘
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖			๑๕๙
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ ลีลาคำประพันธ์			๑๖๐
ใบความรู้ที่ ๑	เรื่อง	คำสัมผัส	๑๖๑
ใบงานที่ ๑	เรื่อง	คำสัมผัสจัดมาวาง	๑๖๒
ใบความรู้ที่ ๒	เรื่อง	คำคล้องจอง	๑๖๓
ใบงานที่ ๒	เรื่อง	คำคล้องจอง ๒ พยางค์	๑๖๔
ใบงานที่ ๓	เรื่อง	คำคล้องจอง ๓ พยางค์	๑๖๕
ใบความรู้ที่ ๓	เรื่อง	การแต่งคำขวัญ	๑๖๖
ใบงานที่ ๔	เรื่อง	ประลองคำขวัญ	๑๖๗
ใบงานที่ ๕	เรื่อง	โรงเรียนของฉัน	๑๖๘
ใบงานที่ ๖	เรื่อง	ธรรมชาติที่น่าอยู่	๑๖๙
ใบความรู้ที่ ๔	เรื่อง	กลอนสี่	๑๗๐
ใบงานที่ ๗	เรื่อง	ฉันทลักษณ์กลอนสี่	๑๗๒
ใบงานที่ ๘	เรื่อง	ประชันกลอนสี่	๑๗๓
ใบงานที่ ๙	เรื่อง	จิ๊กซอว์ต่อกลอนสี่	๑๗๔
ใบงานที่ ๑๐	เรื่อง	ผลไม้ไทยน่าทาน	๑๗๕
ใบความรู้ที่ ๕	เรื่อง	การท่องบทอาขยาน	๑๗๖
บทอาขยานบทเลือก			๑๗๙
ใบงานที่ ๑๑	เรื่อง	เสนาะกรรมวรรณลีลาคำประพันธ์	๑๘๐
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗			๑๘๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ สนุกสนานอ่านเขียน			๑๘๒
ใบความรู้ที่ ๑	เรื่อง	การอ่านจับใจความ	๑๘๓
ใบงานที่ ๑	เรื่อง	ฝึกอ่านจับใจความ	๑๘๔
นิทาน	เรื่อง	พี่ชายกับน้องสาว	๑๘๖

เรื่อง

หน้า

ใบงานที่ ๒ เรื่อง อ่านจับใจความจากนิทาน	๑๘๗
บทอ่านเสริม เรื่อง เจ้าสีทอง	๑๘๘
ใบงานที่ ๓ เรื่อง เจ้าสีทอง	๑๙๑
บทความ เรื่อง ทำความเข้าใจกับโรคเอดส์	๑๙๒
ใบงานที่ ๔ เรื่อง การสรุปใจความสำคัญจากการอ่านบทความ	๑๙๓
บทร้อยกรอง เรื่อง ธรรมชาตินี้มีคุณ	๑๙๔
ใบงานที่ ๕ เรื่อง สรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง	๑๙๕
บทอ่าน เรื่อง รู้เรื่องเครื่องปรุงรส	๑๙๖
ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้	๑๙๘
ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้	๒๐๐
ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น	๒๐๑
ใบงานที่ ๗ เรื่อง ดูข่าวเอสาาระ	๒๐๓
ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง นิทานไทย	๒๐๔
นิทาน เรื่อง หัวล้านนอกครู	๒๐๕
ใบงานที่ ๘ เรื่อง ตอบคำถามจากเรื่องหัวล้านนอกครู	๒๐๗
แบบประเมินตนเอง หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	๒๐๘
บันทึกการเรียนรู้ (Learning Logs)	๒๐๙

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ รัฐธรรมนูญหลักภาษา

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง มาตราตัวสะกด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง วัชรลักษณ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คัดลายมือสื่อภาษา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

มาตราตัวสะกด คือ กลุ่มพยัญชนะที่ประกอบอยู่ท้ายคำหรือพยางค์ใน แม่ ก กา ทำให้เสียงของคำแตกต่างกันตามพยัญชนะที่นำมาประกอบ เช่น **นา** เมื่อประสมกับ **น** กลายเป็น **นาน**

มาตรา ก กา

คำในมาตรา ก กา เป็นคำที่ไม่มีพยัญชนะเป็นตัวสะกดท้ายคำ หรือ ท้ายพยางค์ อ่านออกเสียงสระโดยไม่มีเสียงพยัญชนะ เช่น มา กา ปู เรือ เมีย ฯลฯ ทั้งนี้ มาตรา ก กา เป็นหนึ่งในมาตราไทย แต่ไม่ถือว่าเป็นมาตราตัวสะกด เนื่องจากไม่มีพยัญชนะต่อท้าย

มาตราตัวสะกดมีอยู่ ๘ มาตรา ได้แก่ มาตรา กง มาตรา กน มาตรา กม มาตรา กก มาตรา กค มาตรา กบ มาตรา เกย และมาตรา เกอว แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. มาตราตัวสะกดตรงมาตรา ใช้ตัวสะกดตัวเดียว มี ๔ มาตรา ดังนี้

๑.๑ มาตรา กง พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ง เช่น กลอง สอง กลาง ช้าง ช้างคล่องจอง กางเกง กระโปรง ฯลฯ

๑.๒ มาตรา กม พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ม เช่น ลม ร่ม โฟม เข็ม มุม คุม ทุ่ม แยม ถลุ่ม สนาม คำราม ฯลฯ

๑.๓ มาตรา เกย พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ย เช่น สร้อย สะพาย ม้าลาย พลอย ถ้วย ไฟฉาย สาย ปู่ นโยบาย ฯลฯ

๑.๔ มาตรา เกอว พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ว เช่น แห้ว กาว เปรี๊ยะ เปลว ข้าว ข้าว ดาว กริ้ว เตี้ยว มะพร้าว ฯลฯ

๒. มาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา มีตัวสะกดหลายตัวในมาตราเดียวกัน เพราะออกเสียงเหมือนตัวสะกดเดียวกัน มี ๔ มาตรา คือ

๒.๑ มาตรา กน พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ **น ญ ณ ร ล ฬ**

ญ เป็นตัวสะกด เช่น ชำนาญ ฯลฯ

ณ เป็นตัวสะกด เช่น บริเวณ ฯลฯ

ร เป็นตัวสะกด เช่น อักษร เณร ฯลฯ

ล เป็นตัวสะกด เช่น จักรवाल พาล ฯลฯ

ฬ เป็นตัวสะกด เช่น ปลาฉฬ ฯลฯ

๒.๒ มาตรา กก พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ก ข ค ฃ

- ก เป็นตัวสะกด เช่น เลือก รัก ฯลฯ
- ข เป็นตัวสะกด เช่น เลข สุข สุนัข ฯลฯ
- ค เป็นตัวสะกด เช่น ภาค วรรณค ฯลฯ
- ฃ เป็นตัวสะกด เช่น เมฆ ฯลฯ

๒.๓ มาตรา กต พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ ด จ ช ซ ฎ ฏ ฐ

ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส

- ด เป็นตัวสะกด เช่น มด เฝ็ด จัด ฯลฯ
- ช เป็นตัวสะกด เช่น บวช ราชการ คชสาร ฯลฯ
- ซ เป็นตัวสะกด เช่น ก๊าซ ฯลฯ
- ฎ เป็นตัวสะกด เช่น กฎหมาย ฯลฯ
- ฏ เป็นตัวสะกด เช่น ปราบฏ กบฏ ฯลฯ
- ฐ เป็นตัวสะกด เช่น อิฐ รัฐบาล ประเสริฐ ฯลฯ
- ฑ เป็นตัวสะกด เช่น ครูฑ ฯลฯ
- ต เป็นตัวสะกด เช่น สุภาสิต อนาคต อาฆาต ฯลฯ
- ถ เป็นตัวสะกด เช่น รถ สามารถ บรรณานา ฯลฯ
- ท เป็นตัวสะกด เช่น บทบาท ฯลฯ
- ธ เป็นตัวสะกด เช่น โกรธ พุธ อาวุธ ฯลฯ
- ศ เป็นตัวสะกด เช่น ทิศ เลิศ อากาศ ฯลฯ
- ษ เป็นตัวสะกด เช่น โทษ กระดาษ ฯลฯ
- ส เป็นตัวสะกด เช่น โอกาส รส ฯลฯ

๒.๔ มาตรา กบ พยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในมาตรานี้ คือ บ ป ภ พ ฟ

- บ เป็นตัวสะกด เช่น เกือบ รับ ทราบ ฯลฯ
- ป เป็นตัวสะกด เช่น รูป บาบ สाप ฯลฯ
- ภ เป็นตัวสะกด เช่น ภาพ ศพ ภพ ฯลฯ
- พ เป็นตัวสะกด เช่น กราฟ ยีราฟ ฯลฯ
- ภ เป็นตัวสะกด เช่น ลาม โลก บรรณ ฯลฯ

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การคัดลายมือ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คัดลายมือสื่อภาษา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การคัดลายมือ เป็นการฝึกเขียนเบื้องต้นที่จำเป็นต้องฝึกปรือตั้งแต่เยาว์วัยให้เคยชินกับการเขียนที่สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเขียนได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว รวดเร็ว สวยงาม น่าอ่าน บางคนคิดว่าลายมือไม่สำคัญนัก ถ้าการเขียนนั้นมีเนื้อเรื่องดี มีการแสดงความคิดเห็น ลีลาและสำนวนโวหารดีก็เพียงพอแล้วถือเป็นความเข้าใจผิด เพราะลายมืออ่านไม่ออก ไม่ชัดเจน ผู้อ่านก็อ่านไม่ออกทำให้ไม่เข้าใจ ไม่ทราบคุณค่าของงานเขียนว่าดีอย่างไร

จุดประสงค์ของการคัดลายมือ

การคัดลายมือมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาไปสู่ทักษะการเขียน การฝึกคัดลายมือจึงมีจุดประสงค์สำคัญ ดังนี้

๑. เพื่อฝึกการเป็นผู้มีสมาธิในการเขียนตัวอักษรไทย
๒. เพื่อให้เขียนตัวอักษรไทยได้ถูกต้องตามหลักวิธีการต่าง ๆ
๓. เพื่อให้รู้จักการจัดระเบียบ การเว้นวรรคและเว้นช่องไฟได้ประณีตและมีความสม่ำเสมอให้อ่านง่าย ดูสบายตา
๔. เพื่อให้รู้จักสังเกตแบบอย่างตัวอักษรที่ถูกต้องสวยงามและนำไปเป็นตัวอย่างในการเขียนได้ต่อไป
๕. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจ ศรัทธาและรักการเขียนภาษาไทยอันเป็นมรดกและภาษาประจำชาติไทย

หลักการคัดลายมือ

เขียนลายมือมีหลักรู้จักนั่ง	ตัวต้องตั้งตรงแนบถูกแบบอย่าง
จับดินสอดปากกาถูกท่าทาง	สมุดวางพลาถ่วงแล้วเฉียงแล
ค่อยเขียนไปให้งามตามส่วนสัด	ช่องไฟจัดวัดกะระยะแน่
สระหรือเครื่องหมายอย่าย้ายแปร	ตั้งใจแน่วมีระเบียบเรียบร้อยเอย

(กระทรวงศึกษาธิการ)

วิธีการคัดลายมือ

๑. อ่านข้อความที่จะคัดให้จบก่อนคัด เพื่อทำความเข้าใจข้อความ
๒. เริ่มคัดตัวอักษรจากหัวไปหางเสมอโดยไม่ยกดินสอด

๓. ไม่เขียนตัวอักษรแบบนั่งเส้น หมายถึง ส่วนล่างของตัวอักษรทับเส้นบรรทัดโดยตลอด เช่น ตัว ข ฐานล่างของเส้นจะไม่ลากตรงทีเดียว จะมีรอยหยักตรงมุมซ้ายเล็กน้อย
๔. ถ้าคัดลายมือครึ่งบรรทัด ขนาดความสูงของตัวอักษรด้านบนต้องสูงเท่ากันโดยตลอด
๕. คัดตัวอักษรและข้อความด้วยตัวตรงเสมอแนวเดียวกัน ตัวอักษรไม่เอนเอียง โย้ไปข้างหน้าหรือหลัง
๖. เว้นระยะช่องไฟระหว่างตัวอักษรให้ห่างเสมอกัน
๗. ถ้าเขียนผิดหรือจำเป็นต้องลบ ต้องระมัดระวังเรื่องความสะอาด ก่อนเขียนใหม่ต้องลบรอยเก่าให้สะอาดเรียบร้อยเสียก่อน
๘. สระและวรรณยุกต์ต้องวางให้ถูกที่
๙. ขนาดความกว้างความสูงของตัวอักษรและสระต้องตรงตามแบบ
๑๐. ควรควบคุมอัตราความเร็วในการเขียน อย่าเขียนเร็วเกินไป
๑๑. ต้องระมัดระวังอย่าคัดให้ตกหล่น การเว้นวรรคตอนต้องถูกต้อง
๑๒. เมื่อคัดจบต้องอ่านทบทวนและตรวจสอบอีกครั้ง
๑๓. หมั่นฝึกฝนคัดลายมือสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

แม้ปัจจุบันจะมีสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกสบาย แทนการเขียนคัดลายมือ แต่ลายมือที่สวยงามเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้บุคคลนั้น ๆ มีคุณสมบัติที่โดดเด่นและเป็นบุคคลสำคัญขององค์กรต่าง ๆ ดังนั้นนักเรียนจึงควรฝึกฝนจนชำนาญ

ตัวอักษรแบบกระทรวงศึกษาธิการ

พยัญชนะ

ก ข ข ค ต ม ง จ ฅ

ช ช ฅ ญ ฎ ฏ จู ท ฌ

ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป

ผ ผ พ ฟ ภ ม ย ร ล

ว ศ ษ ส ห ฟี อ ฮ

สระ

ะ ำ ึ ึ ึ ึ ึ ึ ุ ุ ุ

ัว ำ ำ ำ ำ ำ ำ ำ

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

(กระทรวงศึกษาธิการ)

ใบงานที่ ๑ เรื่อง มาตรา ก กา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ฐัรภัษัหลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คัดลายมือสื่อภาษา
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำมาตรา ก กา ที่ปรากฏในบทร้อยกรอง “ไหว้ผู้มีพระคุณ” มาเขียนลงในตารางและแยกส่วนประกอบของคำให้ถูกต้อง

ข้อที่	คำ	พยัญชนะ ต้น	สระ	เสียง วรรณยุกต์	ตัวสะกด	ตัวการ์นต์
๑.						
๒.						
๓.						
๔.						
๕.						

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความหมายคำมาตรา ก กา จากบทร้อยกรอง “ไหว้ผู้มีพระคุณ”

ข้อ	คำ	ความหมาย
๑.	บาทา	
๒.	เกศี	
๓.	วิชา	
๔.	อาจารย์	
๕.	บิดา	

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การคัดลายมือ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อนุรักษ์หลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง มาตราตัวสะกด (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด แบบอักษรของกระทรวงศึกษาธิการ จากบทร้อยกรอง “ไหว้ผู้มีพระคุณ”

ไหว้ผู้มีพระคุณ

ข้าไหว้พระบิดา ไหว้บาทาพระชนชนนี
 ไหว้พระอาจารย์ ไส่เกศไหว้บาทา
 ข้าไหว้พระครูเจ้า ครูผู้เฒ่าไส่เกศา
 ให้รู้ที่วิชา ไหว้บาทาที่พระครู

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห้คำตามมาตรา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ฐิติภักษัหลักภษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มาตราตัวสะกด (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนระบุมาตราตัวสะกดของคำที่กำหนดพร้อมเขียนคำอ่าน

ข้อ	คำ	คำอ่าน	พยัญชนะสะกด	มาตราตัวสะกด
๑.	โก่งกาง			
๒.	สุนัข			
๓.	เมฆ			
๔.	เมล็ด			
๕.	มนุษย์			
๖.	บวช			
๗.	สนาม			
๘.	ร่ม			
๙.	กึ่งกลาง			
๑๐.	คล้องจอง			

<p>ใบงานที่ ๔ เรื่อง สกกดคำนำไปใช้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อนุรักษ์หลักภาษา แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง มาตราตัวสะกด (๒) รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔</p>

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำตามมาตราตัวสะกดที่กำหนดให้มาตราละ ๕ คำ

ชื่อ/มาตรา	คำ				
๑. มาตรา เกย					
๒. มาตรา เกอว					
๓. มาตรา กบ					
๔. มาตรา กน (ไม่ตรงมาตรา)					
๕. มาตรา กน (ตรงมาตรา)					

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำมาตราตัวสะกดอย่างละ ๑ คำจากตารางตอนที่ ๑ มาแต่งประโยค

ชื่อ	คำ	ประโยค
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความหมายของ “พยัญชนะต้น”

พยัญชนะต้น คือ พยัญชนะตัวแรกที่ประสมกับสระทำให้อ่านออกเสียงแปรไปต่าง ๆ เช่น “โรงเรียน” พยัญชนะต้นของพยางค์แรก “โรง” คือ “ร เรือ” เป็นต้น

คำที่มี “ร” เป็นพยัญชนะต้น

การอ่านคำที่มี ร เรือเป็นพยัญชนะต้น เวลาอ่านออกเสียงจะกระดกลิ้น

ตัวอย่าง

รวดเร็ว	รองรับ	โรงเรียน	เรื่องราว
เร้าร้อน	ร่มรื่น	รุกราน	
ประโยคที่ ๑		เรไรรขึ้นรถไปโรงเรียน	
ประโยคที่ ๒		เรือเร็วรีบรับผู้โดยสาร	
ประโยคที่ ๓		น้องรับรู้เรื่องราวโดยเร็ว	
ประโยคที่ ๔		รชนี้รอรับรูปถ่ายที่เรือนไทย	

คำที่มี “ล” เป็นพยัญชนะต้น

การอ่านคำที่มี ล เป็นพยัญชนะต้น เวลาอ่านให้อ่านปกติ ไม่กระดกลิ้น

ตัวอย่าง

โล่งเตียน	เลียนแบบ	เส้นลวด	ลองดู
ขาลาว	เล่าเรื่อง	ลิ้นลิ้ม	ลูกกลม
ประโยคที่ ๑		ลิงวิ่งเล่นไล่กันจมนโคลน	
ประโยคที่ ๒		ว่าจุฬาลอยสูงลิบลิ่ว	
ประโยคที่ ๓		ลีลาถูกล่อลวงล้มละลาย	
ประโยคที่ ๔		มาลินี่ลิ้นลิ้มต้องล้างเลือด	

การเขียนคำที่มีพยัญชนะต้น ร ล

ในการเขียนจะต้องรู้ความหมายของคำ จึงจะสามารถเขียนได้ถูกต้องตามใจความต้องการสื่อสาร เช่น

คำที่มี ร	ความหมาย	คำที่มี ล	ความหมาย
รัก	ชอบอย่างผูกพัน พร้อมด้วยความ ชื่นชมยินดี	ลัก	ลอบทำในสิ่งที่ไม่ได้ รับอนุญาต
รำ	ฟ้อน, ผงเยื่อเม็ล็ด ข้าวสาร	ลำ	ลักษณะนามเรียกสิ่งที่ยาวกลม เช่น อ้อย ๑ ลำ
รุก	ล้วงล้ำเข้าไป	ลุก	เคลื่อนขึ้นจากที่นั่ง หรือทำนอน

บทร้อยกรองคำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น

นักเรียนชอบล้อเลียน	พื้นโล่งเตียนเลียนเรียบดี
ลีลาอ่ยารอรี	เราเริงรีนสั้นลุ่มลง
พวกเราเล่าเรื่องราว	ร้องเพลงลาวครวชมดง
ไปไร่วิ่งไล่หลง	ร้องเรียกเพื่อนเลือนลอยหาย
ลมโชยโรยกลิ่นอวล	มาลีล้วนงามเรียงราย
รื่นรมย์ชมลวดลาย	วิไลลักษณ์น่ารักจริง
ของรักใคร่ลอบลัก	ลูกนนั้นกะลูกสิง
เรือล่องร้องประวิง	เหล่านักเลงเร่งราวี
รักเร่เล่ห์ลมลวง	ดอกโรยร่วงปวงมาลี
รำไรอาลัยมี	มาโลมเล่าเราร้อนรน
เรไรร้องจำเรียง	ลองไล่เลี้ยงเสียงสับสน
รูปร่างช่างชอบกล	คนเรียบเรียงเลี้ยงแล้วเอย

ใบงานที่ ๕ เรื่อง อ่าน เขียนถูก รู้ความหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำในวงเล็บเติมลงในช่องว่างให้ถูกต้องและฝึกอ่าน

ตัวอย่าง คุณพ่อ ลูก จากเก้าอี้เพื่อให้คุณแม่นั่ง (รุก / ลูก)

๑. เรือของฉัน _____ ไปตาม _____ น้ำ (ร่อง / ล่อง)
๒. วันนี้คุณครูสอนเรื่องการ _____ เลข (รบ / ลบ)
๓. ทหารกำลังสู้ _____ กับข้าศึก (รบ / ลบ)
๔. เด็กดีต้องไม่ _____ ขโมยของผู้อื่น (รัก / ลัก)
๕. ฉัน _____ คุณปู่และคุณย่ามากเพราะท่านใจดี (รัก / ลัก)
๖. เด็ก ๆ ชอบไปโรง _____ เพราะครูใจดี (เรียน / เลียน)
๗. มานะชอบพูด _____ เสียงแมว (เรียน / เลียน)
๘. แม่ต้องกาง _____ ไปตลาดในวันที่ฝนตก (ร่ม / ล่ม)
๙. เด็ก ๆ วิ่ง _____ จับนกใน _____ อุ่น (ไร่ / ไล่)
๑๐. เรือของชาวประมง _____ อยู่กลางทะเล (ร่ม / ล่ม)

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำควบกล้ำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อนุรักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำควบกล้ำ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำควบกล้ำ

คำควบกล้ำ (อักษรควบ) หมายถึง พยัญชนะสองตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์ และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะผันเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า

ประเภทของคำควบกล้ำ

๑) คำควบแท้ ได้แก่ พยัญชนะ ร ล ว ควบกับพยัญชนะตัวหน้า ได้แก่ ก ข ค ป พ ผ ต ประสมสระตัวเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงพยัญชนะทั้งสองตัวพร้อมกัน ดังตาราง

พยัญชนะต้น	ไก่อ	ชี	ควาย	ไป	พบ	ผี	ตาย
ร	กร กราบ	ขร ขรุขระ	คร ครอบ	ปร ปรับ	พร พระ	-	ตร ตรวจ
ล	กล กลัว	ขล ขลาด	คล โคลง	ปล ปลา	พล เพลง	ผล ผลิ	-
ว	กว ไกว	ขว ขวาน	คว ควาย	-	-	-	-

บทร้อยกรองที่ใช้ ร ควบกล้ำ

ครอบครวัครุครั้นเครงครวญเพลงแว่ว

ช่างเพริศแพรวไพอเราะเสนาะเสียง

วางโครงการปรองดองไต่ตรงเรียง

ความพร้อมเพรียงโปรดปรานลูกหลานรัก

(ผู้ประพันธ์ : นางสมบัติ ฤกษ์ขจรนามกุล)

บทร้อยกรองที่ใช้ ล ควบกล้ำ

ปลุกกล้วยสวนครวญเพลงบรรเลงหวาน
เสียงพลิวผ่านปล่องไฟไกลเกินฝัน
พลอยเปลิดเพลินปล่อยปลาทำตะวัน
ผูกเปลปล้นคลาดเคลื่อนเกลื่อนกลาดไกล

(ผู้ประพันธ์ : นางสมบัติ ฤกษ์ขจรนามกุล)

บทร้อยกรองที่ใช้ ว ควบกล้ำ

พอนั่งเกวียนมา
ดูกว้างคันคว่ำ
ขวัญขอซื้อชวาน
ปิดกวาดหยากไย่
มะขวิดคว่ำหน้า
แวนแคว้นควนรัม

พาควยเลี้ยวขวา
ศึกษาความหมาย
ใส่พานเรียงราย
ชักใยแมงมุม
ถือผ้าตราตุ้ม
หลบมุมหายใจ

(ผู้ประพันธ์ : นางสมบัติ ฤกษ์ขจรนามกุล)

ตัวอย่าง ประโยคที่มีคำควบกล้ำแท้

ประโยคที่ ๑ กล้าเล่นน้ำสงกรานต์
ประโยคที่ ๒ ขวัญนั่งแคร่ทำแผล
ประโยคที่ ๓ แม่ตราครุฑทำงานหนัก
ประโยคที่ ๔ นายพรานถือชวานเข้าป่า

๒) คำควบไม่แท้ ได้แก่ พยัญชนะ ร ควบกับ จ ช ท ศ ส แล้วอ่านออกเสียงแค่ พยัญชนะตัวหน้า เช่น จริง ไม่อ่านออกเสียง ร แต่อ่านว่า จิง เป็นต้น ข้อสังเกตของคำควบ **ทร** เมื่ออ่านออกเสียงให้ออกเสียงเป็น **ช** เช่น ทรุฑโทรม อ่านว่า ชุฑโชม เป็นต้น

บทร้อยกรองคำควบกล้ำไม่แท้

ทรวดทรงทราบทราย	ทรุฑโทรมหมายนกอินทรี
มัทรีอินทรียมี่	เทริดนนทรีพุทราเพรา
ทรวงไทรทรัพย์แทรกวัด	โทมน์สณะเชิงเทรา
ตัว “ทร” เหล่านี้เรา	ออกสำเนียงเป็นเสียง “ช”

ตัวอย่าง ประโยคที่มีคำควบกล้ำไม่แท้

ประโยคที่ ๑ น้องทรายเก็บพุทราให้แม่
ประโยคที่ ๒ บ้านหลังนั้นเก่าและทรุฑโทรม
ประโยคที่ ๓ เศรษฐีใหม่สร้างบ้านใหญ่โต
ประโยคที่ ๔ น้องสร้อยมีทรวดทรงสวยงาม

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำควบกล้ำในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อนุรักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ คำควบกล้ำ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วพิจารณาคำควบกล้ำแท้และคำควบกล้ำไม่แท้ และนำคำมาเขียนในตารางให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง คนซื่อฉลาดจะไม่กล้าพูดความจริง จึงทำให้ทุกคนรู้สึกเกลียดชัง

คำควบกล้ำแท้	คำควบกล้ำไม่แท้
ซื่อฉลาด, กล้า, เกลียด	จริง

๑. ครูคำแปลงเป่าขลุ่ยได้ไพเราะเพราะพริ้งอยู่ในสวนพุทรา ใครได้ฟังจะรู้สึกเพลิดเพลิน
๒. คุณยายส่งเสริมให้ฉันสร้างบุญด้วยการสวดมนต์ก่อนนอนและกราบพระทุกคืน
๓. ประเทศไทยประสบปัญหาน้ำท่วมทำให้บ้านเรือนทรุดโทรมและเศรษฐกิจเสียหาย
๔. ครอบครัวของผมไปเที่ยวที่จังหวัดฉะเชิงเทรา
๕. พ่อค้าปลอมแปลงสินค้าเพื่อนำไปขายปลีกอย่างไม่เกรงกลัวใครจนกลายเป็นเศรษฐี

ข้อ	คำควบกล้ำแท้	คำควบกล้ำไม่แท้
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

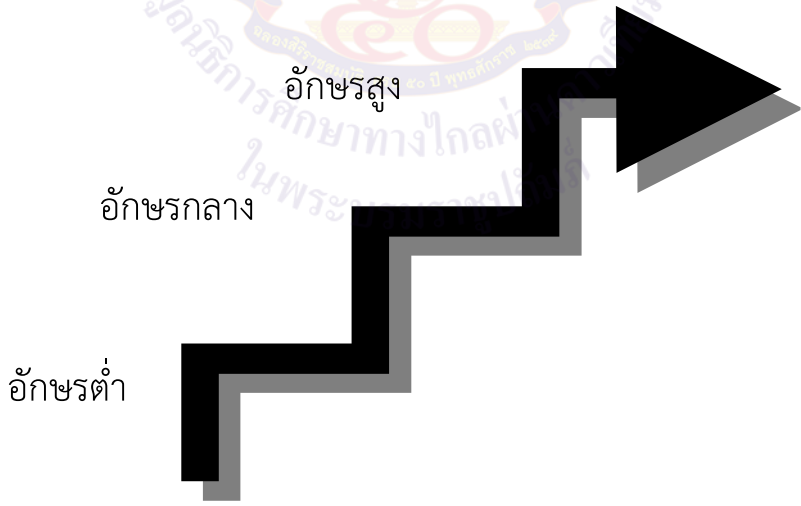
ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ไตรยางศ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ไตรยางศ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ไตรเอ๋ยไตรยางศ์	อักษรกลางมีเก้าตัว
อักษรสูงนับถ้วนทั่ว	สิบเอ็ดตัวครบพอดี
เด็กเด็กจำจงจดจำ	อักษรต่ำยี่สิบสี่
รวมสามหมู่ให้เข้าที่	สี่สิบสี่พยัญชนะเอ๋ย

พยัญชนะไตรยางศ์ ภาษาไทยแบ่งเป็นหมู่ ๆ ตามเสียงสูงต่ำของพยัญชนะ ๔๔ ตัว ได้เป็น ๓ หมู่ เรียกว่า “ไตรยางศ์” ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

พยัญชนะจัดตามเสียง สูง-ต่ำ

บัญญัติไตรยางศ์

อักษรกลาง	อักษรสูง	อักษรต่ำ	
		อักษรคู่	อักษรเดี่ยว
ก	ข ข	ค ค ฅ	ง
จ	ฉ	ช ฌ	ญ ย
ฎ ฏ	ฐ ฑ	ฑ ฒ ท ธ	ณ น
ฏ ฏ	ฒ	พ ภ	ม
บ	ฝ	ฟ	ร
ป	ศ ษ ส	ซ	ล ฬ
อ	ห	ฮ	ว
มี...๙...ตัว	มี...๑๑...ตัว	มี...๑๔...ตัว	มี...๑๐...ตัว

วิธีการท่องจำ

หมู่อักษร	การจำ
อักษรกลาง	เจ้ ดู บ่อ ปลา กับ อา ตี
อักษรสูง	ผี ผาก ฤง ข้าว สาร ให้ ฉัน
อักษรต่ำคู่	พ่อ ค้า ฟัน ทอง ซื่อ ข้าง ฮ่อ
อักษรต่ำเดี่ยว	งู ใหญ่ นอน อยู่ ณ ริม วัด โม ฬี โลก

ใบงานที่ ๗ เรื่อง จัดกลุ่มอักษร ๓ หมู่
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ไตรยางค์
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้มาจัดลงในตารางอักษร ๓ หมู่ให้ถูกต้อง และฝึกอ่าน

โจรใต้	งูเลื้อย	เร็วไว	คางคก	ฝักใฝ่
ส่งสาร	ผีเสื้อ	แก้ว	ชำชอง	ป้องกัน
ลวดลาย	ฉิ่งฉับ	มุ่มมัน	จักจั่น	เติมแต่ง

อักษรสูง	อักษรกลาง	อักษรต่ำ	
		อักษรต่ำเดี่ยว	อักษรต่ำคู่
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง คำเป็น คำตาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รุ้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเป็น คำตาย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำเป็น คำตาย

คำเป็น คำตาย เป็นการจำแนกคำตามลักษณะที่ใช้ระยะเวลาออกเสียงต่างกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะทำให้คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นรูปเดียวกัน มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน

๑. คำเป็น คือ คำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๑.๑ คำที่พยัญชนะประสมกับสระเสียงยาวในมาตรา ก กา เช่น มา ดู ปู เวลา ปี ฯลฯ
- ๑.๒ คำที่พยัญชนะประสมกับสระ -ำ -เ -อ เช่น จำ น้ำ ไข่ เผ่า เส่า ไป ฯลฯ
- ๑.๓ คำที่มีตัวสะกดอยู่ในมาตรา กง กน กม เกย เกอว เช่น จริง กิน กรรม สาว คุย ฯลฯ

๒. คำตาย คือ คำที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- ๒.๑ คำที่พยัญชนะประสมกับสระเสียงสั้นในมาตรา ก กา เช่น กะทิ เพราะ ดุ แคะ ฯลฯ
- ๒.๒ คำที่มีตัวสะกดในมาตรา กก กบ กด เช่น บทบาท ลาก เมฆ เลข ฯลฯ

สรุปวิธีพิจารณา

๑. ให้สังเกตที่ตัวสะกดเป็นหลัก ถ้าคำที่ต้องการพิจารณามีตัวสะกดให้ดูที่ตัวสะกด ไม่ต้องคำนึงถึงสระเสียงสั้นยาว ดูว่าคำนั้นมีตัวสะกดหรือไม่ ถ้ามีให้ขีดเส้นใต้ตัวสะกด
๒. ดูว่าตัวสะกดนั้นเป็น ก บ ด หรือไม่ (มาตรา กก กบ กด) ถ้าใช่ คำนั้นจะเป็น **คำตาย** ถ้าไม่ใช่ ก บ ด คำนั้นจะเป็น **คำเป็น**
๓. ในกรณีที่ไม่มีตัวสะกด ให้ดูว่าคำนั้นประสมด้วยสระเสียงสั้นหรือเสียงยาว ถ้าอายุสั้น (เสียงสั้น) ต้องตาย ถ้าอายุยาว (เสียงยาว) จึงเป็น

ใบงานที่ ๘ เรื่อง วิเคราะห์คำเป็น คำตาย
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำเป็น คำตาย
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย (X) ลงในช่องว่างตามลักษณะของคำให้ถูกต้อง

ข้อ	คำ	คำเป็น	คำตาย
ตัวอย่าง	กัก		X
๑.	ยักษ์		
๒.	ทัศน์		
๓.	พจน์		
๔.	ราตรี		
๕.	พยศ		
๖.	ภาค		
๗.	ธาตุ		
๘.	โจทย์		
๙.	พรต		
๑๐.	นาที		

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง เสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วรรณยุกต์ผันอักษร
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ลักษณะและประเภทของเสียงวรรณยุกต์

วรรณยุกต์เป็นเครื่องหมายแสดงระดับเสียงสูงต่ำในภาษา คำที่มีรูปพยัญชนะและสระเหมือนกันถ้าเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน จะทำให้คำนั้นมีความหมายต่างกัน เช่น

นา	น่า	น้ำ			
ปา	ป่า	ป่า	ป่า	ป่า	ป่า
ไซ	ไซ	ไซ			
เรือ	เรือ	เรือ			

เสียงวรรณยุกต์จะปรากฏทุกครั้งเมื่อมีการออกเสียง คำไทยทุกคำจะปรากฏเสียงวรรณยุกต์กำกับอยู่ด้วยเสมอ คำบางคำมีรูปวรรณยุกต์กำกับหรืออาจจะไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับอยู่ก็ได้ วรรณยุกต์มี ๔ รูป ๕ เสียง ดังนี้

รูปวรรณยุกต์		┃	๒	๓	+
เสียงวรรณยุกต์	เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา

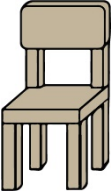
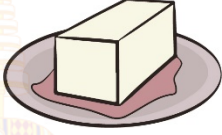

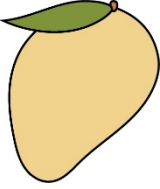

ตารางจำแนกเสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์	ระดับเสียง	ตัวอย่าง	หมายเหตุ
สามัญ	ปานกลาง มีระดับเสียงคงที่	กิน ทอง ลืม ยำ	ไม่มีรูปวรรณยุกต์แทนเสียง
เอก	ต่ำสุด มีเสียงคงที่สม่ำเสมอ	เก่ง ผ่า หนัก สุข	บางคำไม่มีรูปวรรณยุกต์
โท	ตอนต้นเป็นเสียงสูง ปลายเสียงเปลี่ยนระดับ เป็นเสียงต่ำ	ใกล้ ข้ำ ค่า ช่าง มาก นาบ	บางคำมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ แต่มีเสียงวรรณยุกต์โท บางคำไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ
ตรี	สูง	โตะ จ๊ะ กี้ รัก คิด นื่อง ไร่ ไร่	บางคำมีรูปวรรณยุกต์กำกับและบางคำใช้รูปวรรณยุกต์โทแต่มีเสียงวรรณยุกต์ตรี
จัตวา	ตอนต้นเสียงต่ำตอน ปลายเสียงเปลี่ยนระดับ เสียงที่สูงขึ้น	แจ้ว ก้วยเตี้ยว เหลือง เขียว	บางคำไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่า คำไทยทุกคำต้องมีเสียงวรรณยุกต์กำกับเสมอ เสียงบางเสียงอาจมีรูปหรือไม่มีรูปก็ได้

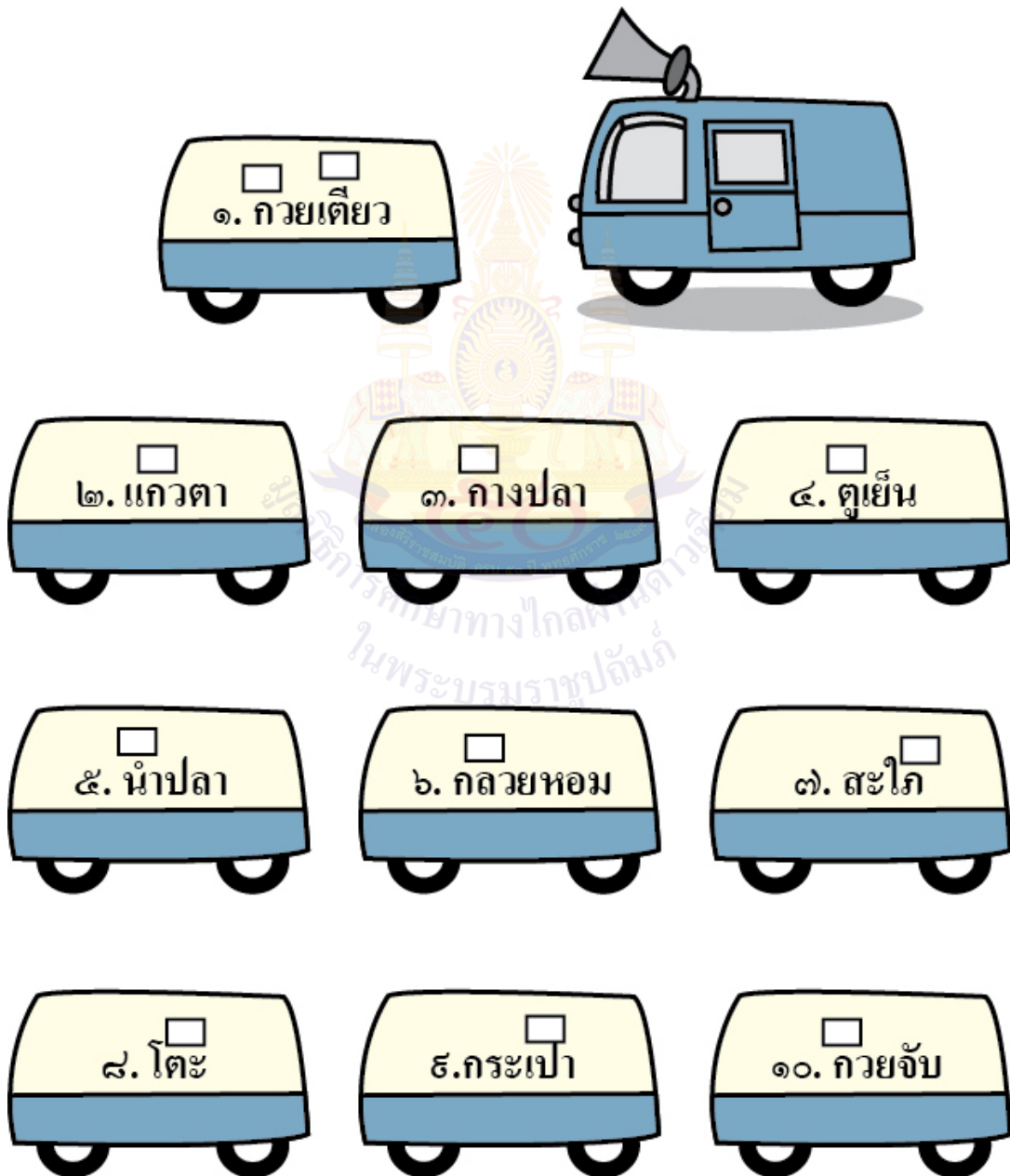
ใบงานที่ ๙ เรื่อง เขียนคำจากภาพ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วรรณยุกต์ผันอักษร
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำให้ตรงกับภาพ โดยใส่วรรณยุกต์ให้ถูกต้อง และฝึกอ่าน

๑.			๖.		
๒.			๗.		
๓.			๘.		
๔.			๙.		
๕.			๑๐.		

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง วรรณยุกต์ไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วรรณยุกต์ผันอักษร
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมวรรณยุกต์ให้ถูกต้อง และฝึกอ่าน

ใบความรู้ที่ ๘ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อนุรักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การผันวรรณยุกต์ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การผันวรรณยุกต์ เป็นการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้น กับสระหรือพยัญชนะต้นกับสระและตัวสะกดอย่างเดียวกันในรูปวรรณยุกต์ต่างกันตามที่ปรากฏ เป็นพยางค์ในภาษาไทย ดังนี้

หมู่อักษร	ลักษณะ คำ/พยางค์	เสียงวรรณยุกต์				
		สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
กลาง	คำเป็น	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
		กั้น	กั่น	กั้น	กั้น	กั้น
	คำตาย	-	จะ	จ๊ะ	จ๊ะ	จ๊ะ
		-	จับ	จັบ	จັบ	จັบ
สูง	คำเป็น	-	ข้า	ข้า	-	ชา
		-	ฝ้าย	ฝ้าย	-	ฝาย
	คำตาย	-	ขัด	ขั้ด	-	-
		-	ขาด	ข้าด	-	-
ต่ำ	คำเป็น	คา	-	ค่า	ค้ำ	-
		วาว	-	ว่าว	ว้าว	-
	คำตาย สระเสียงสั้น	-	-	คะ	คะ	-
		-	-	ช๊ะ	ชะ	-
	คำตาย สระเสียงยาว	-	-	วาก	ว้าก	-
		-	-	เชิด	เชิด	-

อักษรกลางผันได้ครบทั้ง ๕ เสียง ขณะที่อักษรสูงและอักษรต่ำไม่สามารถผันครบ ๕ เสียงได้ ทั้งยังมีรูปและเสียงไม่ตรงกัน แต่มีวิธีการผันอักษรสูงและอักษรต่ำให้ครบ ๕ เสียงได้ ดังนี้

๑. อักษรต่ำที่มีเสียงคู่กับอักษรสูง (ต่ำคู่) สามารถผันคู่กันได้ ดังนี้

ลำดับ	อักษรต่ำคู่	อักษรสูง
๑.	ค ต ฉ	ช ช
๒.	ท ฉ ท ฐ	ฐ ฎ
๓.	ช ฉ	ฉ
๔.	พ ภ	ภ
๕.	ฮ	ห
๖.	ซ	ศ ษ ส
๗.	ฟ	ฝ

หมู่อักษร	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
สูง	-	ข้า	ข้า	-	ชา
ต่ำคู่	คา	-	ค่า	ค้ำ	-

๒. อักษรต่ำที่ไม่มีเสียงคู่กับอักษรสูง (ต่ำเดี่ยว) สามารถผันให้ครบ ๕ เสียงได้โดยใช้ ห นำ หรือ อ นำ ดังนี้

หมู่อักษร	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
ห นำ	งา	หง่า	ง่า	ง้า	หงา
อ นำ ห นำ	ยา	อย่า	ย่า	ย้า	หยา

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การผันวรรณยุกต์ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนผันวรรณยุกต์และเขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

ข้อ	คำ	หมู่ อักษร	ลักษณะ คำ/พยางค์	เสียงวรรณยุกต์				
				สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
ตัวอย่าง	จา	กลาง	คำเป็น	จา	จ่า	จ๊า	จี๊	จ๋า
๑.	กับ							
๒.	จับ							
๓.	หาว							
๔.	ฝาย							
๕.	บาน							
๖.	อับ							
๗.	เสื่อ							
๘.	सान							
๙.	จาน							
๑๐.	จิบ							

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การผันอักษรคู่
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง รู้รักษ์หลักภาษา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การผันวรรณยุกต์ (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนผันวรรณยุกต์อักษรต่ำคู่ร่วมกับอักษรสูง อักษรต่ำเดี่ยวร่วมกับอักษรนำและเขียนลงในตารางให้ถูกต้อง

ข้อ	หมู่อักษร	คำ	เสียงวรรณยุกต์				
			สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
ตัวอย่าง	ต่ำคู่	คาน	คาน	-	ค่าน	ค้ำน	-
	สูง	ขาน	-	ข่าน	ข้าน	-	ขาน
๑.	ต่ำคู่	คา	-	-	-	-	-
	สูง	ขา	-	-	-	-	-
๒.	ต่ำคู่	ชั้น	-	-	-	-	-
	สูง	ฉั่น	-	-	-	-	-
๓.	ต่ำคู่	พิน	-	-	-	-	-
	สูง	ฝิน	-	-	-	-	-
๔.	ต่ำเดี่ยว	ลาน	-	-	-	-	-
	ห นำ		-	-	-	-	-
๕.	ต่ำเดี่ยว	วาน	-	-	-	-	-
	ห นำ		-	-	-	-	-

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ภูมิศาสตร์ไทย

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามแบบกระทรวงศึกษาธิการ	☆☆☆☆☆
๒. การอ่านออกเสียงคำ เขียนสะกดคำ และบอกความหมายของคำ	☆☆☆☆☆
๓. การผันวรรณยุกต์	☆☆☆☆☆
๔. การอ่านออกเสียงคำที่มี ร ล และคำควบกล้ำ	☆☆☆☆☆
๕. การเขียนสื่อสาร สรุปความรู้และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆☆ จำนวน.....

สรุป: วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- อ่านและเขียนสะกดคำให้คล่องแคล่ว
- มีสมาธิในการเรียน
- คัดลายมือให้สวยงามเป็นระเบียบ
- ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นหาความหมายคำศัพท์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อาชยานขับขานวรรณคดี (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนช่วยกันค้นหาความหมายของคำศัพท์จากเรื่องพระอภัยมณี

ข้อ	คำ	ความหมาย
๑.	บังเหียน	
๒.	เบญจชั้น์	
๓.	ภิญโญ	
๔.	ยมนา	
๕.	มหาอุจ	
๖.	ศิวาโมกข์	
๗.	อสงไขย	
๘.	อัปภาคย์	
๙.	ระเห็จ	
๑๐.	สินธพ	

ชื่อ-สกุล _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ชวนอ่าน ชวนคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อาชยานขับขานวรรณคดี (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมแสดงเหตุผลประกอบให้สมเหตุสมผล

๑. สมมติว่าสุดสาครไม่มีไม้เท้าวิเศษและม้านิลมังกร นักเรียนคิดว่าสุดสาครจะกล้าตัดสินใจออกเดินทางตามหาพ่อหรือไม่ เพราะเหตุใด (คาดคะเนเหตุการณ์)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. พระอภัยมณี ตอน กำเนิดสุดสาคร ให้ข้อคิดกับนักเรียนอย่างไรบ้าง และจะนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตรจริงอย่างไร จงยกตัวอย่าง (สรุปข้อคิดและนำไปใช้ในชีวิตรจริง)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บทอาขยานหลักชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อาขยานขับขานวรรณคดี (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

บทอาขยาน เรื่อง พระอภัยมณี
ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

<p>บัดเดี๋ยวดั่งหงั่งหงั่งวังเวงแว่ว เห็นโยคีขี้รุ่งฟุ้งออกมา แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน แม้นใครรักรักมั่งซังซังตอ รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด พอเสร็จจ้ำคำแดงแจ๋งคดี</p>	<p>สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างหา ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดาร์กมักเป็นผล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี รูปโยคีหายวับไปกับตา</p>
--	---

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาขยานภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑-๔ หลักสูตร
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบงานที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห์ข้อคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อาขยานขับขานวรรณคดี (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามพร้อมแสดงเหตุผลประกอบให้สมเหตุสมผล

๑. จากบทประพันธ์ที่ว่า

แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์
ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด

มันแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด
ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน

นักเรียนคิดว่าคำสอนข้างต้นเหมาะสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. จากบทประพันธ์ที่ว่า

แม้ใครรักรักมั่งชั่งชั่งตอบ
รู้สิ่งใดไม่รู้วิชา

ให้รอบคอบคิดอ่านะหลานหนา
รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี

นักเรียนคิดว่าบทประพันธ์นี้สอนเกี่ยวกับเรื่องใด นักเรียนจะนำข้อคิดจากคำสอนนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านและท่องจำบทอาขยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อาขยานขับขานวรรณคดี (๔)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

บทอาขยาน คือ บทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้ท่องจำได้แลเห็นความงามของบทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการแต่งบทร้อยกรอง หรือนำไปใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี

๑. หลักการท่องจำบทอาขยาน

การท่องบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการท่องออกเสียง คือ ผู้ท่องเปล่งเสียงออกมาดัง ๆ ในขณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝน ดังนี้

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง-ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน

๒. ท่องด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพร่า เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ

๓. ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานนี้ก่อน

๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน

๕. ท่องให้ถูกจังหวะและวรรคตอน

๖. ท่องให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

๒. การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะช่วยให้บทอาขยานนั้นมีความไพเราะ ผู้ท่องเกิดความสนใจจดจำบทอาขยานได้ดี และสนุกสนานยิ่งขึ้น การฝึกอ่านทำนองเสนาะมีขั้นตอนดังนี้

๑. ท่องเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจน ตามอักขรวิธีก่อน ทั้ง ร ล ตัวควบกล้ำอ่านออกเสียงให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์

๒. ท่องให้ถูกจังหวะวรรคตอน การอ่านผิดวรรคตอนทำให้เสียความ

๓. ท่องให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ

๔. ท่องให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด คำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะจึงต้องอ่านให้ถูกท่วงทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๕. ท่องโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้หางเสียงผวนขึ้นจุ่มก

๓. การแบ่งวรรคตอนของกลอนสุภาพ (กลอนแปด)

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมีดังนี้

กลอนแปด	วรรคละ ๗ คำ	อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๘ คำ	อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด	วรรคละ ๙ คำ	อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

๔. ประโยชน์และคุณค่าของการท่องบทอาขยาน

๑. ฝึกความจำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะมนุษย์ต้องอาศัยความจำ เพื่อเป็นเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์

๒. เป็นการฝึกวินัย เพราะการจะท่องให้จำได้ต้องมีวินัย หมั่นฝึก หมั่นท่องอยู่เสมอ

๓. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๔. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ทางด้านภาษาให้คงอยู่ตลอดไป

๕. ได้รับคติสอนใจจาก บทคำประพันธ์ต่าง ๆ ที่ท่อง

๖. ทำให้เป็นคนอารมณ์ดีจากความงามของบทประพันธ์ที่ท่อง

๗. เพื่อตระหนักในคุณค่าของภาษาไทยและซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง

๘. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของกวีไทย

๙. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์

๑๐. เพื่อใช้เป็นสื่อถ่ายทอดคุณธรรม จริยธรรม และนำข้อคิดที่เป็นประโยชน์ไปใช้

ใบงานที่ ๔ เรื่อง แบ่งแนววรรคตอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อาชยานขับขานวรรณคดี (๔)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอาชยานเรื่อง พระอภัยมณี และทำเครื่องหมาย / เพื่อแบ่งวรรคตอนในการอ่านให้ถูกต้อง

บทอาชยาน เรื่อง พระอภัยมณี
ตอน สุดสาครเข้าเมืองการเวก

<p>บัดเดี๋ยวตั้งหึ่งหึ่งแว้งแว้ง เห็นโยคีชีรุ่งพุ่งออกมา แล้วสอนว่าอย่าไว้ใจมนุษย์ ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด มนุษย์นี้ที่รักอยู่สองสถาน ที่พึ่งหนึ่งพึ่งได้แต่กายตน แม้นใครรักรักมั่งชั่งชังตอบ รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา จงคิดตามไปเอาไม้เท้าเถิด พอเสร็จคำสำแดงแจ้งคดี</p>	<p>สะดุ้งแล้วเหลียวแลชะง่างหา ประคองพาขึ้นไปจนบนบรรพต มั่นแสนสุดลึกล้ำเหลือกำหนด ก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน บิดามารดาร์กมักเป็นผล เกิดเป็นคนคิดเห็นจึงเจรจา ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี จะประเสริฐสมรักเป็นศักดิ์ศรี รูปโยคีหายวับไปกับตา</p>
--	--

หนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทอาชยานภาษาไทยช่วงชั้นที่ ๑-๔ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการ.

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้พจนานุกรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การใช้พจนานุกรม (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

พจนานุกรม คือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับคำและวลี เรียบเรียงไว้ตามลำดับอักษร ให้ตัวสะกดที่ถูกต้อง การอ่านออกเสียง ชนิดของคำ ความหมาย หรือคำจำกัดความของคำ ประวัติของคำ วิธีใช้คำ ตัวอย่าง คำเหมือน คำพ้อง คำที่มีความหมายตรงข้าม นอกจากนี้คำบางคำอาจมีแผนภูมิ ตาราง หรือภาพประกอบเพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของคำได้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะของพจนานุกรม

พจนานุกรมเป็นหนังสืออ้างอิงที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ “คำ” รวบรวมคำต่าง ๆ เรียงตามลำดับอักษร แต่ละคำจะอธิบายให้ทราบถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๑) ตัวสะกดที่ถูกต้อง
- ๒) การอ่านออกเสียง
- ๓) ความหมายของคำ คำจำกัดความ
- ๔) ชนิดของคำ เช่น คำนาม สรรพนาม ฯลฯ
- ๕) ประวัติที่มาของคำ รากศัพท์ เช่น เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาใด
- ๖) การใช้คำ ตัวอย่างการแต่งประโยค
- ๗) คำพ้อง คำตรงข้าม
- ๘) ตัวอย่างต่าง ๆ
- ๙) บางเล่มมีประวัติบุคคลสำคัญด้วย
- ๑๐) มีภาพประกอบตามความจำเป็น

ขั้นตอนการใช้พจนานุกรม

๑) พิจารณาดูว่าคำที่ต้องการค้นนั้น ต้องการข้อเท็จจริงทางด้านภาษา ทางด้านเฉพาะวิชาหรือทางด้านอื่น ๆ

๒) เลือกใช้พจนานุกรมให้ถูกกับข้อเท็จจริงที่ต้องการ

๒.๑) ต้องการข้อเท็จจริงอย่างละเอียดหรือโดยสังเขป ถ้าต้องการค้นคว้าข้อเท็จจริงอย่างละเอียดเกี่ยวกับคำทั้งคำเก่าและคำใหม่ในภาษาอังกฤษ เลือกใช้พจนานุกรมฉบับสมบูรณ์ แต่ถ้าต้องการหาความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เลือกใช้พจนานุกรมฉบับย่อ

๒.๒) ต้องการข้อเท็จจริงทางด้านภาษา ให้เลือกใช้พจนานุกรมทางภาษา ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ เลือกใช้ประเภทให้ตรงกับวัตถุประสงค์

๒.๓) ต้องการข้อเท็จจริงทางด้านเฉพาะวิชา เลือกใช้พจนานุกรมเฉพาะวิชา ซึ่งแบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ตรงกับวัตถุประสงค์

๒.๔) ต้องการข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคำศัพท์ในลักษณะอื่น ๆ เลือกใช้พจนานุกรมอื่น ๆ เช่น พจนานุกรมอภิธานศัพท์และพจนานุกรมสแลง เป็นต้น

๓) เมื่อเลือกพจนานุกรมที่ต้องการค้นหาข้อเท็จจริงได้แล้วให้อ่านข้อแนะนำการใช้แล้วจึงลงมือค้นหาคำตอบ ซึ่งอาจใช้เครื่องช่วยในการค้นหาดังนี้

๓.๑) หาอักษรแนะนำเพื่อดูคำที่ต้องการอยู่ที่เล่มใด

๓.๒) หาคำที่ต้องการโดยใช้ดรรชนีนิ้วมือช่วย

๓.๓) หาคำที่ต้องการในแต่ละหน้า โดยอาศัยคำแนะนำที่หัวกระดาษ

วิธีการใช้พจนานุกรม

๑. การเรียงลำดับพยัญชนะ

๑.๑ เรียงพยัญชนะจาก ก-ฮ

๑.๒ พยัญชนะต้นที่เป็นอักษรควบและอักษรนำ ถ้าจะค้นหาคำให้ดูที่พยัญชนะตัวแรกของคำเป็นหลัก

๑.๓ คำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตามด้วยสระ จะอยู่หลังคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะแล้วตามด้วยพยัญชนะ

๑.๔ คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับจะอยู่ก่อนคำที่มีรูปวรรณยุกต์

๑.๕ คำที่อยู่ในหมวดอักษรเดียวกันให้พิจารณาพยัญชนะตัวถัดไป

๒. การเรียงลำดับสระ

๒.๑ คำที่ไม่มีรูปสระกำกับจะอยู่ก่อนคำที่มีรูปสระ

๒.๒ รูปสระต่าง ๆ จะเรียงลำดับ

๓. บัญชีอักษรย่อ

๓.๑ อักษรย่อในวงเล็บจะบอกที่มาของคำ

๓.๒ อักษรย่อหน้าบทนิยามจะบอกชนิดของคำตามหลักไวยากรณ์ เช่น

ก. = คำกริยา

น. = คำนาม

๓.๓ อักษรย่อในวงเล็บหน้าบทนิยามจะบอกลักษณะของคำที่ใช้เฉพาะแห่ง

๔. การเรียงลำดับคำที่เป็นนามย่อ

จะจัดเรียงไว้ตามหมวดอักษร เช่น

ดुक เป็นนามย่อของปลา จัดเรียงไว้ในหมวดอักษร ด

๕. ประวัติของคำ

จะบอกไว้ท้ายคำนั้น ๆ โดยเขียนอักษรย่อไว้ในวงเล็บ เช่น

กรีธา (ส) มาจากภาษาสันสกฤต

๖. การอ่านออกเสียงของคำ

ในพจนานุกรมจะบอกคำอ่านไว้ในวงเล็บเหลี่ยมท้ายคำนั้น ๆ เช่น

เกษตร [กะเสด] น. ที่ดิน ทุ่งนา ไร่

ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำศัพท์น่ารู้อยู่ไหนเอ่ย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การใช้พจนานุกรม (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ที่ครูกำหนดและแข่งขันค้นหาความหมายจากพจนานุกรม
 บันทึกคำตอบลงในใบงาน (กิจกรรมกลุ่ม)

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิก

๑. เลขที่.....
๒. เลขที่.....
๓. เลขที่.....
๔. เลขที่.....

คำที่	คำ	ความหมาย
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ค้นคำนำไปใช้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การใช้พจนานุกรม (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้ บันทึกคำตอบลงในใบงาน

คำที่	คำ	ความหมาย
๑.	กษิรา	
๒.	โฉลก	
๓.	ชลาสินธุ์	
๔.	ชูลีกร	
๕.	นักสิทธิ์	
๖.	บังเหียน	
๗.	ภูวนาย	
๘.	ยักขินี	
๙.	ระเห็จ	
๑๐.	อรินทร์	

ใบงานที่ ๗ เรื่อง เรียงคำตามพจนานุกรม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การใช้พจนานุกรม (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านคำและเรียงลำดับคำตามพจนานุกรมให้ถูกต้อง

๑. ไต้หวัน กรีช อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น กัมพูชา

.....

๒. มีด ตะหลิว จาน ครก กระทะ

.....

๓. ปลา ปู หอย กุ้ง เต่า

.....

๔. ทองหยิบ ฝอยทอง เค้ก ทองหยอด ทองม้วน

.....

๕. สีนํ้า ดินสอ ไม้บรรทัด ปากกา ยางลบ

.....

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง อักษรย่อ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เรียนรู้อักษรย่อ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำย่อ หรือ อักษรย่อ

คำย่อ หรืออักษรย่อ ช่วยให้ถ้อยคำสั้นลง จึงนิยมใช้เพราะสะดวกในการสื่อสาร การอ่าน ต้องอ่านเต็มคำ การเขียนอักษรย่อให้ใช้เครื่องหมายหัพภาค (.) ตามหลังอักษรย่อแต่ละตัว หรือคำ

ตัวอย่างอักษรย่อที่นักเรียนควรรู้จัก

อักษรย่อ	คำเต็ม	อักษรย่อ	คำเต็ม
อ.	อาจารย์, วันอังคาร, อำเภอ	บ.	บาท
ต.	ตำบล	ม.	มหาวิทยาลัย, มัธยม, เมตร
จ.	จังหวัด, วันจันทร์	น.	ทิศเหนือ, นาฬิกา
ถ.	ถนน	จ.ม.	จดหมาย
พญ.	แพทย์หญิง	รพ.	โรงพยาบาล
ผอ.	ผู้อำนวยการ	รร.	โรงเรียน, โรงแรม
ทูลเกล้าฯ	ทูลเกล้าทูลกระหม่อม	สต.	สตางค์
น้อมเกล้าฯ	น้อมเกล้าน้อมกระหม่อม	พญ.	แพทย์หญิง
นสพ.	หนังสือพิมพ์	กรม.	คณะรัฐมนตรี
อบต.	องค์การบริหารส่วนตำบล	ส.ส.	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ใบงานที่ ๘ เรื่อง อักษรย่อหน้ารู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง เรียนรู้อักษรย่อ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกจับคู่คำเติมกับอักษรย่อจากคำที่กำหนดให้
 โดยใส่ตัวอักษรในช่องว่างหน้าอักษรย่อ

๑. ถ.

๒. อบต.

๓. ผวจ.

๔. นสพ.

๕. ก.ม.

๖. พ.ศ.

๗. จ.ม.

๘. พญ.

๙. ผอ.

๑๐. รพ.

ก. หนังสือพิมพ์

ข. แพทย์หญิง

ค. ถนน

ง. พุทธศักราช

จ. ผู้อำนวยการ

ฉ. องค์การบริหารส่วนตำบล

ช. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ซ. กิโลเมตร

ฅ. โรงพยาบาล

ญ. จดหมาย

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เครื่องหมายวรรคตอน คือ เครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความ ให้เด่นชัดเพื่อให้อ่านได้ถูกต้อง และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น ในภาษาไทย มีเครื่องหมายวรรคตอนใช้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๑.	มหัพภาค	.	๑. ใช้เขียนไว้หลังตัวอักษร เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ เช่น - ม.ค. คำเต็มว่า มกราคม ๒. ใช้เขียนไว้ข้างหลังตัวอักษรหรือตัวเลขที่บอกลำดับข้อ ๓. ใช้คั่นระหว่างชั่วโมงกับนาทีเพื่อบอกเวลา เช่น - ๙.๓๐ น. อ่านว่า เก้านาฬิกาสามสิบนาที ๔. ใช้เป็นจุดทศนิยม แล้วจุดทศนิยมให้อ่านตัวเลขเรียงกันไป เช่น - ๒.๓๔๕ อ่านว่า สองจุดสามสี่ห้า
๒.	เสมอภาค	=	ใช้เขียนคั่นกลาง เพื่อแสดงความข้างหน้ากับข้างหลังว่ามีส่วนเท่ากัน เช่น - ๒ + ๒ = ๔
๓.	จุลภาค	,	๑. ใช้คั่นจำนวนเลขนับจากหลักหน่วยไปที่ละ ๓ หลัก เช่น - ๑,๕๐๐ อ่านว่า หนึ่งพันห้าร้อย - ๒,๓๕๐,๐๐๐ อ่านว่า สองล้านสามแสนห้าหมื่น ๒. ใช้ในหนังสือประเภทพจนานุกรมเพื่อคั่นความหมายของคำที่มีความหมายหลาย ๆ อย่าง เช่น - บรรเทา ก. ทุเลาหรือทำให้ทุเลา, ผ่อนคลายหรือทำให้ผ่อนคลายเป็น

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๔.	วงเล็บ นกลิขิต	()	<p>๑. ใช้กันข้อความที่ขยายหรืออธิบายไว้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความนั้นได้แจ่มแจ้งขึ้น เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - มนุษย์ได้สร้างโลภะ (ความโลภ) โทสะ (ความโกรธ) และโมหะ (ความหลงผิด) ให้เกิดขึ้นในใจของตนเอง <p>๒. ใช้กันข้อความที่บอกที่มาของคำหรือข้อความ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชลี (กลอน) ก. อัญชลี, ไหว้ <p>๓. ใช้กับหัวข้อที่เป็นตัวอักษรหรือตัวเลข ซึ่งอาจจะใช้เพียงเครื่องหมายวงเล็บปิดก็ได้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - (ก) หรือ ก) - (๑) หรือ ๑)
๕.	ยัติภังค์	-	<p>๑. ใช้แยกพยางค์เพื่อบอกคำอ่าน โดยเขียนไว้ระหว่างพยางค์แต่ละพยางค์ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เสมา อ่านว่า เส - มา - เกษตร อ่านว่า กะ - เสด <p>๒. ใช้ในความหมายว่า “ถึง” เพื่อแสดงช่วงเวลา จำนวน สถานที่ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - เวลา ๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น. อ่านว่า เวลาเก้านาฬิกาถึงสิบนาฬิกาสิบนาฬิกา - มีผู้ชมประมาณ ๑๐ - ๒๐ คน อ่านว่า มีผู้ชมประมาณสิบถึงยี่สิบคน - ระยะทางนครนายก - จันทบุรี อ่านว่า ระยะทางนครนายกถึงจันทบุรี <p>๓. ใช้เขียนแสดงลำดับย่อยของรายการที่ไม่ต้องใส่ตัวอักษร มีรายการคร่าว ๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พิธีเปิดงาน - รำอวยพร - ดนตรีบรรเลง - ปิดงาน

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๖.	อัญประกาศ	“ ”	๑. ใช้เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้น เป็นคำพูดหรือความนึกคิด เช่น - “ขอให้ทุกคนตั้งใจจริง แล้วจะประสบความสำเร็จ” ๒. ใช้เพื่อเน้นคำหรือข้อความนั้นให้เด่นชัดขึ้น เช่น - คำว่า “ตะโก้” พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ชื่อขนมชนิดหนึ่งทำด้วยแป้งข้าวเจ้ากวนเข้ากับน้ำตาลใส่แห้วหรือข้าวโพดเป็นต้นก็ได้ หยอดหน้าด้วยกะทิ กวนกับแป้ง”
๗.	ปรัศนี	?	ใช้เมื่อสิ้นสุดความหรือประโยคที่เป็นคำถาม เช่น - ทำไมเธอถึงมาโรงเรียนสาย ? - ใครมาแล้วบ้าง ?
๘.	อัศเจรีย์	!	๑. ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยคที่เป็นคำอุทาน เช่น - อื้อฮือ ! มากจังเลย - โอ้ย ! เจ็บ ๒. ใช้เขียนหลังคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านทำเสียงได้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ เช่น - โครม ! - ปัง !
๙.	ไม้ยมก หรือ ยมก	ๆ	ใช้เขียนหลังคำ วลี หรือประโยค เพื่อให้อ่านซ้ำคำ วลี หรือประโยค อีกครั้งหนึ่ง เช่น - เด็กเล็ก ๆ อ่านว่า เด็กเล็กเล็ก - ในวันหนึ่ง ๆ อ่านว่า ในวันหนึ่งวันหนึ่ง - แต่ละวัน ๆ อ่านว่า แต่ละวันแต่ละวัน
๑๐.	ไปยาลน้อย	๓	ใช้ละคำที่รู้กันดีแล้วโดยละส่วนท้ายไว้เหลือแต่ส่วนหน้าของคำพอเป็นที่เข้าใจ เช่น - กรุงเทพฯ คำเต็มคือ กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	ชื่อ	เครื่องหมาย	ตัวอย่างการใช้
๑๑.	ไปยาลใหญ่	ฯลฯ	ใช้สำหรับละข้อความข้างท้ายที่อยู่ในประเภทเดียวกัน ซึ่งยังมีอีกมาก แต่ไม่ได้นำมาแสดงไว้ เช่น - สิ่งของที่ซื้อขายกันในตลาดมี เนื้อสัตว์ ผัก น้ำตาล น้ำปลา ฯลฯ
๑๒.	สัญลักษณ์	_____	ใช้ขีดไว้ใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ เพื่อเน้นให้ผู้อ่าน สังเกตเป็นพิเศษ เช่น - หลักการอ่านตัวเลขมีดีที่พิมพ์รวมอยู่ในหนังสืออ่านอย่างไรเขียนอย่างไร
๑๓.	บุพสัญลักษณ์	”	ใช้แทนคำหรือข้อความที่อยู่บรรทัดบนเพื่อไม่ต้องเขียนซ้ำอีก เช่น กฎหมาย อ่านว่า กต - หมายถึง กระจก ” กระ - จก
๑๔.	ทับ	/	ใช้ขีดหลังจำนวนเลข เพื่อแบ่งจำนวนย่อยออกจากจำนวนใหม่ เช่น - บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒ อ่านว่า บ้าน - เลข - ที่ - ห้า - สิบบ - หก - ทับ - สาม - สี่ - สอง
๑๕.	ทวิภาค	:	๑. ใช้บ่งบอกว่ากำลังจะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แยกไว้เป็นข้อ ๆ เช่น - แม่สีมี ๓ สี : สีแดง, สีเหลือง, สีน้ำเงิน ๒. ใช้เป็นตัวแบ่งอัตราส่วน อ่านว่า ต่อ เช่น - ผสมน้ำยานี้ลงในน้ำด้วยอัตราส่วน ๑ : ๔ (น้ำยาหนึ่งส่วนต่อน้ำสี่ส่วน) ๓. ใช้เป็นตัวคั่นตัวเลขบอกเวลา สำหรับภาษาไทย สามารถใช้มหัพภาคแทนได้ เช่น - เวลา ๑๒ : ๐๐ น. (เวลาสิบสองนาฬิกา)

ใบงานที่ ๙ เรื่อง การใช้เครื่องหมายวรรคตอน
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาขยาน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอน
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกเครื่องหมายวรรคตอนที่กำหนดให้ แล้วเติมลงใน _____ ให้ถูกต้อง
 ตัวอย่าง วันนี้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรน้อยเกล้าๆ ถวายแจกันดอกไม้สด

?	/	“ ”	!	-
()	ฯลฯ	ๆ	ๆ	,

๑. ____ ลูกช่างสังเกตและสรุปได้ดี ____ พ่อตอบ
๒. ไชโย ____ เราชนะแล้ว
๓. คำว่า แม่น้ำ มีคำไวพจน์หลายคำเช่น สินธุ์ ____ ซลาสินธุ์ ____ คงคา ____ ยมนา
เป็นต้น
๔. น้อยหน้าอยู่บ้านเลขที่ ๔ ____ ๑๗๙ ซึ่งอยู่หมู่บ้านเดียวกับงามจิต
๕. วันนี้ใครมากับเธอบ้าง ____
๖. ปัจจุบันประเทศต่าง ____ ให้ความสนใจในศิลปวัฒนธรรมของประเทศไทย
๗. สัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น หมู สุนัข แมว ____
๘. คำวิเศษณ์ ____ อ่านว่า คำ-วิ-เสด ____
๙. วันเสาร์นี้พ่อจะไปกรุงเทพ ____
๑๐. งานเลี้ยงคืนนี้เริ่มเวลา ๑๙.๐๐ น. ____ ๒๒.๐๐ น.

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนย่อความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนย่อความ หมายถึง การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ฟัง หรือดูมาอย่างย่อ ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความครบถ้วน สั้น กระชับ ด้วยสำนวนภาษาของผู้เขียน

หลักการเขียนย่อความ มีดังนี้

๑. อ่านหรือฟังเรื่องที่จะย่อตั้งแต่ต้นจนจบอย่างน้อย ๒ ครั้ง
๒. เปลี่ยนการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๑ หรือบุรุษที่ ๒ เป็นสรรพนามบุรุษที่ ๓
๓. การย่อคำพูดหรือคำสนทนาของบุคคล ให้ย่อสรุปโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายอัญประกาศ (“.....”)
๔. ใช้สำนวนภาษาของผู้ย่อเองในการเขียนเรียบเรียงโดยไม่ให้ใจความสำคัญเปลี่ยนไป
๕. การย่อเรื่องที่มีการใช้คำราชาศัพท์ ต้องคงคำราชาศัพท์ไว้เหมือนเดิม
๖. การย่อเรื่องที่มิหลายย่อหน้า ใจความที่ย่อให้เขียนสรุปเป็นย่อหน้าเดียว
๗. การย่อบทหรือย่อกรองให้ถอดความหรือแปลความเป็นร้อยแก้วก่อนจึงสรุปใจความสำคัญต่อไป
๘. การย่อความไม่ควรมีความยาวเกินครึ่งหนึ่งของเรื่องที่ย่อ

รูปแบบการเขียนย่อความ

การย่อนิทาน นิยาย บทอ่านเสริม ให้บอกประเภท ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ที่มาของเรื่อง เช่น
 ย่อ _____ เรื่อง _____

ผู้แต่ง _____ จากหนังสือ _____

หน้า _____ ความว่า

เรื่องสั้น เรื่อง หญิงสาวตาบอด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หญิงสาวตาบอด

มีหญิงสาวตาบอดคนหนึ่งเกลียดตนเองที่มองไม่เห็น เธอเกลียดทุกอย่าง ยกเว้นแฟนหนุ่มของเธอ เมื่อเย็นวันเสาร์เธอออกไปเดินเล่นที่สวนสาธารณะเธอบอกกับแฟนว่าถ้าเธอสามารถมองเห็นเธอจะแต่งงานกับเขา

วันนั้นก็มาถึงเมื่อมีคนบริจาคดวงตาให้กับเธอ ในวันนั้นเธอมองเห็นทุกอย่างพร้อมทั้งแฟนของเธอ แฟนหนุ่มถามว่า

“ตอนนี้เธอมองเห็นแล้ว เธอยังแต่งงานกับฉันอยู่ไหม?”

หญิงสาวตกใจมากเมื่อเห็นแฟนเธอตาบอด เธอจึงตอบกลับไปว่า

“ฉันแต่งงานกับเธอไม่ได้หรอก เพราะว่าเธอนั้นตาบอด”

คำพูดที่ชายหนุ่มผู้เป็นแฟนได้ยินทำให้เขาเสียใจมาก เขาเดินจากไปพร้อมทั้งความเศร้าและน้ำตาของเขา ก่อนจากกันชายหนุ่มผู้เป็นแฟนเขาได้บอกกับเธอผู้หญิงอันเป็นที่รักยิ่งของเขาว่า

“ฉันขอฝากดูแลดวงตาของฉันให้ดีด้วยนะ”

ชายหนุ่มได้เดินจากไปด้วยความเศร้า หญิงสาวอันเป็นที่รักของเขายืนซ็อก หน้าชา และอึ้งกับการได้รับรู้ข้อความจากปากแฟนของเธอ สาเหตุที่ทำให้เธอมองเห็นได้นั้นเกิดจากแฟนหนุ่มได้มอบดวงตาไว้ และเมื่อได้สติ หญิงสาวได้ออกตามหาคนรักของเธอที่เดินจากไปจนเจอ และเธอได้ขอโอกาสจากคนที่รักอีกครั้ง ชายคนรักก็ไม่ได้ปฏิเสธใด ๆ เพียงแต่บอกเธอว่า

“รักคือการให้ รักคือห่วงใย ใส่ใจในทุก ๆ อย่าง และฉันรักเธอด้วยใจที่มีทั้งหมดและบริสุทธิ์ใจ”

ที่มา : เราเขียนคุณอ่าน จาก <https://www.blockdit.com/posts>.

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความจากเรื่องสั้น
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนย่อความ (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนย่อความจากเรื่องสั้น หญิงสาวตาบอด

ตอนที่ ๑ ตอบคำถามตามแนว 5W1H

๑. Who (ใคร) _____

๒. What (ทำอะไร) _____

๓. Where (ที่ไหน) _____

๔. When (เมื่อไร) _____

๕. Why (ทำไม) _____

๖. How (ผลอย่างไร) _____

ตอนที่ ๒ นำคำตอบจากตอนที่ ๑ มาเขียนย่อความ

ย่อ _____ เรื่อง _____

ผู้แต่ง _____ จาก _____

หน้า _____ ความว่า _____

นิทาน เรื่อง ตลกเอาตัวรอด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นิทานเรื่อง ตลกเอาตัวรอด

พระราชทานแห่งแคว้นกาสี ทรงมีตลกหลวงประจำราชสำนักที่โปรดปรานมากคนหนึ่ง พระองค์ประทานอนุญาตให้ตัวตลกมีเสรีในการพูดจาได้อย่างกว้างขวางโดยไม่ทรงถือโทษตลกหลวง เป็นคนเฉลียวฉลาดมีคารมคมคายและกล้าพูดกล้าทำ โดยทำให้พระราชทานทรงพระสรวลเสีงดัง และทำให้ข้าราชการสำนักกลายเป็นตัวตลกไปตาม ๆ กัน พวกข้าราชการสำนักจึงเกลียดชังและหาทาง แก่แค้นอยู่ตลอดเวลา

วันหนึ่งตลกหลวงพูดจาตลกเกินเรื่อง จนทำให้พระราชทานไม่พอพระราชหฤทัย จึงทรงมี พระราชโองการว่า “เจ้าต้องตาย” ตลกหลวงสำนักผิดก็มลงกราบขอพระราชทานอภัยโทษ แต่บรรดาข้าราชการสำนักต่างช่วยกันเพ็ดทูลให้พระราชทานทรงทำตามพระราชโองการทุกประการ ในที่สุดพระราชทานทรงหันมาตรัสกับตลกหลวงซึ่งกำลังตัวสั่นงันงกกว่า “ตายนะเจ้าต้องตายแน่ แต่ข้า จะให้เจ้าเลือกตายแบบต่าง ๆ ตามที่เจ้าพอใจจะตายมากที่สุด” ตลกหลวงผู้เฉียบแหลมรู้สึก แจ่มใสขึ้นก็กราบทูลว่า “ถ้าทรงมีพระราชประสงค์เช่นนั้น ข้าพระพุทธเจ้าขอแก่ชราตายเถิด พระเจ้าค่ะ” พระราชทานทรงพอพระราชหฤทัยในความเฉียบแหลมของตลกหลวงอย่างยิ่งจึง พระราชทานอภัยโทษให้

ที่มา : ชายนิรนาม จากหนังสือ รวมนิทาน

นิทาน เรื่อง เก้าหรือสิบ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นิทานเรื่อง เก้าหรือสิบ

กาลครั้งหนึ่งในทะเลทรายอันแห้งแล้ง ชายผู้หนึ่งกำลังต้อนฝูงอูฐสิบตัวเดินทางไปยังบ่อน้ำข้างหน้า เดินไปได้สักสองสามไมล์ เขาก็ขึ้นขี่หลังอูฐตัวหนึ่ง แล้วก็นับอูฐที่เหลือนับได้เก้าตัว เขาก็ตะลึงตาลงจากหลังอูฐ เดินกลับหลังไปหาเจ้าตัวที่หายไป หาเท่าใดไม่เห็นร่องรอยของมันเลย ใจคิดว่า อูฐหายไปตัวหนึ่งเสียแล้วแน่ ๆ จึงเลิกหา หันหน้าเดินไปยังฝูงอูฐข้างหน้าอย่างรีบเร่งด้วยความเสียดายและกลัดกลุ้ม แต่แล้วกลับตีใจลิงโลด “โน่นไง... อูฐทั้งสิบตัวเดินอยู่ข้างหน้าโน่นเอง”

เขาขึ้นขี่หลังอูฐตัวหนึ่ง เดินไปได้สักพัก ก็ลองนับจำนวนอูฐดูใหม่อีกครั้งหนึ่ง เหลือเก้าตัวอีกแล้ว เขารับตะกายลงจากหลังอูฐ พิศวงงงงวยเต็มที หันหลังกลับไปเดินหาตัวที่หายอย่างอดทนระอาใจ หาเท่าใดก็ไม่พบ ก็รีบวิ่งทะเล่กทะเล่กลับไปยังฝูงอูฐข้างหน้าแล้วก็นับดูแสนประหลาดใจนักที่เห็นอูฐสิบตัวเดินเอื่อยเฉื่อยอย่างเกียจคร้านอยู่ทั้งฝูง เขาเลยโทษความร้อนแรงของทะเลทรายแล้วก็ขึ้นขี่อูฐตัวที่เดินรั้งท้ายอยู่ ลงมีอนับจำนวนอูฐดูอีกเป็นครั้งที่สามไม่เข้าใจเอาเลยจริง ๆ ว่า ทำไมมันถึงหายไปตัวหนึ่งอีกแล้ว เขาโดดลงจากหลังอูฐ แข่งดำซาตานไปพลงนับจำนวนอูฐไปพลงอย่างเหน้อยเต็มทน อ้าว !... นับได้สิบตัวอีกแล้ว

“ดีละ...ไอ้ผีร้ายเจ้าเล่ห์” เข่าบ่นอุบอิบ “ข้าเดินไปเอง แล้วมีอูฐอยู่ครบฝูง ดีกว่าจะขี่มันไปแล้วก็ต้องหายไปอีกตัวหนึ่ง”

ที่มา : สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา. ท่านผู้หญิง. หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับประถมศึกษา เรื่อง มาหัวเราะกันเถิด. กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๓๑ หน้า ๑๕-๑๖

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนย่อความจากนิทาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง การเขียนย่อความ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนย่อความจากนิทานที่สนใจ

ย่อ _____ เรื่อง _____

ผู้แต่ง _____ จาก _____

หน้า _____ ความว่า

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ทำนองเสนาะไพเราะอาชยาน

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้
 เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ	☆☆☆☆☆
๒. การใช้พจนานุกรม	☆☆☆☆☆
๓. การอ่านและใช้อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน	☆☆☆☆☆
๔. การเขียนย่อความจากนิทานและบทอ่านเสริม	☆☆☆☆☆
๕. การสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและอธิบายการนำข้อคิดไปใช้ในชีวิตจริง	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆☆ จำนวน.....

สรุป: วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ตั้งใจเรียนหนังสือ

มีสมาธิในการเรียน

มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ฝึกอ่าน เขียน และค้นคว้าความหมายของคำ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

นิทานอ่านสนุก

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง อักษรนำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อักษรนำจำให้ดี (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

อักษรนำ หมายถึง คำที่มีพยัญชนะ ๒ ตัวประสมอยู่ในสระเดียวกัน เวลาอ่านให้อ่านออกเสียงพยางค์หลังตามเสียงพยัญชนะตัวที่นำ เช่น หลิง อ่านออกเสียงพยัญชนะ ญ

คำที่มี ห นำ

หยมหยม	หนักหนา	ทรุทร่า	หญิงใหญ่
แขนงหาง	หลังไหล่	ห้วนไหว	หมักหมม

คำที่มีพยัญชนะต้นเป็น ห นำพยัญชนะตัวหลัง คือ ง ญ น ม ย ร ล ว ไม่ออกเสียงตัว ห แต่ออกเสียงพยัญชนะตัวหลังให้มีเสียงวรรณยุกต์ตามตัว ห

คำที่มี อ นำ

อย่า อยู่อย่างอยากได้	ของเขา
อยู่ อย่างคนตัวเบา	สุขล้ำ
อย่าง อยากอยู่อย่างเอา	แต่ได้
อยาก อยู่อย่างอย่าอ้า	เหล่านี้ อ นำ

คำที่มีพยัญชนะตัวหน้าเป็น อ นำ ย ไม่ออกเสียง อ แต่เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ออกเสียงตามพยัญชนะ อ มี ๔ คำ ได้แก่ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

การอ่านคำที่มีอักษรสูงนำ เช่น

ขณะ	ชนบ	ชนม	ขนาด
เฉลียว	ฉลาด	ไฉน	ฉงน
ถล่ำ	ถวาย	ถนัด	ถน
สนาน	สลับ	สนอง	สมอง

การอ่านคำที่มีอักษรกลางนำ เช่น

ตวาด	จมูก	จريت	จรัส
ตนู	ตวัด	ตลก	ตลาด
อร่าม	อร่อย	อเนก	อนาถ
ตลอด	ตวาด	จรวด	จريت

ข้อสังเกตคำที่มีอักษรสูงนำและคำที่มีอักษรกลางนำ

๑. คำข้างต้น พยางค์ ๑ ออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าประสมกับสระอะ (ออกเสียง อะ เพียงครึ่งเสียง) พยางค์ที่ ๒ ออกเสียงพยัญชนะตัวที่ ๒ ประสมกับสระและพยัญชนะสะกดตามที่ปรากฏ โดยออกเสียงวรรณยุกต์ตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า คล้ายมี ห นำ

๒. คำอักษรนำซึ่งพยัญชนะตัวหน้า เป็นอักษรสูง หรือเป็นอักษรกลางนำพยัญชนะตัวหลัง เป็นอักษรต่ำเดี่ยว คือ ง ฦ น ม ย ร ล ว และออกเสียงพยางค์ที่ ๒ คล้ายที่ ๒ คำ มี ห นำ เช่น

ผลิต	อ่านว่า	ฝะ - หลิต	ฝรั่ง	อ่านว่า	ฝะ - หรั่ง
เศวต	อ่านว่า	สะ - เหวด	สยาม	อ่านว่า	สะ - หยาม
สวัสดี	อ่านว่า	สะ - หวัด	กนก	อ่านว่า	กะ - กนก
ตวาด	อ่านว่า	ตะ - หวาด	จมูก	อ่านว่า	จะ - หมูก
อร่อย	อ่านว่า	อะ - หร่อย	จريت	อ่านว่า	จะ - หริด

นิทาน เรื่อง น้ำใจกระรอก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อักษรนำจำให้ดี (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นิทานเรื่อง น้ำใจกระรอก

มะปรางกับแม่ปลุกบ้านหลังเล็ก ๆ ไม่หุหรืออยู่ในสวนแถวชานเมือง มะปรางตื่นแต่เช้าตรู่ เพื่อทำขนมกล้วยช่วยแม่ด้วยความมุ่งหมายว่าจะนำไปส่งแม่ค้าในตลาด ขนมของเธอมีสชาติหวานอร่อย พอทำขนมเสร็จมะปรางจะจัดขนมตามจำนวนที่แม่ค้าแต่ละคนสั่งอย่างครบถ้วน แต่สองสามวันมานี้ แม่ค้าคนหนึ่งบ่นหุหมยอย่างหงุดหงิดอย่างหนักกับเธอว่ามะปรางส่งขนมไม่ครบ ขาดไป ๑ ห่อ มะปรางรีบขอโทษรับปากว่าจะไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขนมขาดจำนวนอีก พอวันต่อมาแม่ค้าก็บอกว่าขนมขาดไป ๑ ห่ออีกแล้ว มะปรางกลัวใจหนักมากเพราะเป็นเรื่องใหญ่หลวงที่เขาไม่เคยทำผิดพลาด แม่ของมะปรางก็กำชับหลายรอบว่าอย่าให้ผิดพลาดอีกเพราะไม่อย่างก็มีปัญหา

อยู่มาวันหนึ่งพอมะปรางจัดขนมเสร็จ มะปรางก็แอบสังเกตการณ์ที่ประตู เพื่อหาสาเหตุของขนมที่หายไป ทันใดนั้นเองมะปรางก็เห็นกระรอกตัวน้อยตัวหนึ่งหางเป็นพวงสวยงามวิ่งออกมาลากขนมไป เธอยิ้มออกมาอย่างดีใจเพราะเห็นความน่ารักของมัน ต่อมาเธอก็วางขนม ๑ ห่อสำหรับกระรอกน้อยทุกวัน ซึ่งกระรอกน้อยก็ออกมากินทุกวันเช่นกัน

ตั้งแต่นั้นมามะปรางรู้สึกแปลกใจเมื่อเดินเข้าไปในสวนเพื่อเก็บมะพร้าว เธอจะเห็นมะพร้าวแก่ ๆ ตกอยู่ใต้ต้นวันละ ๒-๓ ลูก ทุกวัน ในที่สุดมะปรางก็รู้ว่าเป็นฝีมือของกระรอกน้อยนั่นเอง มะปรางรู้สึกตื่นตันใจกับความมีน้ำใจของมัน มันตอบแทนความดีของเธอในสิ่งที่มันทำได้ ใครจะนึกว่าแม้แต่สัตว์ตัวเล็ก ๆ ยังรู้จักกตัญญูรู้คุณถึงเพียงนี้

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ค้นหาอักษรนำ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อักษรนำจำให้ดี (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “น้ำใจกระรอก” แล้วค้นหาคำศัพท์ที่มีอักษร อ นำ และอักษร ห นำมาเขียนและฝึกอ่าน

ห นำ	อ นำ

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำคำอักษรนำที่ค้นพบมาแต่งประโยคให้ถูกต้อง

ข้อ	คำ	ประโยค
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

ใบงานที่ ๒ เรื่อง อ่าน เขียน เรียนอักษรนำ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อักษรนำจำให้ดี (๒)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำอักษรนำประเภท “กลางนำต่ำเดียว” และ “สูงนำต่ำเดียว”
 พร้อมเขียนคำอ่านให้ถูกต้อง

๑. _____ อ่านว่า _____

๒. _____ อ่านว่า _____

๓. _____ อ่านว่า _____

๔. _____ อ่านว่า _____

๕. _____ อ่านว่า _____

๖. _____ อ่านว่า _____

๗. _____ อ่านว่า _____

๘. _____ อ่านว่า _____

๙. _____ อ่านว่า _____

๑๐. _____ อ่านว่า _____

นิทาน เรื่อง นากินปลา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อ่านคิดพิจารณา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นิทานเรื่อง นากินปลา

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว พระโพธิสัตว์เกิดเป็นรุกขเทวดาประจำอยู่ที่ต้นไม้ที่ฝั่งแม่น้ำแห่งหนึ่ง ใกล้เคียง ๆ ที่แห่งนั้นมีสุนัขจิ้งจอก ๒ ตัวผิวเมียอาศัยอยู่ ฝ่ายเมียสุนัขจิ้งจอกแพ่ทองอยากกินเนื้อสด ๆ ที่ยังมีเลือดอยู่ ฝ่ายสามีรับคำสั่งเดินไปตามริมฝั่งแม่น้ำ

ขณะนั้นเองมีนาก ๒ ตัวเป็นเพื่อนกัน ตัวหนึ่งหากินในน้ำลึก อีกตัวหนึ่งหากินตามชายฝั่ง วันหนึ่งนากทั้ง ๒ ตัวช่วยกันจับปลาตะเพียนแดงตัวใหญ่ตัวหนึ่ง แต่ไม่อาจแบ่งปลากันได้ พอดีสุนัขจิ้งจอกตัวผู้เดินไปพบเข้า นากทั้ง ๒ ตัวจึงวิงวอนให้สุนัขจิ้งจอกช่วยแบ่งปลาให้ สุนัขจิ้งจอกบอกว่า “สบายมากสหายทั้งสอง เราเคยเป็นผู้พิพากษามาก่อน” สุนัขจิ้งจอกจึงแบ่งปลาออกเป็น ๓ ส่วนพร้อมพูดว่า “ท่อนหางเป็นของนากผู้หากินตามฝั่ง ท่อนหัวเป็นของนากผู้หากินทางน้ำลึก ส่วนท่อนกลางเป็นของเราผู้พิพากษา” กล่าวจบก็คาบปลาตะเพียนท่อนกลางเดินจากไป

นากทั้ง ๒ ตัวเห็นดังนั้น ไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่นึกในใจว่า มันยอมเสียเปรียบแก่กันเอง ยังจะดีกว่าหาผู้มาตัดสิน เสียหน่อยเสียยากเสียมากเสียง่ายจริง ๆ

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก โดย พระมหาสมุทร สนฺตภมฺโม (เสนา ชูย)

ใบงานที่ ๓ เรื่อง ตอบคำถามสรุปเรื่อง “นากินปลา”
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อ่านคิดพิจารณา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านนิทานเรื่อง นากินปลา

๑. ตัวละครสำคัญคือใคร

๒. สถานที่เกิดเหตุคือที่ไหน

๓. เหตุการณ์สำคัญของเรื่องคืออะไร

๔. ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร

กลุ่มที่ ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๔ เรื่อง นากินปลา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อ่านคิดพิจารณา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานเรื่อง นากินปลา

๑. นิทานเรื่อง นากินปลา เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงเรื่องอะไร และการกระทำของใคร

๒. ใครเป็นผู้ช่วยตัดสินความเรื่องนี้ และตัดสินอย่างไร

๓. นิทานเรื่อง นากินปลา ให้ข้อคิดอะไร และจะนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำประสม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง รื่นรมย์คำประสมไทย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำประสม

คำประสม คือ คำที่สร้างจากคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไป เกิดเป็นคำใหม่ มีความหมายใหม่ แต่ยังมีเค้าของความหมายเดิม ส่วนมากมักเป็นการประสมคำระหว่างคำไทยกับคำไทยแต่อาจมีคำประสมบางคำที่ประสมระหว่างคำไทยกับคำภาษาอื่น

ลักษณะสำคัญของคำประสม

๑. เกิดจากคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาประสมกัน แล้วเกิดความหมายใหม่แต่ยังมีเค้าความหมายเดิมอยู่ เช่น

ลูกน้ำ หมายถึง ลูกของยุง
 ลูก หมายถึง บุตร
 น้ำ หมายถึง ของเหลว

พ่อตา หมายถึง พ่อของภรรยา
 พ่อ หมายถึง สามีนองแม่
 ตา หมายถึง พ่อของแม่

๒. สามารถแยกเป็นคำ ๆ ได้ และคำที่แยกได้แต่ละคำมีความหมายต่างกัน เมื่อนำมารวมกันความหมายต่างจากคำเดิม เช่น

คอ หมายถึง ส่วนร่างกายที่ต่อศีรษะกับตัว
 ห่าน หมายถึง ชื่อนกจำพวกเป็ด คอยาว
 คอห่าน หมายถึง ส่วนของโถส้วม

แม่ หมายถึง หญิงผู้ให้กำเนิด
 บ้าน หมายถึง ที่อยู่อาศัย
 แม่บ้าน หมายถึง หญิงผู้จัดการงานในบ้าน

๓. คำที่มาประสมกันจะเป็นคำมูลในภาษาใดก็ได้ เช่น

เข้มทิศ (ไทย + สันสกฤต)
 ห้องไขว้ (ไทย + อังกฤษ)

รถเก๋ง (บาลี + จีน)
 ราชวัง (บาลี + ไทย)

๔. ประสมที่เกิดจากคำมูล ซึ่งมีลักษณะเป็นการย่อคำหลาย ๆ คำ ส่วนมากมักจะขึ้นต้นด้วยคำว่า นัก ชาว ช่าง หมอ ผู้ ของ เครื่อง เช่น

นัก	นักร้อง	นักเขียน	นักเรียน	ฯลฯ
ชาว	ชาวบ้าน	ชาวเมือง	ชาวนา	ฯลฯ
ช่าง	ช่างไม้	ช่างเสริมสวย	ช่างไฟฟ้า	ฯลฯ
หมอ	หมอดู	หมอความ	หมอผี	ฯลฯ
ผู้	ผู้ใหญ่	ผู้ดี	ผู้อำนวยการ	ฯลฯ
ของ	ของใช้	ของไหว้	ของเล่น	ฯลฯ
เครื่อง	เครื่องหมาย	เครื่องบิน	เครื่องมือ	ฯลฯ
ที่	ที่นอน	ที่ดิน	ที่เขียบุหรี	ฯลฯ

ใบงานที่ ๕ เรื่อง คำประสมนำรู้ยู่ไหนเอ่ย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง รื่นรมย์คำประสมไทย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาคำประสมในตารางแล้วนำมาเขียนให้ถูกต้อง

พ	อ	เ	ร	ว	พ	ไ	ป	วิ	ด	จ	บ	แ	ม	พ
ต้	นุ	พ	เ	จ้	ด	พ	น	ย	เ	ต	น	เ	อ	ง
ุ	บ	ร	ส	พ	โ	ท	น	ท	ว	ท	ก	ล	ง	กั
เ	า	ะ	ถ	ส	า	น	ป	ท	ว	า	น	เ	ยี่	น
ยี่	ล	ค	ะ	พ	ต	ไ	ด	ภ	ด	ถ	ด	ร	น	ส
น	ด	แ	ง	อ	พ	บ	ลู่	ก	เ	สี	อ	ง	ส	า
ภ	พ	ที	ล	บ้	า	น	วิ	น	ส	า	มี	เ	ค	ด
ค	ข	น	ร	า	ล	ค	เ	ร	ภ	ค	ใ	อ	ว	น
เ	ร	ค	พื	น	น	เ	เ	ต	า	รี	ด	ผ	อ	ม
ต	ถ	พ	ไ	ต้	ส	กั	ม	พ	เ	ส	า	ร	ส	เ
ะ	ไ	ฤ	พ	น	บ	ง	ม	ด	ก	า	ร	ล	ม	อ
รี	พ	ง	ค	ฐ	น	ก	ด	ก	ดี	ใ	ค	ร	มุ	า
ท	พ	สุ	นั	ข	ไ	ดี	ท	ร	า	ย	ค	น	ติ	ส
น	ค	า	ร	ม	ก	ลั	ว	ย	แ	ข	ก	โ	ต	ร
อิ	น	ท	รี	ย	โ	ท	เ	ไ	พ	ไ	ท	ม	ม	า

.....
.....
.....		

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำนาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำนาม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความหมายของคำนาม

คำนาม คือ คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ พืช สิ่งของ สถานที่ สภาพ อากาศ ลักษณะทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิต หรือสิ่งไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่นคำว่า คน ปลา ตะกั่ว ไม้ ประเทศไทย จังหวัดพิจิตร การศึกษา ความดี ความงาม กอไม้ กรรมกร ผุง ตั้ว

ประเภทของคำนาม

๑. สามานยนาม (คำนามทั่วไป)
๒. วิสามานยนาม (คำนามเฉพาะ)
๓. ลักษณะนาม (คำบอกลักษณะของคำนาม)
๔. สมุหนาม (คำนามบอกหมวดหมู่)
๕. อาการนาม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ควรรู้จักคำนาม ๒ ประเภท ได้แก่

๑. สามานยนาม (คำนามทั่วไป) คือคำนามที่ใช้เป็นชื่อทั่วไปโดยไม่เฉพาะเจาะจงเช่น
 - บ้านของเขาอยู่ใกล้ตลาด
 - เต่าชอบกินผักนึ่ง
 - เขาชอบดูข่าวจากโทรทัศน์
 - นักเรียนวิ่งเล่นในโรงเรียน
 - ปากกาและดินสออยู่ในกล่อง

จะเห็นว่าคำต่าง ๆ เป็นคำนามที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจงได้แก่

- บ้าน ตลาด โรงเรียน	หมายถึง	ชื่อสถานที่
- เต่า	หมายถึง	ชื่อสัตว์
- ผักนึ่ง	หมายถึง	ชื่อพืช
- ข่าว	หมายถึง	ชื่อสิ่งที่เป็นรูปธรรม
- โทรทัศน์ ปากกา ดินสอ กล่อง	หมายถึง	ชื่อสิ่งของ

๒. วิสามานยนาม (คำนามเฉพาะ) คือคำนามที่ใช้เป็นชื่อเฉพาะเจาะจงลงไปให้รู้ชัดเจน เป็นคำนามที่ตั้งขึ้นเพื่อเรียกคนเดียวหรือสิ่งเดียวเช่น

- กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย
- พระพุทธชินราชอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก
- เด็กชายทองเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

จะเห็นได้ว่าคำต่าง ๆ เป็นคำนามที่เป็นชื่อเฉพาะเจาะจงได้แก่

- กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย พิษณุโลก หมายถึง ชื่อสถานที่
- ทอง หมายถึง ชื่อบุคคล

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ค้นหาคำนาม
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง คำนาม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนค้นคว้าคำนามที่พบเจอในชีวิตประจำวัน แล้วแยกประเภท
 คำนามสามัญ และคำนามวิสามัญให้ถูกต้องอย่างละ ๑๐ คำ

คำนามสามัญ	คำนามวิสามัญ
.....
.....
.....
.....
.....

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนนำคำนามที่ได้ค้นคว้ามามาแต่งประโยคให้ถูกต้อง จำนวน ๕ คำ

๑.
๒.
๓.
๔.
๕.

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำสรรพนาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำสรรพนาม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำสรรพนาม หมายถึง คำที่ใช้แทนคำนามที่กล่าวถึงมาแล้ว เพื่อจะได้ไม่ต้องกล่าวคำนามนั้นซ้ำอีก เช่นคำว่า ฉัน เรา ดิฉัน กระผม คุณ ท่าน ได้เท่า เขา มัน สิ่งใด ผู้ใด นี่ นั่น ใคร เป็นต้น

ตัวอย่าง

- คุณยายชอบแจกขนมให้เด็ก ๆ **คุณยาย**จึงเป็นที่รักของทุกคน
- **คุณยาย**ชอบแจกขนมให้เด็ก ๆ **ท่าน**จึงเป็นที่รักของทุกคน

จากตัวอย่างใช้สรรพนาม “ท่าน” แทน “คุณยาย” เพื่อไม่ต้องกล่าวคำว่า “คุณยาย” ซ้ำ

บุรุษสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่กล่าวถึง (บุคคลที่ ๓) แบ่งเป็นชนิดย่อยได้ ๓ ชนิด คือ

สรรพนามบุรุษที่ ๑	สรรพนามบุรุษที่ ๒	สรรพนามบุรุษที่ ๓
ใช้แทนตัวผู้พูด เช่น ผม ฉัน ดิฉัน กระผม ข้าพเจ้า เรา ข้าพระพุทธเจ้า อาตมา หม่อมฉันเกล้ากระหม่อม	ใช้แทนผู้ฟัง หรือผู้ที่เราพูดด้วย เช่น คุณ เธอ ได้เท่า ท่าน ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ฝ่าพระบาท พระคุณเจ้า	ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง เช่น เขา มัน ท่าน พระองค์

นักเรียนอ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

- ฉันชอบอ่านหนังสือในห้องสมุด (ฉัน คือ สรรพนามบุรุษที่ ๑)
 วันนี้เธอจะไปขายของไหม (เธอ คือ สรรพนามบุรุษที่ ๒)
 พอใจไม่สบาย เขาจึงไม่ได้มาโรงเรียน (เขา คือ สรรพนามบุรุษที่ ๓)

ใบงานที่ ๗ เรื่อง วิเคราะห์คำสรพนาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำสรพนาม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์ประโยคโดยค้นหาคำนามและคำสรพนาม แล้วแยกประเภทลงในตารางให้ถูกต้อง

๑. งูตัวใหญ่มันเลื้อยอยู่บนต้นไม้
๓. เขาเป็นคนไม่ดี
๕. หมวกของคุณพ่อเธอสวยงาม
๗. คุณแม่ท่านชอบอ่านหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด
๙. ขอให้พวกเราช่วยกันรักษาความสะอาดด้วย | ๒. โขลงข้างป่าพวกมันกำลังตักมัน
๔. แม่ค้าขายขนมในตลาด
๖. เธอจะไปไหน
๘. สุนัขเป็นเพื่อนของฉัน
๑๐. คุณครูถือหนังสือ |
|--|---|

คำนาม	คำสรพนาม
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.
๖.	๖.
๗.	๗.
๘.	๘.
๙.	๙.
๑๐.	๑๐.

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การสื่อสารเพื่อให้ผู้พูดและผู้ฟังมีความเข้าใจตรงกัน ต้องเลือกใช้ประโยคให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ประโยคที่ใช้ในการสื่อสารมีหลายชนิด ได้แก่

๑. ประโยคบอกเล่า ใช้บอกเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรู้เรื่อง เช่น

- เด็กกลุ่มหนึ่งยืนอยู่ริมรั้ว
- ลุงบุญเล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟัง

๒. ประโยคปฏิเสธ ใช้บอกว่าเรื่องราวนั้น ๆ ไม่ใช่ ไม่ต้องการ หรือไม่จริง มักมีคำว่า **ไม่ใช่ ไม่ได้** ฯลฯ อยู่ในประโยค เช่น

- ใบหม่อน**ไม่ใช่**กล้วยจิ้งจก ตุ๊กแก อีกแล้ว
- ลุงบุญ**ไม่ได้**ไปตลาด

๓. ประโยคคำถาม ใช้ถามผู้อื่นเมื่อต้องการคำตอบ มักมีคำถามว่า **ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม** ฯลฯ เช่น

- เด็ก ๆ ยืนมอง**อะไร**
- **ใคร**รู้จักงูเขียวบ้าง

๔. ประโยคแสดงความต้องการ ใช้บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ มักมีคำว่า **อยาก ต้องการ ประสงค์** ฯลฯ อยู่ด้วย เช่น

- ผม**อยาก**ไปอ่านหนังสือในห้องสมุด
- แต่งอ่อน**ต้องการ**สมุดบันทึก

๕. ประโยคคำสั่ง ใช้สั่งให้ผู้อื่นทำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือห้ามมิให้ทำ ก็ได้ เช่น

- **อย่า**แห่รังผึ้ง
- **ห้าม**รังแกสัตว์

๖. ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องผู้อื่นให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง มักมีคำว่า **กรุณา โปรด ช่วย** ฯลฯ อยู่ด้วย เช่น

- ลุงบุญ**กรุณา**เล่าเรื่องสัตว์มีพิษหน่อยนะคะ
- พอใจ**ช่วย**หยิบหนังสือให้ผมหน่อย

ใบงานที่ ๘ เรื่อง แต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งประโยคตามเจตนาการสื่อสาร

๑. ประโยคบอกเล่า

๒. ประโยคปฏิเสธ

๓. ประโยคคำถาม

๔. ประโยคแสดงความต้องการ

๕. ประโยคคำสั่ง

๖. ประโยคขอร้อง

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง ส่วนประกอบของประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ส่วนประกอบของประโยค

๑. ประโยค ๒ ส่วน คือประโยคที่ประกอบด้วย **ประธาน** และ **กริยา** ซึ่งบางประโยคอาจมี
 บทขยายของแต่ละส่วนรวมอยู่ด้วยเช่น

ภาคประธาน		ภาคแสดง	
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา
ฝน	-	ตก	-
ฝน	-	ตก	หนัก
น้ำ	ป่า	ไหล	แรงมาก
ผู้ชาย	คนนั้น	พูดจา	ไพเราะ
น้อง	ของฉัน	เดิน	เร็วมาก

๒. ประโยค ๓ ส่วน คือประโยคที่ประกอบด้วย **ประธาน** **กริยา** และ **กรรม** ซึ่งบางประโยค
 อาจมีบทขยายของแต่ละส่วนรวมอยู่ด้วย

ภาคประธาน		ภาคแสดง			
ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
ฉัน	-	กิน	-	ขนม	หวาน
พ่อ	ของฉัน	ตัด	-	ต้นไม้	ใหญ่
แม่	-	อ่าน	-	หนังสือ	-
พี่ชาย	ของแม่	ขาย	-	อาหาร	ตามสั่ง

ใบงานที่ ๙ เรื่อง วิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ๒ ส่วน

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง	
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา
๑. นกบิน				
๒. ปลาตัวใหญ่ว่ายน้ำ				
๓. แม่นอนกรน				
๔. น้องหัวเราะเสียงดัง				
๕. ต้นไม้ล้ม				

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค ๓ ส่วน

ประโยค	ภาคประธาน		ภาคแสดง			
	ประธาน	ขยายประธาน	กริยา	ขยายกริยา	กรรม	ขยายกรรม
๑. พ่อล้างรถสีแดง						
๒. น้องสาวกวาดบ้าน						
๓. แมวจับหนู						
๔. นที่เล่นฟุตบอล						
๕. ยายตีน้องของฉัน						

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เขียนบันทึกฝึกรายงาน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า

การเขียนรายงาน เป็นการเสนอผลงานการศึกษาค้นคว้า ผลการทดลอง หรือผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ เสนอต่อครู เพื่อนนักเรียนหรือผู้อื่น เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้นหรือให้ผู้อื่นทราบผลการปฏิบัติงาน การเขียนรายงานที่ดีควรปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อเรื่อง
๒. วางแผนเขียนรายงาน
๓. รวบรวมข้อมูล
๔. เขียนรายงาน
๕. ตรวจสอบและปรับปรุงให้สมบูรณ์

๑. กำหนดหัวข้อเรื่อง

ควรกำหนดเรื่องที่คุณสนใจต้องการจะรู้ หรือคิดว่าคนส่วนใหญ่สนใจ เช่น สารพิษในชีวิตประจำวัน กระจกชนิดนี้ที่มา ฯลฯ นอกจากกำหนดหัวข้อเรื่องได้แล้ว ควรกำหนดหัวข้อย่อย ๆ ด้วยเพื่อความสะดวกในการค้นคว้า เช่น เรื่อง กระจกชนิดนี้ที่มา

๑. ที่มาของกระจก
๒. คุณค่าของกระจก
๓. การทำกระจก
๔. วัสดุที่ทำมาจากกระจก

ฯลฯ

๒. วางแผนเขียนรายงาน

- ๒.๑ กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงาน เช่น จะเขียนให้เสร็จภายใน ๒ สัปดาห์ ฯลฯ
- ๒.๒ กำหนดสถานที่ที่จะไปค้นคว้า เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สถานประกอบการ หน่วยงานต่าง ๆ ฯลฯ
- ๒.๓ กำหนดผู้ร่วมงาน (ถ้าทำงานกลุ่ม) และแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจน
- ๒.๔ กำหนดวันเขียนรายงาน วันตรวจทาน ปรับปรุง แก้ไข กำหนดวันส่ง ฯลฯ

๓. รวบรวมข้อมูล

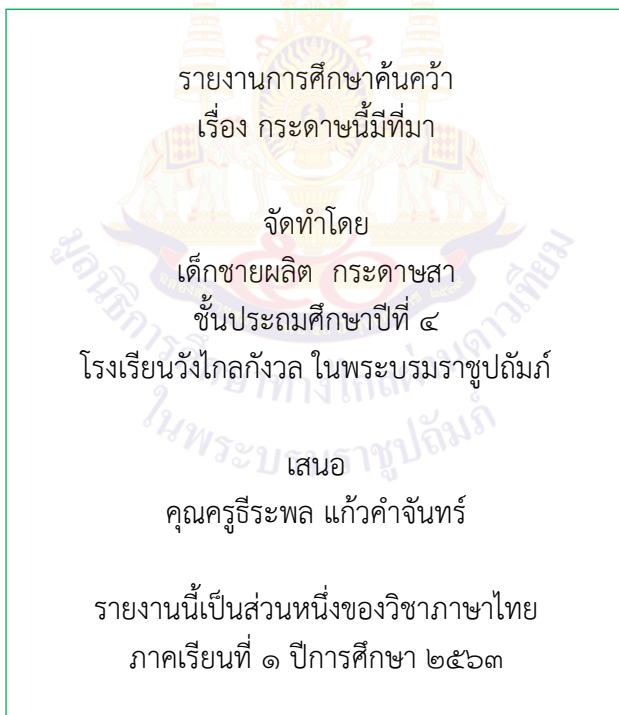
ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ แล้วรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ หรือตามหัวข้อย่อยที่กำหนด

๔. เขียนรายงาน

๔.๑ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาเขียนเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเองให้อ่านเข้าใจง่าย มีการลำดับความสำคัญ มีสาระความรู้ มีข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และมีเหตุผลประกอบ ฯลฯ ข้อสำคัญไม่ควรลอกข้อความจากหนังสืออื่น หรือตัดต่อข้อความจนดูเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของตนเอง แต่ถ้าจำเป็นต้องลอกข้อความสำคัญ ต้องบอกว่ามาจากหนังสืออะไร และถือเป็นมารยาทที่จะต้องระบุชื่อผู้แต่งเสมอ

๔.๒ ทำรูปเล่มรายงานให้สมบูรณ์ ซึ่งมีส่วนประกอบ ดังนี้

๔.๒.๑ หน้าปก ควรมีรายละเอียดดังตัวอย่าง

๔.๒.๒ คำนำ การเขียนคำนำอาจกล่าวถึงสาระต่าง ๆ เช่น ที่มา จุดประสงค์ของการเขียนรายงาน วิธีการค้นคว้า ผู้ร่วมงาน ผู้มีอุปการคุณ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรายงาน ดังนี้

คำนำ

รายงานเรื่องกระดาษที่มีคุณค่าฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้พยายามค้นคว้าและรวบรวมความรู้และตัวอย่างไว้มากมาย เพื่อให้ผู้สนใจใช้สำหรับค้นคว้าถึงที่มาของกระดาษ คุณค่าของกระดาษ การทำกระดาษ และวัสดุที่ทำจากกระดาษ

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจเรื่องกระดาษและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไป

คณะผู้จัดทำ

๑๖ มกราคม ๒๕๖๓

๔.๒.๓ สารบัญ สำหรับระบุเรื่องแต่ละเรื่องที่เสนอและเลขหน้าของเรื่องนั้น ๆ ดังนี้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ที่มาของกระดาษ	๑
คุณค่าของกระดาษ	๓
การทำกระดาษ	๕
วัสดุที่ทำจากกระดาษ	๗
บรรณานุกรม	๑๑

๔.๒.๔ เนื้อเรื่อง คือส่วนที่ค้นคว้าเรื่องมาเรียบเรียง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเรื่องตามข้อ ๔.๑

๔.๒.๕ บรรณานุกรมหรือรายชื่อหนังสือที่ใช้ค้นคว้า มีวิธีเขียนดังตัวอย่าง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.**

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,
๒๕๕๑

วิชาการ, กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทยชุดภาษา
เพื่อชีวิต ภาษาพาทีชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖.** กรุงเทพมหานคร : องค์การค้ำค้ำครูสภา,
๒๕๕๕.

๕. ตรวจสอบและปรับปรุงให้สมบูรณ์

นำรายงานมาตรวจทานอีกครั้ง พิจารณาความต่อเนื่องและตรวจการเขียนตัวสะกดการันต์
แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ร่วมคิด ร่วมวางแผน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เขียนบันทึกฝึกเรียงงาน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวางแผนการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและบันทึกลงตามหัวข้อที่กำหนด

๑. สมาชิกในกลุ่ม

- ๑.๑ _____
๑.๒ _____
๑.๓ _____
๑.๔ _____
๑.๕ _____

๒. หัวข้อรายงานที่สนใจ _____

๓. หัวข้อย่อยของรายงานที่จะศึกษาค้นคว้า

- ๓.๑ _____
๓.๒ _____
๓.๓ _____
๓.๔ _____
๓.๕ _____

๔. ระยะเวลาในการทำรายงาน _____

๕. แหล่งข้อมูลที่จะศึกษาค้นคว้า

- ๕.๑ _____
๕.๒ _____
๕.๓ _____

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง นิทานอ่านสนุก

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การอ่าน/เขียน/ค้นคว้าคำที่มีอักษรนำ	☆☆☆☆☆
๒. การระบุชนิดและหน้าที่ของคำ (คำนาม คำสรรพนาม)	☆☆☆☆☆
๓. การแต่งประโยคและวิเคราะห์ส่วนประกอบของประโยค	☆☆☆☆☆
๔. การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า	☆☆☆☆☆
๕. การพูดนำเสนอรายงาน	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ ☆ จำนวน.....

สรุป : วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- กล้าแสดงออก ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด
- อ่าน/เขียน/ค้นคว้าและบอกความหมายของคำ พูดนำเสนอรายงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ อักษรวิธานสื่อสารภาษา

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนจดหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรอาธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตจดหมาย (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนจดหมาย

ในปัจจุบันโลกมีการพัฒนาการสื่อสารทางโทรคมนาคมได้สะดวกและรวดเร็วแต่การสื่อสารอีกชนิดที่ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งก็คือ การเขียนจดหมายเพราะสามารถเขียนได้ทุกเวลาทุกโอกาส เก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้

หลักการเขียนจดหมาย

การเขียนจดหมาย เป็นการสื่อสารชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นความเรียงที่มีรูปแบบโดยเฉพาะ ผู้เขียนต้องใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ ตรงตามวัตถุประสงค์

การเขียนจดหมาย แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด ดังนี้

๑. จดหมายส่วนตัว เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างบุคคลที่คุ้นเคยกันเช่นญาติสนิท ครู-อาจารย์ เพื่อไต่ถามทุกข์สุขส่วนตัว

๒. จดหมายกิจธุระ เป็นจดหมายที่เกี่ยวข้องกับธุระการงานเป็นจดหมายระหว่างบุคคลถึงบุคคล บุคคลถึงบริษัทห้างร้านหรือเป็นจดหมายของบุคคลถึงส่วนราชการ การใช้สำนวนภาษาต้องสุภาพและให้ความสำคัญกับผู้รับจดหมาย

๓. จดหมายธุรกิจ เป็นจดหมายที่ใช้ติดต่อกันในวงธุรกิจ มีจุดประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ เช่น เสนอขายสินค้าหรือบริการสั่งซื้อสินค้า และตอบรับการสั่งซื้อ ติดตามหนี้ เป็นต้น มีรูปแบบและการใช้ภาษาเป็นทางการหรือค่อนข้างเป็นทางการ

๔. จดหมายราชการ เป็นจดหมายที่เขียนติดต่อกันระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ หรือบุคคลเขียนไปถึงส่วนราชการหรือส่วนราชการมีไปถึงส่วนราชการด้วยตนเอง ตลอดจนส่วนราชการนั้นเขียนจดหมายไปถึงตัวบุคคล

วิธีการเขียนจดหมาย

๑. เขียนข้อความให้ชัดเจน ใช้ถ้อยคำสุภาพ กระชับ สละสลวย
๒. เขียนด้วยลายมือชัดเจน อ่านง่าย
๓. ใช้ภาษาถูกต้องตามลักษณะการใช้ภาษา
๔. เขียนตามรูปแบบจดหมายที่ถูกต้อง

รูปแบบการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง

๑. การวางรูปแบบจดหมาย ควรจัดวางให้มีสัดส่วนพอเหมาะกับหน้ากระดาษ โดยเว้นด้านหน้าประมาณหนึ่งนิ้ว และเว้นด้านหลังประมาณครึ่งนิ้ว
๒. ที่อยู่ของผู้เขียน อยู่ตรงมุมบนขวาของหน้ากระดาษ
๓. วันเดือนปี เขียนกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๔. คำขึ้นต้น อยู่ด้านซ้ายห่างจากขอบกระดาษประมาณ ๑ นิ้ว และต้องเขียนให้เหมาะสมแก่ฐานะและตำแหน่งหน้าที่
๕. เนื้อความ เริ่มเขียนโดยย่อหน้าเล็กน้อย และควรขึ้นย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นเนื้อความใหม่สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน ต้องคำนึงถึงความสะดวก เขียนถูกต้องเหมาะสมแก่ฐานะ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง ถ้าต้องการอวยพรให้ญาติผู้ใหญ่ในตอนท้ายของจดหมาย ควรอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ส่วนการอวยพรให้เพื่อนจะอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็ได้
๖. คำลงท้าย อยู่ตรงกับวันเดือนปีที่เขียน และต้องเขียนให้ถูกต้อง เหมาะแก่ฐานะและบุคคล
๗. ชื่อผู้เขียน เยื้องลงมาทางขวามือ ถ้าเขียนจดหมายถึงบุคคลที่ไม่คุ้นเคย ควรวงเล็บชื่อที่เขียนเป็นตัวบรรจง ถ้าเป็นจดหมายราชการต้องบอกยศตำแหน่งของผู้ส่งด้วย

มารยาทในการเขียนจดหมาย

๑. ใช้กระดาษสีขาว สีอ่อนหรือสีสุภาพ ไม่มีรอยยับหรือรอยฉีกขาด ขนาดได้มาตรฐาน ไม่ควรใช้กระดาษที่มีตราของทางราชการเขียนจดหมายส่วนตัว
๒. เขียนด้วยหมึกสีดำ สีน้ำเงิน ไม่ควรใช้ดินสอ หมึกแดง หรือหมึกสีฉูดฉาด เพราะไม่สุภาพ ควรเขียนตัวอักษรหรือตัวเลขให้ชัดเจน ไม่ขูด ลบ ชีด ข่วน หรือเขียนทับลงไป
๓. ไม่ใช่ซองที่มีลวดลายหรือสีเข้มมาก
๔. ไม่สอดธนบัตรหรือสิ่งของมีค่าลงในซองจดหมาย อาจหายได้
๕. จดหมายที่ส่งทางไปรษณีย์ ต้องผนึกดวงตราไปรษณียากรตามอัตราที่การสื่อสารกำหนดไว้ที่มุมบนด้านขวามือ
๖. เรียงลำดับเนื้อหาสาระเหมาะสมใช้ภาษาถูกต้องตามหลักภาษา ไม่ใช่ภาษาพูดในการเขียนจดหมาย
๗. ถ้าต้องการเขียนข้อความเพิ่มเติมหลังเขียนจดหมายจบแล้ว ต้องเขียนคำว่า ป.ล. (ปัจฉิมลิขิต) ก่อน
๘. ควรเขียนคำนำหน้าชื่อผู้รับบนหน้าซองให้ถูกต้อง เช่น คุณ นายแพทย์ อาจารย์ หรือยศทางทหาร

รูปแบบของคำขึ้นต้น สรรพนาม คำลงท้าย

การเขียนจดหมายต้องคำนึงถึงการเขียนคำขึ้นต้น คำลงท้าย และสรรพนามให้ถูกต้อง

ผู้รับจดหมาย	คำขึ้นต้น	สรรพนาม (ผู้เขียน)	สรรพนาม (ผู้รับ)	คำลงท้าย
เพื่อน	...(ใส่ชื่อ)...เพื่อนรัก	ฉัน	เธอ	ด้วยความรัก, ด้วยความรักยิ่ง, รักและคิดถึง
บิดามารดา	กราบเท้า... (คุณพ่อ/คุณแม่) ...ที่เคารพอย่างสูง	ลูก, หลาน, ผม, กระผม, ดิฉัน หรือใช้ชื่อเล่น แทน	คุณพ่อ คุณแม่	ด้วยความเคารพ รักอย่างสูง

ส่วนประกอบของจดหมาย

- สถานที่เขียน ควรบอกให้ชัดเจน จากหน่วยย่อยไปหาหน่วยใหญ่ เช่น **๕/๒ หมู่ ๔ ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐**
- วัน เดือน ปี ใช้แบบจดหมายราชการ ดังนี้ **๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕**
- คำขึ้นต้น ใช้ให้เหมาะสมกับบุคคล
- ใจความหรือเนื้อความ ถ้ามีเรื่องจะต้องเขียนมากควรแบ่งเป็นตอน ๆ ถ้าจะเขียนเรื่องใหม่ก็ขึ้นบรรทัดใหม่ ไม่ควรเขียนติดต่อกันเพียงย่อหน้าเดียว
- คำลงท้าย ต้องใช้ให้สัมพันธ์กับคำขึ้นต้นและใช้ให้ถูกต้องตามฐานะของบุคคล
- ชื่อผู้เขียน ถ้าใช้ลายเซ็นต้องวงเล็บชื่อ-นามสกุลไว้ใต้ลายเซ็นด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน หากมีตำแหน่งหน้าที่การงานให้บอกตำแหน่งหน้าที่นั้นด้วย

ขนาดของซองจดหมาย

การใช้ซองขนาดมาตรฐาน ปัจจุบันที่ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งจะมีซองจดหมายจำหน่ายเป็นซองที่มีขนาดเหมาะสม โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ดังนี้

- ซองสั้น มีขนาด ๓.๕ x ๖ นิ้ว ถึง ๔.๕ x ๗ นิ้ว
- ซองยาว มีขนาด ๔.๒๕ x ๙ นิ้ว

การจำหน่ายซอง

การจำหน่ายซอง มีหลักการ ดังนี้

๑. ที่อยู่ของผู้รับ ต้องเรียงลำดับจากส่วนน้อยไปหาส่วนใหญ่ ได้แก่

- ชื่อ-สกุลของผู้รับ ถ้าเป็นจดหมายสำคัญ เช่น มีรณานัดติดอยู่ด้วย

ต้องระบุค่านำหน้าชื่อผู้รับ

- บ้านเลขที่ ซอย หรือตำบล

- ถนนที่ตั้ง

- ตำบลหรือแขวง

- อำเภอหรือเขต

- จังหวัด

- รหัสไปรษณีย์

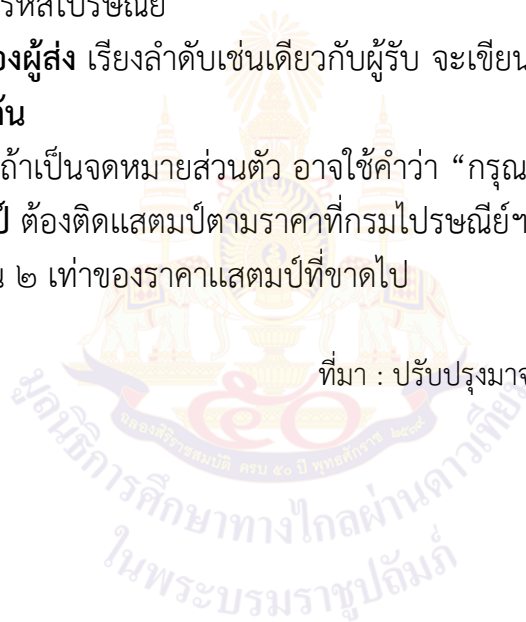
๒. ที่อยู่ของผู้ส่ง เรียงลำดับเช่นเดียวกับผู้รับ จะเขียนไว้ด้านบนซ้ายของตนเอง

๓. คำขึ้นต้น

- ถ้าเป็นจดหมายส่วนตัว อาจใช้คำว่า “กรุณาส่ง” หรือ “นามผู้รับ”

๔. แสตมป์ ต้องติดแสตมป์ตามราคาที่กรมไปรษณีย์ฯ กำหนด เพราะถ้าติดไม่ครบ ผู้รับจะถูกปรับเป็น ๒ เท่าของราคาแสตมป์ที่ขาดไป

ที่มา : ปรับปรุงมาจาก <https://sites.google.com>

การวางรูปแบบจดหมาย

	<p>ที่อยู่..... </p> <p>วันที่.....</p> <p>คำขึ้นต้น.....</p> <p>เนื้อความ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>เนื้อความ</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>คำลงท้าย.....</p> <p>.....</p> <p>(ชื่อผู้เขียนจดหมาย)</p>
--	--

ตัวอย่างจดหมายถึงเพื่อน

๑๐๑ หมู่ ๓ ต.ตาคลี
อ.ตาคลี จ.นครสวรรค์
๖๐๑๔๐

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓

นภา เพื่อนรัก

เราได้รับจดหมายจากนภาแล้ว ดีใจด้วยนะที่ชนะการประกวดเขียนเรียงความเรื่อง “พ่อหลวงของปวงชนชาวไทย” เราก็รักและเคารพพระองค์ท่านมากที่สุดในชีวิตเช่นกัน เรามีความสุขทุกครั้ง ที่ได้เห็นพระองค์ แม่เพียงเห็นในจอโทรทัศน์ก็ตาม ครอบครัวของเรารักพระองค์ทุกคน และนำหลักปรัชญาเรื่องความพอเพียงมาใช้ด้วย

เราเขียนเรียงความไม่เก่ง แต่เราวาดภาพสวยงามนะ ชนะการประกวดเหมือนกัน ได้ไปแข่งขันต่อในระดับภาค เราจะนำภาพที่เราวาดไว้ไปให้นภาดูนะ ในช่วงปิดภาคเรียนนี้ คุณพ่อคุณแม่บอกว่าจะพาครอบครัวของเรามาเยี่ยมคุณปู่คุณย่าและจะพักหลายวัน เราคงมีเวลาคุยกัน คงได้เที่ยวทะเล สวนสาธารณะใกล้บ้านของนภาแน่เลย

สุดท้ายนี้ เราขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ดลบันดาลให้นภาเพื่อนรักมีความสุขเรียนเก่ง ตลอดไปนะจ๊ะ

รักและคิดถึง

.....
(ภัครมล จันทร์งาม)

โครงการสื่อ ๖๐ พรรษา
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ตัวอย่างจดหมายถึงบิดามารดา

๑๕/๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลอ่างแก้ว
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
๑๔๑๒๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓

กราบเท้า คุณพ่อคุณแม่ ที่เคารพพร้อมอย่างสูง

ผมได้รับเงิน ๕๐๐ บาท ที่คุณพ่อคุณแม่กรุณาส่งมาให้แล้วครับ ผมจะนำไปซื้อกางเกงกีฬา ๑ ตัวและสมุด ๓ เล่ม เหลือเงินอีก ๓๐๐ บาท ผมนำมารวมไว้ในค่าใช้จ่ายประจำวัน

โรงเรียนจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาแต่ละประเภทเข้าร่วมการแข่งขันในระดับจังหวัด ผมได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนนักกีฬาฟุตบอลและวิ่ง ๑๐๐ เมตร ผมตั้งใจมากและจะพยายามฝึกซ้อม เพื่อนำรางวัลมาฝากคุณพ่อคุณแม่ครับ

ผมจะเล่าเรื่องดี ๆ ให้คุณพ่อคุณแม่ฟังครับ ในงานแข่งขันกีฬาของโรงเรียนมีผู้ใหญ่จากจังหวัดมาร่วมงาน เขาส้มกระเป๋าถือไว้หน้าห้องน้ำ ผมจึงเก็บไปให้ครูประกาศหาเจ้าของ เขามารับกระเป๋าคืนด้วยความดีใจ เขาประกาศ ชมเชยโดยประกาศชื่อคุณพ่อคุณแม่ด้วยครับ ส่วนคุณครูให้ผมเป็นเด็กดีที่เป็นตัวอย่างครับ ผมตั้งใจและยังปลื้มไม่หายเลยครับ จึงเขียนจดหมายมาเล่าเรื่องให้คุณพ่อคุณแม่ทราบ ตอนนี้ผมขอทำการบ้านก่อนนะครับ

สุดท้ายนี้ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยคุ้มครองคุณพ่อคุณแม่ให้มีความสุข มีสุขภาพแข็งแรงและปลอดภัยครับ

ด้วยความเคารพอย่างสูง

.....
(ภูวดล สุวรรณภูมิ)

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รูปแบบจดหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ลิขิตจดหมาย (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนวางรูปแบบของจดหมาย โดยนำลำดับ ก - ฉ ไปใส่ในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ที่อยู่ หรือสถานที่เขียนจดหมาย _____
๒. วัน เดือน ปี _____
๓. คำขึ้นต้น _____
๔. เนื้อความของจดหมาย _____
๕. คำลงท้าย _____
๖. ชื่อผู้เขียน _____

ก. ตรงกับวันที่

ข. ตรงกับเนื้อความ

ค. กึ่งกลางหน้ากระดาษ

ง. ตรงกับคำขึ้นต้น

จ. มุมบนขวามือห่างจากกลาง
หน้ากระดาษ ๑ นิ้ว

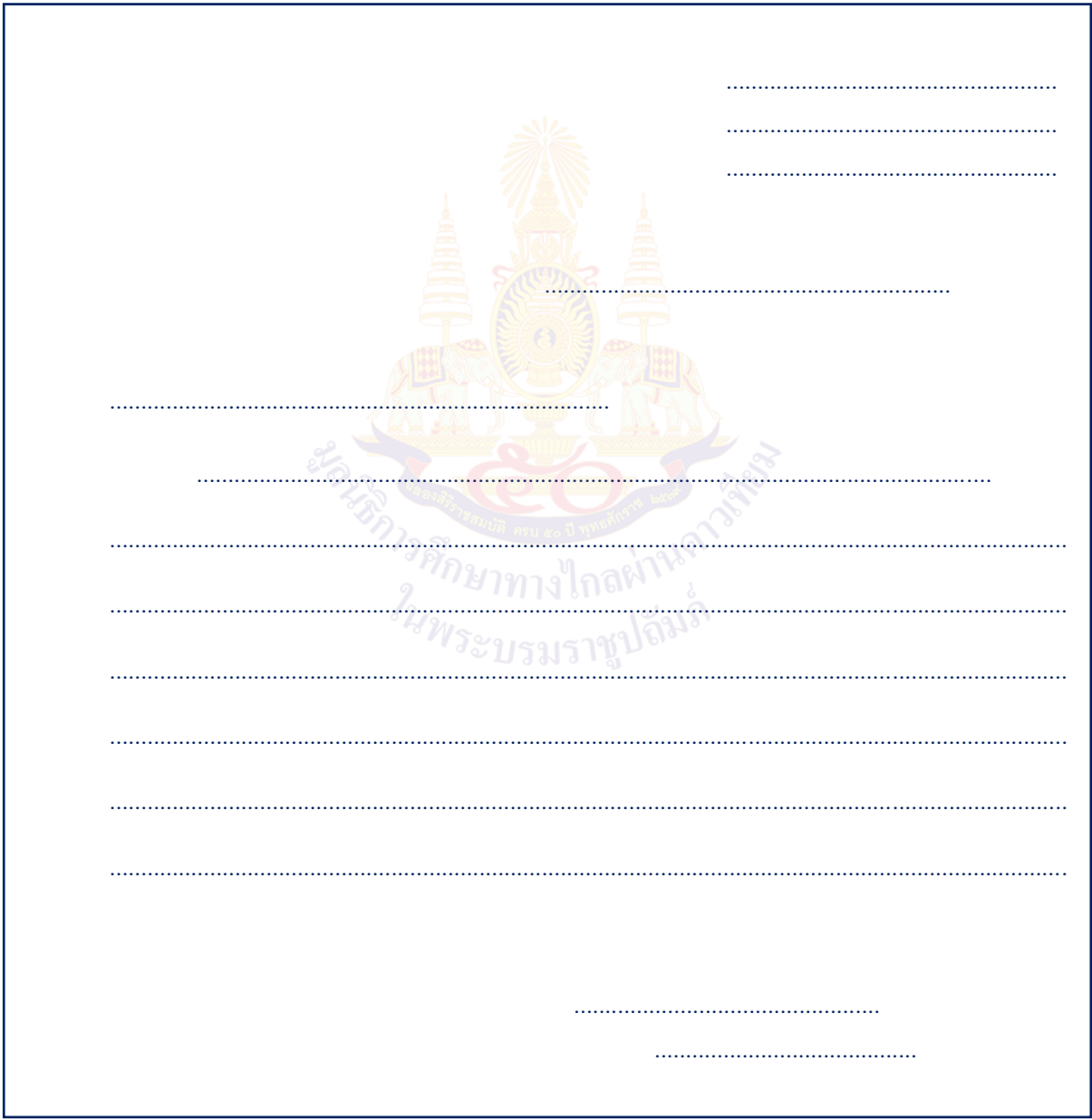
ฉ. อยู่ใต้คำลงท้าย ถอยหลังไป
ประมาณครึ่งนิ้ว

ช. ห่างจากริมกระดาษ
ทางซ้ายมือ ๑ นิ้ว

ซ. ย่อหน้าจากคำขึ้นต้น ๑ นิ้ว

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเขียนจดหมายถึงบิดามารดา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ลิขิตจดหมาย (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนจดหมายถึงบิดามารดาโดยใช้ภาษาและรูปแบบให้ถูกต้อง

The form area contains a watermark of the Thai Ministry of Education logo, which features a central emblem with a crown and two elephants, surrounded by the text 'กรมการศึกษานานาชาติ' and 'ในพระบรมราชูปถัมภ์'. Below the logo, there are approximately 15 horizontal dotted lines for writing.

ใบความรู้ที่ ๒ การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรพินอินสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ดูข่าวเล่าความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การพูดแสดงความคิดเห็น

ความหมายของการพูดแสดงความคิดเห็น

การพูดแสดงความคิดเห็น คือ การพูดในเชิงอธิบายเหตุผล ข้อเท็จจริง หลักการหรือแนวความคิดเห็นของผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟังคล้อยตาม เชื่อถือ ยอมรับหรือเห็นด้วยกับผู้พูดและสามารถนำแนวคิดเหล่านั้นไปวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปได้

ลักษณะของการแสดงความคิดเห็น แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ

- ๑) ความคิดเห็นในทางบวก
- ๒) ความคิดเห็นในทางลบ

ประเภทของการพูดแสดงความคิดเห็น

การพูดแสดงความคิดเห็น เกิดขึ้นได้ในหลายโอกาส มีความแตกต่างทั้งด้านลักษณะและสามารถแบ่งแยกประเภทออกได้ ดังนี้

๑. ความคิดเห็นเชิงสนับสนุน
๒. ความคิดเห็นเชิงขัดแย้ง
๓. ความคิดเห็นเชิงวิจารณ์
๔. ความคิดเห็นเชิงแนะนำ
๕. ความคิดเห็นเชิงตั้งข้อสังเกต

หลักการพูดแสดงความคิดเห็น

- ๑) เลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่กาลเทศะ
- ๒) มีข้อมูลหลักฐานประกอบที่สมเหตุสมผล
- ๓) ใช้คำสรรพนามแทนตัวได้เหมาะสมกับโอกาส
- ๔) พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพและมีมารยาทในการพูด
- ๕) แสดงความคิดเห็นโดยยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม
- ๖) พูดโดยปราศจากอคติหรือความลำเอียง

มารยาทในการแสดงความคิดเห็น

- ๑) ก่อนพูดแสดงความคิดเห็นควรกล่าวคำขออนุญาตพูด
- ๒) ไม่ใช่คำพูดเสียดสีหรือพาดพิงให้ผู้อื่นเสียหาย
- ๓) ไม่ผูกขาดการพูดเสนอความเห็นไว้เพียงคนเดียว
- ๔) ใช้เวลาในการเสนอความเห็นอย่างเหมาะสม
- ๕) เคารพกฎกติกาหรือมติของที่ประชุมชน
- ๖) แสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล

การใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่คนเราจะสามารถใช้แสดงออกในการแสดงความคิดเห็น ฉะนั้นในการแสดงความคิดเห็นผู้พูดจะต้องรู้จักวิธีการใช้ภาษา ดังนี้

- ๑) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่กำกวม
- ๒) พูดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ
- ๓) ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ ประกอบกับคำกริยาแสดงการเสนอแนวคิด
- ๔) ใช้ถ้อยคำที่บ่งชี้ว่าเป็นการตั้งข้อสังเกต
- ๕) ใช้ถ้อยคำที่เชื่อมโยงในการอ้างความคิดเห็นที่มีผู้เสนอมาก่อนแล้ว
- ๖) ใช้ถ้อยคำเชิงสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดผลดี
- ๗) ใช้ภาษาให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล

ข้อควรระวังในการพูดเสนอความเห็น

- ๑) ไม่พูดจาวกวน ออกนอกเรื่อง ทำให้เสียเวลา
- ๒) ไม่ใช่ความเห็นส่วนตัวเป็นเกณฑ์ในการแสดงความคิดเห็น
- ๓) ไม่โอ้อวด ยกตนข่มท่าน หรืออวดว่าเป็นผู้รู้
- ๔) ไม่ใช่ข้อดีหรืออารมณ์ส่วนตัวมาประกอบการแสดงความคิดเห็น
- ๕) ไม่กล่าวตำหนิ หรือทำให้ผู้อื่นเกิดความเสื่อมเสีย
- ๖) ไม่ประชดประชัน ไม่พูดก้าวร้าวเสียดสี หรือมีเจตนาไม่ดี

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ดูข่าวเล่าความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ดูข่าวเล่าความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นกันในกลุ่ม สรุปความรู้และความคิดเห็นจากการอ่านข่าว

สรุปความรู้

ความคิดเห็น

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๓ การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรภิกขานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รู้เท่าทันสื่อ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อความที่ใช้สื่อสารกันประกอบด้วย ๒ ส่วน คือข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การรู้จักแยกว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็น จะช่วยให้เราสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาบางอย่างได้ ข้อคิดเห็นจะถูกตั้งและน่าเชื่อถือเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อมูลและเหตุผลที่นำมาประกอบ

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่ต้องวินิจฉัยว่าเท็จหรือจริง

ลักษณะของข้อเท็จจริง

๑. มีความเป็นไปได้
๒. มีความสมจริง
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้
๔. มีความสมเหตุสมผล

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่แทรกอยู่ในเนื้อหา

ลักษณะข้อคิดเห็น

๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
๒. เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน
๓. เป็นข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย
๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดของผู้พูดหรือผู้เขียน

ตัวอย่าง

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
ปราณีคัดลอกงานเพื่อนไปส่งคุณครู	ปราณี ไม่น่า คัดลอกงานเพื่อนไปส่งคุณครู
เพื่อนของสมปองเชื่อขำวนี้	เพื่อนของสมปอง ไม่ควร เชื่อขำวนี้
แม่มาถึงเชียงใหม่วันที่ ๒๐ ธันวาคม	แม่ น่าจะ มาถึงเชียงใหม่วันที่ ๒๐ ธันวาคม
ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย	การปกครองระบอบประชาธิปไตย ดีที่สุด
ผักมีประโยชน์ต่อร่างกาย	การกินผักมาก ๆ น่าจะ ดีต่อร่างกายมาก
พ่อของฉันเป็นครู	พ่อของฉันเป็นครูที่ เก่งมาก ๆ
ทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาไทย	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ น่าสนใจที่สุด

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสื่อโฆษณา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง รู้เท่าทันสื่อ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสื่อโฆษณาที่ดูและเขียนลงในช่องว่าง

ข้อเท็จจริง คืออะไร

.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็น คืออะไร

.....
.....
.....
.....

ชื่อ-สกุล เลขที่ ชั้น

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำกริยา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำกริยา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการ สภาพ หรือการกระทำของคำนาม และคำสรรพนาม ในประโยค คำกริยาบางคำอาจมีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง บางคำต้องมีคำอื่นมาประกอบ และบางคำต้องไปประกอบคำอื่นเพื่อขยายความ

หน้าที่ของคำกริยา มีดังนี้

๑. ทำหน้าที่เป็นกริยาสำคัญของประโยค เช่น คนกินข้าว นกบินมาเป็นฝูง เป็นต้น
๒. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น กินมากทำให้อ้วน เป็นต้น
๓. ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น ฉันชอบเดินแอร์บิกตอนเช้า เป็นต้น
๔. ทำหน้าที่ช่วยขยายกริยาสำคัญให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น พี่คงจะกลับบ้านเย็นนี้เป็นต้น
๕. ทำหน้าที่ช่วยขยายคำนามให้เข้าใจเด่นชัดขึ้น เช่น ฉันชอบกินกล้วยเตี๋ยมัด เป็นต้น

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

- เจ้าแก่น**คาบ**กระดุก
- ตึกแก**กิน**แมลงศัตรูพืช
- เจ้าหุ่ยของลุงบุญ**ฉลาด**
- งูเขียว**อ้วน**มาก

คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็น**คำกริยา**

ลักษณะของคำกริยา

๑. คำกริยาบอกอาการ เช่น คาบ กิน เดิน นั่ง นอน ไหว้ ดู
๒. คำกริยาบอกสภาพ เช่น ฉลาด อ้วน ผอม สวย

ใบงานที่ ๖ เรื่อง คำกริยานำรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำกริยา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนหาคำกริยาในประโยคแล้วนำมาเขียนลงในช่องว่างตามลักษณะของคำกริยา

ข้อ	ประโยค	คำกริยา	
		บอกอาการ	บอกสภาพ
๑.	ณรงค์เล่นฟุตบอลทุกวัน		
๒.	ประเสริฐปลูกผักสวนครัวไว้หลังบ้าน		
๓.	ความรักความสามัคคีทำให้ครอบครัวสมบูรณ์		
๔.	แม่สวย		
๕.	สุนัขตัวนี้ฉลาดมาก		

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนคำกริยาที่สนใจและแต่งประโยคให้ถูกต้อง

๑. _____

๒. _____

๓. _____

๔. _____

๕. _____

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๗ เรื่อง เลือกสรรคำกริยา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง คำกริยา
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำกริยาให้เหมาะสมกับประโยค

๑. คุณแม่ _____ อาหาร

๒. นกแก้วตัวนั้น _____ เก่งมาก

๓. ชาวนา _____ ข้าวในนา

๔. คุณหมอ _____ คนป่วยอย่างดี

๕. พ่อ _____ เชียงใหม่เมื่อวันเสาร์

๖. ตำรวจ _____ ผู้ร้าย

๗. เขา _____ การบ้านไม่เสร็จ

๘. แมว _____ เสือ

๙. คุณครู _____ หนังสือ

๑๐. ลม _____ แรงจนต้นไม้หัก

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำวิเศษณ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์เอง เพื่อให้ได้ใจความชัดเจนขึ้น คำวิเศษณ์มักจะอยู่หลังคำที่นำมาขยาย

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

๑. คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำนามที่อยู่ข้างหน้า เช่น
บ้าน **สวย** ราคาไม่แพง (สวย เป็นคำวิเศษณ์ขยายคำนาม บ้าน)
๒. คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำสรรพนามที่อยู่ข้างหน้า เช่น
ฉัน **เอง** เป็นคนบอกความจริง (เอง เป็นวิเศษณ์ขยายคำสรรพนาม ฉัน)
๓. คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำกริยา เช่น
คนตื่น **เช้า** มักได้เปรียบคนอื่น (เช้า เป็นคำวิเศษณ์แสดงเวลาทำหน้าที่ขยายคำกริยา ตื่น)
๔. คำวิเศษณ์ทำหน้าที่ขยายคำวิเศษณ์ด้วยตัวเอง เช่น
นางสาวไทยคนนี้มีหน้าตา **สวยมาก** (มาก เป็นคำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่ขยายคำวิเศษณ์ สวย)

อ่านและสังเกตประโยคต่อไปนี้

- ลูกบุญมีเรื่องเล่า **สนุก ๆ** มาเล่าให้เด็ก ๆ ฟัง (สนุก ขยายคำว่า เรื่องเล่า เป็นคำนาม)
- เจ้าแก่นกับเจ้าทุยเป็นสัตว์ **น่ารัก** (น่ารัก ขยายคำว่า สัตว์ เป็นคำนาม)
- งูเขียวรัดตุ๊กแกไว้ **แน่น** (แน่น ขยายคำว่า รัด เป็นคำกริยา)
- สุนัขตำรวจฉลาด **มาก** (มาก ขยายคำว่า ฉลาด เป็นคำกริยา)

หมายเหตุ : คำที่พิมพ์ตัวหนาในประโยคข้างต้นเป็น **คำวิเศษณ์**

ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำวิเศษณ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง คำวิเศษณ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนเติมคำวิเศษณ์ลงในประโยคให้เหมาะสม

๑. เลขาคนนี้ใส่กระโปรง _____	๒. แม่ทำอาหารอร่อย _____
๓. เจ้าต่างคาบกระดุกไปกินอย่าง _____	๔. วันนี้คุณครูสอนหนังสือ _____
๕. บ้าน _____ หลังนี้ขายไปแล้ว	๖. พ่อกลับบ้าน _____ หลังเลิกงาน
๗. ดาราคนนี้มีแฟนคลับ _____	๘. ละครนี้ _____ เพราะพระเอกเก่ง
๙. เขาเป็นคน _____ ทุกคนจึงรัก	๑๐. ดอกราตรีส่งกลิ่น _____

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนแต่งประโยคโดยใช้คำวิเศษณ์และขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ในประโยคให้ชัดเจน

๑. _____
๒. _____
๓. _____
๔. _____
๕. _____

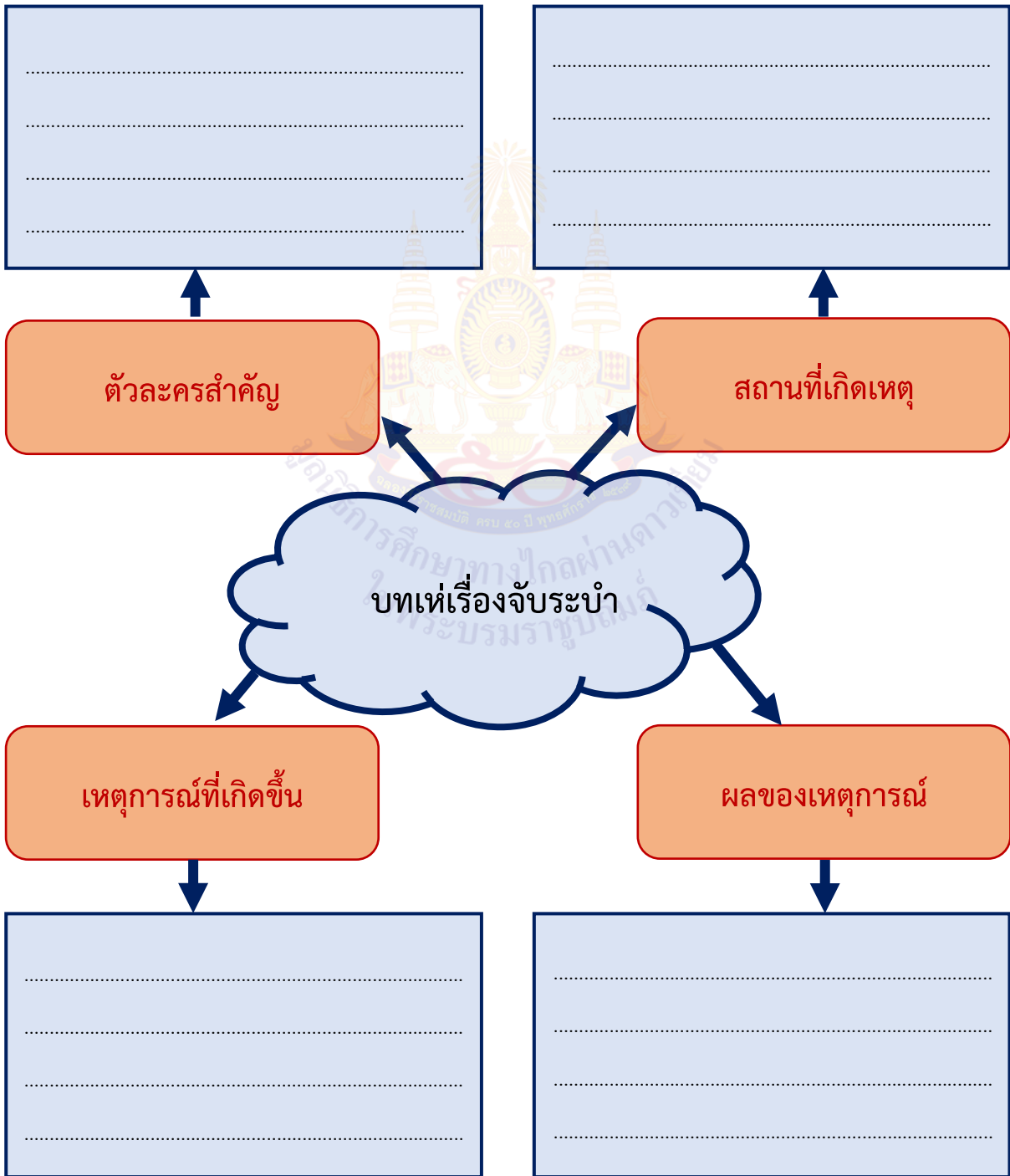
ใบงานที่ ๙ เรื่อง แผนภาพความคิดสรุปความรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วรรณกรรมนำความคิด (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่อง ระเบิดสายฟ้า

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง แผนภาพโครงเรื่อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรภีธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่องวรรณกรรมนำความคิด (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องสรุปการอ่านบทเห่เรื่อง จักระบำ

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง สรุปข้อคิดพินิจใช้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่องวรรณกรรมนำความคิด (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

๑. ให้นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่อง ระบำสายฟ้า บทเห่กล่อมพระบรรทม จำนวน ๒ ข้อ

๒. ให้นักเรียนเขียนอธิบายวิธีการนำข้อคิดที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน ๓ ข้อ

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อักษรวิธานสื่อสารภาษา

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การเขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา	☆☆☆☆☆☆
๒. การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสื่อโฆษณา	☆☆☆☆☆☆
๓. การพูดแสดงความคิดเห็น	☆☆☆☆☆☆
๔. การระบุชนิดและหน้าที่ของคำ (คำกริยา คำวิเศษณ์)	☆☆☆☆☆☆
๕. การเขียนแผนภาพความคิดและเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	☆☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ ☆ จำนวน.....

สรุป: วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ทำการบ้านส่งครูทุกครั้ง มีสมาธิในการเรียนหนังสือ
 ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูมอบหมายให้สำเร็จ ตั้งใจเรียน จดบันทึก และทบทวนบทเรียน

บันทึกการเรียนรู้ (Learning logs)

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในครึ่งภาคเรียน คือ

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ

.....
.....

ปัญหาในการเรียนของฉัน คือ

.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

วรรณกรรมคำสอน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง งดงามสำนวน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง งดงามคำสอน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สำนวนที่มีความหมายเกี่ยวกับการกระทำโดยไม่คิดใคร่ครวญทบทวนให้ดีก่อน ผลของการกระทำนั้นแม้เพียงเล็กน้อย ก็อาจส่งผลให้เกิดปัญหาหรือการทะเลาะวิวาทที่ลุกลามและรุนแรงเกินคาด ได้แก่

ลำดับที่	สำนวน	ความหมาย
๑.	ก่อหวอด	เริ่มจับกลุ่มเพื่อทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง มักใช้ในทางที่ไม่ดี
๒.	ชิงกี๋ราชากี้แรง	ต่างมีอารมณ์ร้อนพอ ๆ กัน ไม่มีใครยอมใคร
๓.	ชักน้ำเข้าลึก ชักศึกเข้าบ้าน	นำศัตรูหรือสิ่งที่เป็นอันตรายเข้าถึงตัว
๔.	เด็ดดอกไม้กระเทือนถึงดวงดาว	เป็นสำนวนสมัยใหม่ หมายถึง การทำงานหรือการทำให้เกิดความสูญเสียแม้เพียงส่วนเล็กน้อยหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสรรพสิ่งทั้งหลาย ย่อมกระทบถึงผลต่อเนื่องกัน อาจทำให้เกิดผลเสียที่ยิ่งใหญ่เกินคาด
๕.	ต่อความยาวสาวความยืด	พูดกันไปมาให้มากเรื่องเกินสมควร
๖.	ตาต่อตา ฟันต่อฟัน	ตอบแทนกันอย่างสาสม
๗.	บานปลาย	ขยายออกไปมากกว่าที่ตั้งใจไว้ ขยายเรื่องเล็กให้กลายเป็นเรื่องใหญ่โตกว่าเดิม
๘.	หุนหันพลันแล่น	ด่วนทำสิ่งใดลงไปโดยไม่ยั้งคิดด้วยอารมณ์โกรธ

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ขวนคิดพินิจเรื่องราว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง งดงามคำสอน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. เมื่อนายอำเภอไต่สวนเรื่องราว ได้ฟังคำชดทอดแล้วก็ต้องหัวร่อขึ้น เพราะอะไร

๒. เมื่อนายอำเภอไต่สวนทวนความระหว่างคู่กรณีในเรื่อง ใครให้การกระจ่างชัดที่สุด

๓. การที่จะไม่ให้เรื่องเล็ก ๆ กลายเป็นเรื่องใหญ่ เราไม่ควรทำอะไร

๔. นักเรียนพิจารณาดูว่าเหตุการณ์ตอนใดบ้างที่สามารถแก้ไขได้ ก่อนที่จะเกิดปัญหาอื่นตามมา และควรแก้ไขด้วยวิธีใด

๕. สำนวน “ร้อยแปดพันเก้า” มีความหมายว่าอย่างไร

ใบงานที่ ๒ เรื่อง สรุปข้อคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง งดงามคำสอน (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง “น้ำผึ้งหยดเดียว” มากที่สุด เพราะเหตุใด

๒. นักเรียนไม่ชอบตัวละครใดในเรื่อง “น้ำผึ้งหยดเดียว” มากที่สุด เพราะเหตุใด

๓. นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากเรื่อง “น้ำผึ้งหยดเดียว”

๔. ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “น้ำผึ้งหยดเดียว” คืออะไร

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

บทอาขยานหลักชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อาขยานขนานไข (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา

ปากเป็นเอกเหมือนเสมกมนต์ให้คนเชื่อ
ฉลาดเหลือวาจาปรีชาฉาน
จะกล่าวถ้อยร้อยคำไม่รำคาญ
เป็นรากฐานเทิดตนพันลำเค็ญ
เลขเป็นโทโบราณท่านสั่งสอน
เร่งสั่งรวเร็วไว้ใช้ว่าเล่น
การคำนวณควรชำนาญคุณหาเป็น
ช่วยให้เด่นด้นักหนารู้ทำคน
หนังสือเป็นตรีวิชาปัญญาเลิศ
เรียนไปเถิดรู้ไว้ไม่ไร้ผล
ยามยากแสนแค้นคับไม่อับจน
ได้เลี้ยงตนด้วยวิชาหาทรัพย์ทวี
ชั่วดีเป็นตราประทับไว้กับโลก
ยามวิโยคชีพยับลับร่างหนี
ที่ศุูนย์แท้ก็แต่ตัวส่วนชั่วดี
คงเป็นที่ลือทั่วชั่วฟ้าดิน

ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา จาก บทประพันธ์อธิบายสุภาษิต

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การอ่านและท่องจำบทอาขยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อาขยานภาษาไทย (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

บทอาขยาน คือ บทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ท่องจำได้ และเห็นความงามของบทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการแต่งบทร้อยกรอง หรือนำไปใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิงในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี

๑. หลักการท่องจำบทอาขยาน

การท่องบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการท่องออกเสียง คือ ผู้ท่องเปล่งเสียงออกมามีลักษณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝน ดังนี้

๑. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง-ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน
๒. ท่องด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพรา เปลี่ยนเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ
๓. ท่องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธีหรือความนิยม และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานนี้ก่อน
๔. ออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน
๕. ท่อง ให้ถูกจังหวะและวรรคตอน
๖. ท่องให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

๒. การท่องอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

การท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะช่วยให้บทอาขยานนั้นมีความไพเราะ ผู้ท่องเกิดความสนใจจดจำบทอาขยานได้ดี และสนุกสนานยิ่งขึ้น การฝึกอ่านทำนองเสนาะมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ท่องเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจน ตามอักขรวิธีก่อน ทั้ง ร ล ตัวควบกล้ำ อ่านออกเสียงให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์
๒. ท่องให้ถูกจังหวะวรรคตอน การอ่านผิดวรรคตอนทำให้เสียความ
๓. ท่องให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ

๔. ท่องให้ถูกต้องทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด คำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะจึงต้องอ่านให้ถูกต้องทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๕. ท่องโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้หางเสียงผวนขึ้นจุ่มก

๓. การแบ่งวรรคตอนของกลอนสุภาพ (กลอนแปด)

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่านมี ดังนี้

กลอนแปด วรรคละ ๗ คำ	อ่าน	๒/๒/๓	๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด วรรคละ ๘ คำ	อ่าน	๓/๒/๓	๐๐๐/๐๐/๐๐๐
กลอนแปด วรรคละ ๙ คำ	อ่าน	๓/๓/๓	๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

๔. ประโยชน์และคุณค่าของการท่องบทอาขยาน

๑. ฝึกความจำ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะมนุษย์ต้องอาศัยความจำ เพื่อเป็นเครื่องมือในการคิดวิเคราะห์หาคิดสังเคราะห์

๒. เป็นการฝึกวินัย เพราะการจะท่องให้จำได้ต้องมีวินัย หมั่นฝึก หมั่นท่องอยู่เสมอ

๓. เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

๔. อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทางด้านภาษาให้คงอยู่ตลอดไป

๕. ได้รับคติสอนใจจากบทคำประพันธ์ต่าง ๆ ที่ท่อง

๖. ทำให้เป็นคนอารมณ์ดีจากความงามของบทประพันธ์ที่ท่อง

๗. เพื่อตระหนักในคุณค่าของภาษาไทยและซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง

๘. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของกวีไทย

๙. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์

๑๐. เพื่อใช้เป็นสื่อถ่ายทอดคุณธรรม จริยธรรม และนำข้อคิดที่เป็นประโยชน์ไปใช้

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อาชยานานาใจ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนแผนภาพความคิด คือ การถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมอง ลงกระดาษ โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใย แทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ เรียงจากบนลงล่าง ซึ่งในขณะเดียวกันมันก็ช่วยเป็นสื่อ นำข้อมูลจากภายนอก เช่น หนังสือ คำบรรยาย การประชุม ส่งเข้าสมองให้เก็บรักษาไว้ได้ดีกว่าเดิม ซ้ำยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ง่ายเข้า เนื่องจากเห็นเป็นภาพรวม และเปิดโอกาสให้สมองให้เชื่อมโยงต่อข้อมูลหรือความคิดต่าง ๆ เข้าหากันได้ง่ายกว่า “ใช้แสดงการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งระหว่างความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” ซึ่งลักษณะการเขียนแผนภาพความคิด เทคนิคการคิดคือ นำประเด็นใหญ่ ๆ มาเป็นหลัก แล้วต่อยอดประเด็นรองในชั้นถัดไป

ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิด

๑. เขียน/วาดมโนทัศน์หลักตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียน/วาดมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์หลักไปรอบ ๆ
๓. เขียน/วาดมโนทัศน์ย่อยที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ
๔. ใช้ภาพหรือสัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้มากที่สุด
๕. เขียนคำสำคัญ (Key word) บนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกัน
๖. กรณีใช้สี ทั้งมโนทัศน์รองและย่อยควรเป็นสีเดียวกัน
๗. คิดอย่างอิสระมากที่สุดขณะทำ

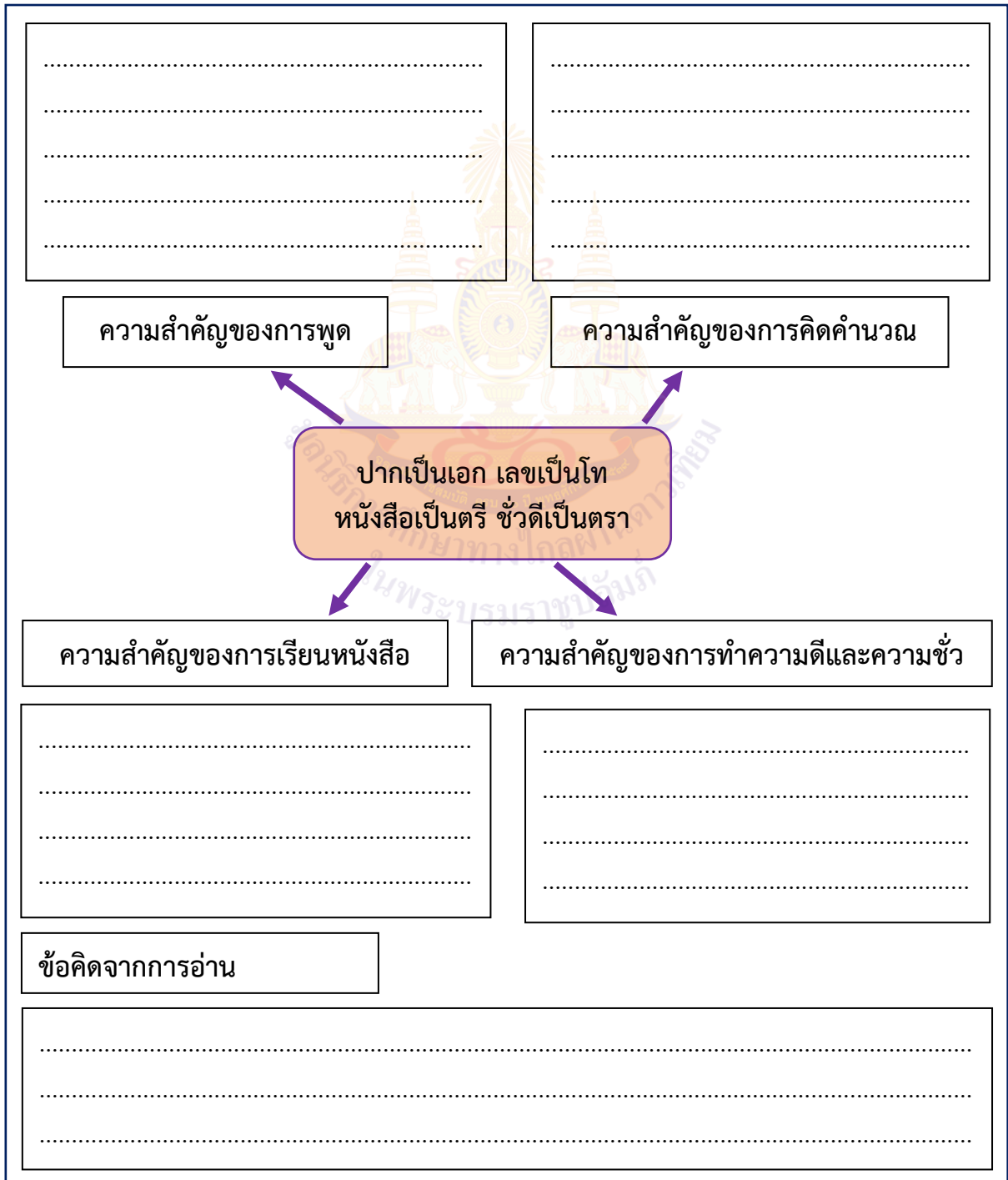
การนำแผนภาพความคิดไปใช้

๑. ใช้ระดมพลังสมอง
๒. ใช้นำเสนอข้อมูล
๓. ใช้จัดระบบความคิดและช่วยความจำ
๔. ใช้วิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ
๕. ใช้สรุปหรือสร้างองค์ความรู้

ที่มา : โสภณ ฉิมพลีศิริ จาก <https://sites.google.com/a/hatyaiwit.ac.th>.

ใบงานที่ ๓ เรื่อง แผนภาพความคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อาชยานชานไช (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง อ่านบทอาชยานเรื่อง ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา แล้วเขียนแผนภาพความคิดวิเคราะห์คุณค่าคำประพันธ์และข้อคิดจากการอ่าน

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การตั้งคำถามและตอบคำถาม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ตั้งคำถามและตอบคำถามจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การใช้คำถามเป็นเทคนิคสำคัญในการเสาะแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ การถามเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาความคิดใหม่ ๆ กระบวนการถามจะช่วยขยายทักษะการคิดและทำความเข้าใจให้กระจ่างได้ ก่อให้เกิดการทบทวน การเชื่อมโยงระหว่างความคิดต่าง ๆ ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและเกิดความท้าทาย

การตั้งคำถามมี ๒ ระดับ คือ คำถามระดับพื้นฐานและคำถามระดับสูง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑. คำถามระดับพื้นฐาน เป็นการถามความรู้ ความจำ เป็นคำถามที่ใช้ความคิดทั่วไปหรือความคิดระดับต่ำ ใช้พื้นฐานความรู้เดิมหรือสิ่งที่ประจักษ์ในการตอบ เนื่องจากเป็นคำถามที่ฝึกให้เกิดความคล่องตัวในการตอบ

๒. คำถามระดับสูง เป็นการถามให้คิดค้น หมายถึง คำตอบที่ผู้เรียนตอบต้องใช้ความคิดซับซ้อน เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถใช้สมองซีกซ้ายและซีกขวาในการคิดหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐานในการคิดและตอบคำถาม

การตั้งคำถามที่ดี

- ก่อนที่จะมีการตั้งคำถามนั้นเราก็ควรตั้งใจฟังทำความเข้าใจกับเรื่องนั้น ๆ
- มีการจดบันทึกระหว่างการฟัง ในเรื่องที่สนใจหรือมีข้อสงสัย
- จับใจความหรือประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังให้ได้
- ตั้งคำถามที่ชัดเจนตรงประเด็นไม่กำกวม
- ตั้งคำถามให้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ
- ใช้ภาษาที่สุภาพ เข้าใจง่าย และใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์หรืออคติ
- มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิดหลายแง่มุม เพื่อจะได้คำถามที่หลากหลายแนวคิด

ใบงานที่ ๔ ตั้งคำถามตอบตามแนวคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ตั้งคำถามและตอบคำถามจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู

๑. คำถาม : _____

คำตอบ : _____

๒. คำถาม : _____

คำตอบ : _____

๓. คำถาม : _____

คำตอบ : _____

๔. คำถาม : _____

คำตอบ : _____

๕. คำถาม : _____

คำตอบ : _____

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พูดแสดงความคิดเห็นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การพูดแสดงความคิดเห็น

ความหมายของการพูดแสดงความคิดเห็น

การพูดแสดงความคิดเห็น คือ การพูดในเชิงอธิบายเหตุผล ข้อเท็จจริง หลักการหรือแนวความคิดเห็นของผู้พูด เพื่อให้ผู้ฟังคล้อยตาม เชื่อถือ ยอมรับหรือเห็นด้วยกับผู้พูดและสามารถนำแนวคิดเหล่านั้นไปวิเคราะห์เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปได้

ลักษณะของการแสดงความคิดเห็น แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ

- ๑) ความคิดเห็นในทางบวก
- ๒) ความคิดเห็นในทางลบ

ประเภทของการพูดแสดงความคิดเห็น

การพูดแสดงความคิดเห็น เกิดขึ้นได้ในหลายโอกาส มีความแตกต่างทั้งด้านลักษณะและสามารถแบ่งแยกประเภทออกได้ ดังนี้

๑. ความคิดเห็นเชิงสนับสนุน
๒. ความคิดเห็นเชิงขัดแย้ง
๓. ความคิดเห็นเชิงวิจารณ์
๔. ความคิดเห็นเชิงแนะนำ
๕. ความคิดเห็นเชิงตั้งข้อสังเกต

หลักการพูดแสดงความคิดเห็น

- ๑) เลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่กาลเทศะ
- ๒) มีข้อมูลหลักฐานประกอบที่สมเหตุสมผล
- ๓) ใช้คำสรรพนามแทนตัวให้เหมาะสมกับโอกาส
- ๔) พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพและมีมารยาทในการพูด
- ๕) แสดงความคิดเห็นโดยยึดหลักประโยชน์ส่วนรวม
- ๖) พูดโดยปราศจากอคติหรือความลำเอียง

มารยาทในการแสดงความคิดเห็น

- ๑) ก่อนพูดแสดงความคิดเห็นควรกล่าวคำขออนุญาตพูด
- ๒) ไม่ใช่คำพูดเสียดสีหรือพาดพิงให้ผู้อื่นเสียหาย
- ๓) ไม่ผูกขาดการพูดเสนอความเห็นไว้เพียงคนเดียว
- ๔) ใช้เวลาในการเสนอความเห็นอย่างเหมาะสม
- ๕) เคารพกฎกติกาหรือมติของที่ประชุมชน
- ๖) แสดงกิริยาวาจาสู่สภาพ ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล

การใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่คนเราจะสามารถใช้แสดงออกในการแสดงความคิดเห็น ฉะนั้นในการแสดงความคิดเห็นผู้พูดจะต้องรู้จักวิธีการใช้ภาษา ดังนี้

- ๑) ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่กำกวม
- ๒) พูดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ
- ๓) ใช้สรรพนามบุรุษที่ ๑ ประกอบกับคำกริยาแสดงการเสนอแนวคิด
- ๔) ใช้ถ้อยคำที่บ่งชี้ว่าเป็นการตั้งข้อสังเกต
- ๕) ใช้ถ้อยคำที่เชื่อมโยงในการอ้างความคิดเห็นที่มีผู้เสนอมาก่อนแล้ว
- ๖) ใช้ถ้อยคำเชิงสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดผลดี
- ๗) ใช้ภาษาให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคคล

ข้อควรระวังในการพูดเสนอความเห็น

- ๑) ไม่พูดจาวกวน ออกนอกเรื่อง ทำให้เสียเวลา
- ๒) ไม่ใช่ความเห็นส่วนตัวเป็นเกณฑ์ในการแสดงความคิดเห็น
- ๓) ไม่โอ้อวด ยกตนข่มท่าน หรืออวดว่าเป็นผู้รู้
- ๔) ไม่ใช่ข้อคิดหรืออารมณ์ส่วนตัวมาประกอบการแสดงความคิดเห็น
- ๕) ไม่กล่าวตำหนิ หรือทำให้ผู้อื่นเกิดความเสื่อมเสีย
- ๖) ไม่ประชดประชัน ไม่พูดก้าวร้าวเสียดสี หรือมีเจตนาไม่ดี

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การแสดงความคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง พุทธแสดงความคิดเห็นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการดูวีดิทัศน์ เรื่อง “แม่รู้อะไรบ้าง”

๑. นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ดูวีดิทัศน์ เรื่อง “แม่รู้อะไรบ้าง” เพราะอะไร

๒. นักเรียนชอบวีดิทัศน์ เรื่อง “แม่รู้อะไรบ้าง” หรือไม่ เพราะอะไร

๓. วีดิทัศน์ เรื่อง “แม่รู้อะไรบ้าง” มีประโยชน์หรือไม่ เพราะอะไร

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง สำนวนไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สำนวนไทยใจชื่นชม (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สำนวนไทย

ความหมายของสำนวน

สำนวนไทย คือถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า สำนวน คือถ้อยคำ กลุ่มคำ หรือความที่เรียบเรียงขึ้นในเชิงอุปมาอุปมัยโดยมีนัยแฝงเร้นซ่อนอยู่อย่างลึกซึ้ง แยกกาย เพื่อให้ผู้รับได้ไปตีความ ทำความเข้าใจด้วยตนเองอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งอาจแตกต่างไปจากความหมายเดิมหรืออาจคล้ายคลึงกับความหมายเดิมก็ได้

สำนวนสุภาพของไทยรวมถึงคำพังเพยนั้น นิยมใช้กันมาอย่างยาวนานและแพร่หลาย นับเป็นอีกหนึ่งในวัฒนธรรมที่น่าภาคภูมิใจของไทยเรา สำนวนไทย สุภาพของไทยและคำพังเพยนั้น เกิดจากพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้น ทั้งทางดีและทางร้าย จนมีการนำสิ่งที่เกิดขึ้นมาเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ในเชิงสั่งสอนหรือเปรียบเทียบ

ประเภทของสำนวน

สำนวนที่เป็นสุภาพ และสำนวนที่เป็นคำพังเพยนั้น ดูเผิน ๆ จะคล้ายกันมากจนแยกกันแทบไม่ออก

สำนวนที่เป็นสุภาพ จะเป็นเชิงสั่งสอนหรือให้ข้อคิด เช่น หัวล้านได้หวี วานรได้แก้ว กิ่งก่าได้ทอง เป็นต้น

สำนวนที่เป็นคำพังเพย จะเป็นลักษณะของการเปรียบเทียบของสองสิ่ง เช่น กว่าถั่วจะสุก งาก็ไหม้ เป็นต้น

ตัวอย่างสำนวน

สำนวน	ความหมาย
- กลมเป็นลูกมะนาว	หลบหลีกได้คล่อง
- ตาเป็นสับประรด	มีพวกคอยสอดส่องเหตุการณ์ให้
- กระจ่ายขาเดียว	ยืนกรานไม่ยอมรับ
- จมูกมด	รู้ทันเหตุการณ์
- กิ้งก่าได้ทอง	คนที่ได้ดีแล้วลืมตัว
- แกว่งเท้าหาเสี้ยน	หาเรื่องเดือดร้อนใส่ตัว
- ขนทรายเข้าวัด	ทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม
- บุกว่าฝาด	ต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ
- กระจ่ายตื่นตูม	ตื่นตกใจโดยไม่สำรวจให้ถ้วนถี่เสียก่อน
- กลัวดอกพิกุลจะร่วง	อาการนั่งไม่พูด
- เห็นกงจักรเป็นดอกบัว	เห็นผิดเป็นชอบ
- คนทรพี	คนอกตัญญู

ที่มา : วัฒนธรรมในการใช้ภาษา

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ความหมายสำนวน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สำนวนไทยใจชื่นชม (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมายของสำนวนต่อไปนี้

๑. สีซอให้ควายฟัง

๒. จับปลาสองมือ

๓. กระจายหมายจันทร์

๔. คางคกขึ้นวอ

๕. เข็นครกขึ้นภูเขา

๖. วัวหายล้อมคอก

๗. ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด

๘. เดินตามหลังผู้ใหญ่หมาไม่กัด

๙. ทำนาบนหลังคน

๑๐. ปอกกล้วยเข้าปาก

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง สุภาษิตคำพังเพย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สำนวนไทยใจชื่นชม (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

สุภาษิต หมายถึง ข้อความสั้น ๆ กระชับรัด แต่มีความหมายชัดเจนลึกซึ้ง มีคติสอนใจ หรือความจริงเกี่ยวกับความคิด และแนวปฏิบัติ ซึ่งสามารถพิสูจน์ เชื่อถือได้ เช่น

แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร	หมายถึง	การยอมแพ้มัทำให้เรื่องสงบลงง่าย การไม่ยอมแพ้มัทำให้เรื่องไม่สงบ
น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ	หมายถึง	อย่าขัดขวางในสิ่งที่เป็นอันตราย
ได้ทีชี้แพะไล่	หมายถึง	ซ้ำเติมเมื่อผู้อื่นเพลี่ยงพล้ำลง
สอนหนังสือสั่งฆราวาส	หมายถึง	สั่งสอนคนที่มีวิชาความรู้มากกว่า
ธรรมะย่อมชนะอธรรม	หมายถึง	ความดีย่อมชนะความชั่ว
งกกำกวมเกวียน	หมายถึง	กระทำในทางที่ไม่ดีถูกผลกระทบตามสนอง
ปากเป็นเอกเลขเป็นโท	หมายถึง	การพูดจาและการคิดคำนวณนั้นสำคัญ

คำพังเพย มีลักษณะคล้ายสุภาษิตและเกือบเป็นสุภาษิต แต่ไม่ได้สอนใจหรือให้ความจริงที่สามารถพิสูจน์ได้โดยตรง เป็นคำกล่าวที่มีลักษณะตี ชม ตักเตือน แสดงความเห็นอยู่ในตัว เช่น

ถีลอดตาข้างห่างลอดตาเส้น	หมายถึง	ดูเหมือนเป็นคนละเอียดรอบคอบแต่ ความจริงแล้วไม่ใช่ (ตำหนิ)
ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ	หมายถึง	การลงทุนลงแรงมากแต่ได้ผลลัพธ์ไม่ คุ้มค่า (ตำหนิ)
ไก่อามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง	หมายถึง	การรู้จักแต่งตัวให้ดูดี ต้องรู้จัก ปรุงแต่ง (ชื่นชม)
ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่ ฯลฯ	หมายถึง	รู้จักพิจารณาการเลือกคู่ครอง โดยดูจากนิสัยใจคอความประพฤติของ มารดา (ตักเตือน)

ใบงานที่ ๗ เรื่อง สุภาชิตไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สำนวนไทยใจชื่นชม (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาความหมายจากคำสุภาชิตที่กำหนดให้

๑. คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล

๒. เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม

๓. ซ้ำ ๆ ได้พร้าวเล่มงาม

๔. ซิงสุกก่อนห้าม

๕. ธรรมะย่อมชนะอธรรม

ใบงานที่ ๘ เรื่อง คำพังเพย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สำนวนไทยใจชื่นชม (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่คำพังเพยกับความหมายและนำตัวอักษรหน้าความหมายเติมลงในช่องว่างหน้าคำพังเพยที่กำหนด

๑. _____ มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ
๒. _____ กำแพงมีหูประตูมีช่อง
๓. _____ คบคนให้ดูหน้าซื้อผ้าให้ดูเนื้อ
๔. _____ ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด
๕. _____ น้ำท่วมทุ่งผักบุ้งโหรงเหรง
๖. _____ พุดไปสองไพเบี้ยนึ่งเสียตำลึงทอง
๗. _____ กิ่งทองใบหยก
๘. _____ สวรรค์อยู่ในอกนรกอยู่ในใจ
๙. _____ สอนจระเข้ให้ว่ายน้ำ
๑๐. _____ กว่าถั่วจะสุกกาก็ไหม้

- ก. พุดมากได้สาระน้อย
- ข. ไม่ช่วยทำแล้วยังขัดขวางการทำงานคนอื่น
- ค. จะพุดอะไรให้ระมัดระวัง ถึงเป็นความลับอาจมีคนอื่นรู้ได้
- ง. ความสุขที่เกิดจากการทำความดีหรือความทุกข์ที่เกิดจากการทำความชั่ว ย่อมอยู่ในใจของผู้ทำเอง
- จ. สอนสิ่งที่เขารู้ดีหรือถนัดอยู่แล้ว
- ฉ. จะพิจารณาคนหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้พิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ
- ช. มีความรู้มากแต่ไม่รู้จักใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์
- ซ. พุดไปไม่มีประโยชน์ นิ่งเสียดีกว่า
- ฌ. กว่าจะได้ผลดังต้องการก็เสียอย่างใดอย่างหนึ่งไป
- ญ. ชายหญิงที่เหมาะสมจะแต่งงานกัน

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง วรรณกรรมคำสอน

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	☆☆☆☆☆☆
๒. การเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้และข้อคิด	☆☆☆☆☆☆
๓. การท่องบทอาขยานปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา	☆☆☆☆☆☆
๔. การพูดแสดงความคิดเห็นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์	☆☆☆☆☆☆
๕. การบอกความหมายของสำนวนสุภาษิตและคำพังเพย	☆☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ ☆ จำนวน.....

สรุป: วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

จัดบันทึกความรู้และทบทวนบทเรียน

มีสมาธิในการเรียน

มีมารยาทในการอ่านและการเขียน

ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

มหัตศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำพ้องรูป
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัตถรรยส์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำพ้องรูป
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำพ้อง หมายถึง คำที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือซ้ำกัน เช่น เขียนเหมือนกัน หรือออกเสียงเหมือนกัน หรือเหมือนกันทั้งรูปและเสียง แต่มีความหมายต่างกัน ซึ่งจะพิจารณาตามเนื้อความของคำที่เกี่ยวข้องกับคำพ้อง หรือคำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายเหมือนกัน

ประเภทของคำพ้อง ได้แก่

- ๑) คำพ้องรูป
- ๒) คำพ้องเสียง
- ๓) คำพ้องความหมาย

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงต่างกันและความหมายก็ต่างกัน การอ่านคำพ้องรูปให้ถูกต้องควรดูข้อความอื่น ๆ ประกอบด้วยว่าคำพ้องรูปนั้นหมายถึงอะไรแล้วจึงอ่านให้ถูกต้อง

ตัวอย่างคำพ้องรูป

ในเพลานี้ฉันคิดว่าควรจะเพล ๆ เรื่องการทะเลาะกันได้แล้วประเทศชาติจะได้สงบ

เพลา อ่านว่า เพ-ลา หมายถึง กาล, คราว, เวลา

เพลา อ่านว่า เพลา หมายถึง เบาลง, แขนสำหรับสอดในตุ้มรถหรือตุ้มเกวียน

ปักเป้า อ่านว่า ปัก-กะ-เป้า หมายถึง ชื่อปลาชนิดหนึ่ง

ปักเป้า อ่านว่า ปัก-เป้า หมายถึง ชื่อวาวชนิดหนึ่ง

สมาธิ อ่านว่า สะ-มา-ที หมายถึง การสำรวมใจให้มั่น

สมาธิ อ่านว่า สะ-หมาด หมายถึง ทาน้ำขจัดสมาธิ

สระ อ่านว่า สะ หมายถึง แอ่งน้ำขนาดใหญ่

สระ อ่านว่า สะ-หระ หมายถึง อักษรแทนเสียงสระ

ตัวอย่างคำพ้องรูป

กระบวนหนึ่งตัวเขียนไม่เปลี่ยนแปลง
 วัดเขมาโกศเขมาเพลาก็มี
 ที่ริมเชิงเสลาภูผาใหญ่
 หัดโบกปูนใบเสมามากกว่าจะเป็น

แต่อ่านแยกสองความตามวิถี
 แต่ที่นี่ไปถึงป่าเพลายืน
 ล้วนกอไผ่ลำสร้างเสลาเห็น
 หน้าโฮเต็ลปลูกเสมาดูเพราะตา

ผู้ประพันธ์ : พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร)

เขมา	อ่านว่า (เข-มา)	หมายถึง	เกษม ความสบายใจ ความพ้นภัย
เขมา	อ่านว่า ขะ-เหมา	หมายถึง	ตำ, ชื่อโกฐชนิดหนึ่งใช้เป็นเครื่องยาไทย
เพลา	อ่านว่า เพ-ลา	หมายถึง	กาล, คราว, เวลา
เพลา	อ่านว่า เผลา	หมายถึง	เบาลง, แขนสำหรับสอดในตุ้มรถหรือตุ้มเกวียน
เสลา	อ่านว่า เส-ลา	หมายถึง	ภูเขา
เสลา	อ่านว่า สะ-เหล่า	หมายถึง	สวยงาม, หรือต้นไม้ชนิดหนึ่ง
เสมา	อ่านว่า เส-มา	หมายถึง	สีมา เครื่องหมายบอกเขตโบสถ์
เสมา	สะ-เหมา	หมายถึง	หญ้า

ปรับปรุงมาจาก WWW.SAHAWICHA.COM

ใบงานที่ ๑ เรื่อง รู้จักคำพ้องรูป
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง คำพ้องรูป
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคแล้วสังเกตคำพ้องรูปนำมาเขียนคำอ่านและหาความหมาย

๑. วัวปากเป่าลอยอยู่บนท้องฟ้าส่วนปลาปากเป่าอยู่ในน้ำ

ปากเป่า (๑) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

ปากเป่า (๒) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

๒. จอกแหนในสระนี้เขาหวงแหนจริง ๆ

แหน (๑) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

แหน (๒) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

๓. เดินทางเพลาคำใจออกช้าเพลารถหัก

เพล (๑) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

เพล (๒) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

๔. กำแพงใหญ่ใบเสมาไม่น่าเก่ามีเสมาขึ้นอยู่ดูไม่งาม

เสมา (๑) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

เสมา (๒) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

๕. แนวป่านี้มีเสล่าน่าดูนักเหมือนสลักเสลาไว้ให้คนเห็น

เสลา (๑) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

เสลา (๒) อ่านว่า _____ ความหมาย _____

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพ้องเสียง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพ้องเสียง
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่เขียนต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

ตัวอย่างคำพ้องเสียง

๑. กาล กานต์ กาท การณ์ การ

กาล หมายความว่า เวลา

กานต์ หมายความว่า เป็นที่รัก

การณ์ หมายความว่า เหตุ เค้า มูล

การ หมายความว่า งาน สิ่งหรือเรื่องที่ทำ

กาฬ หมายความว่า ดำ

ตัวอย่างประโยค : สถานการณ์การรักษาโรคทำได้ตามกาลสมัย

๒. กต กฏ

กต หมายความว่า บังคับลง ใช้กำลังดั้นให้ลดลง

กฏ หมายความว่า จดไว้เป็นหลักฐาน ข้อกำหนด

ตัวอย่างประโยค : ตำรวจกตสัญญาณไฟแดงเพื่อให้เป็นตามกฎจราจร

๓. ข้า ค่า ฆ่า

ข้า หมายความว่า คน ข้าพเจ้า ฉันท

ค่า หมายความว่า มูลค่าหรือราคาของสิ่งใด ๆ

ฆ่า หมายความว่า ทำให้ตาย

ตัวอย่างประโยค : ข้าเป็นคนไทยต้องรักษาคุณค่าในความเป็นไทยและจะไม่ฆ่ากัน

๔. จัน จันท์ จันท์

จัน หมายความว่า ชื่อไม้ต้นขนาดกลาง ผลสุกสีเหลืองหอม

จันท์ หมายความว่า ชื่อวันที่ 2 ของสัปดาห์

จันท์ หมายความว่า ชื่อพันธุ์ไม้ชนิดหนึ่งเนื้อไม้ ดอก ผลมีกลิ่นหอม

ใช้ทำยา และทำเครื่องหอม

ตัวอย่างประโยค : ฉันทกินลูกจันเมื่อวันจันท์แล้วไปฝึกทำดอกไม้จันท์

๕. พาน พาล

พาน หมายความว่า พบปะ, ภาชนะมีเชิงประเภทหนึ่ง
พาล หมายความว่า เกเร

ตัวอย่างประโยค : คบคนพาลพานพาไปหาผิด

๖. ลาบ ลาก

ลาบ หมายความว่า อาหารชนิดหนึ่ง
ลาก หมายความว่า สิ่งที่ได้มาไม่ได้คาดคิด

ตัวอย่างประโยค : ลุงนิตถูกหอยได้ลากก้อนใหญ่จึงพาเพื่อนไปกินลาบ

๗. ว่า หว่า

ว่า หมายความว่า พูด บอก
หว่า หมายความว่า ซื่อไม้ต้นขนาดใหญ่ผลสุกมีสีม่วงดำ

ตัวอย่างประโยค : แม่บอกว่าลูกหว่าต้นนี้หวาน

๘. ศาสตร์ สาด สารท

ศาสตร์ หมายความว่า ระเบียบวิชาความรู้
สาด หมายความว่า ชัดไป
สารท หมายความว่า เทศกาลทำบุญเดือนสิบ

ตัวอย่างประโยค : พระสาดชัดน้ำมนต์ให้ศีลให้พรในวันสารทเดือนสิบเป็นศาสตร์ที่ปฏิบัติกันสืบมา

๙. รด รส รถ

รด หมายความว่า เท ราด สาด
รส หมายความว่า สิ่งที่ได้ด้วยลิ้น
รถ หมายความว่า พาหนะชนิดหนึ่ง

ตัวอย่างประโยค : แม่ขับรถไปรดน้ำผักจะได้มีรสชาติอร่อย

๑๐. สมุด สมุทร

สมุด หมายความว่า กระดาษที่ทำเป็นเล่ม
สมุทร หมายความว่า ทะเลที่มีขนาดใหญ่ ทะเลลึก

ตัวอย่างประโยค : จ้อยทำสมุดบันทึกหล่นหายไปใต้มหาสมุทร

ใบงานที่ ๒ เรื่อง รู้จักคำพ้องเสียง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คำพ้องเสียง
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำพ้องเสียงที่กำหนดให้เติมในประโยคให้ถูกต้อง

๑. คุณยายเก็บดอก _____ ไปบูชาพระ _____ รูปทุกวัน _____ (พุทฺธ พุด พุช)
๒. _____ ราชการผู้หนึ่งถูกโจร _____ เพื่อชิงทรัพย์สินมี _____ (ค่า ข้า ฆ่า)
๓. เขา _____ กระบุงสำหรับใส่ข้าว _____ บริเวณ _____ พระภูมิ _____ (สาร สาน ศาล)
๔. หญิงสาวเลือก _____ แต่เสื้อผ้าสี _____ สดใสเพื่อใส่ไปงานเลี้ยง _____ (สัน สรร)
๕. ฉัน _____ ได้ทำให้บ้านถูกไฟ _____ (ไหม้ ไม้)
๖. ฉันเห็นร้านช่าง _____ นำสาย _____ มาโยงรอบบ้าน _____ (สิญจน์ ศิลป์)
๗. เถาวัลย์ _____ นี้เลื้อยลำต้นเกี่ยว _____ ต้นไม้ใหญ่ _____ (พัน พันธุ์)
๘. เมื่อวัน _____ ต้น _____ ที่หน้าบ้านโคนล้ม _____ (จันทร์ จันทน์)
๙. คุณ _____ บอกให้คุณปู่ตัด _____ หน้าบ้านให้โล่งเตียน _____ (หญ้า ยา)
๑๐. คนส่วนใหญ่ชอบเลี้ยงสุนัขเพราะเป็น _____ ที่มีความซื่อ _____ (สัตย์ สัตว์)

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง คำพ้องความหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำพ้องความหมาย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำพ้องความหมาย คือ คำที่มีความหมายซ้ำกันหรือเหมือนกัน คือศัพท์หนึ่งคำอาจมีความหมายเหมือนกันแต่ต่างกันที่การเขียนและการออกเสียง เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาของเสียงดนตรี ภาษาของบทกลอน ซึ่งเป็นภาษาที่มีการบังคับใช้คำ และเป็นภาษาที่มีการใช้กับบุคคล แต่ละลำดับชั้นไม่เหมือนกัน อย่างเช่นศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์ พระภิกษุ สงฆ์ย่อมแตกต่างกับศัพท์หลายคำที่ไทยรับเอาคำในภาษาต่างประเทศมาใช้ ทำให้คำศัพท์ในภาษาไทยแตกออกไปได้หลายคำ เพื่อให้เหมาะกับกาลเทศะ

ตัวอย่างคำพ้องความหมาย

ลำดับที่	คำ	คำที่มีความหมายเหมือนกัน
๑.	พระพุทธเจ้า	พระพุทธองค์ พุทธองค์ บรมครู พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไตรรัตน์ ตถาคต ชิน อรหันต์ ตรัสโลกนาถ
๒.	กษัตริย์	กษัตรา ขัตติยะ ขัตติยา บดินทร์ บพิตร นฤบดี ภูวไนย ภูมินทร์ราชา นฤบาล นฤเบศ
๓.	พ่อ	บิดา ชนก บิดร ปิตุรงค์
๔.	แม่	มารดา มารดร ชนนี มาตุ มาตา
๕.	นักปราชญ์	ธีระ เจริญ บัณฑิต ปราชญ์ เมธี
๖.	น้ำ/แม่น้ำ	คงคา วาริน ชลธิ์ ชลธาร ธารา วารี ชลสินธุ์ อุทก ชลาลัย นที สาคร สมุทร
๗.	แผ่นดิน	พสุธา พิภพ ปฐพี หล้า ธาตรี ธรธา ไผท ธรณี ภูมิ
๘.	ไฟ	เพลิง อัคคี
๙.	ภูเขา	บรรพต คีรี สิงขร ภูผา ภู
๑๐.	ป่า	ไพร พนา พงพี ป่าดงพงพี พง ดง พนา
๑๑.	ท้องฟ้า	เวหา อัมพร นภาลัย นภา ทิฆัมพร

ลำดับที่	คำ	คำที่มีความหมายเหมือนกัน
๑๒.	พระอาทิตย์	ตะวัน ทินกร สุริยะ สุรียา ระวี รวี ระพี
๑๓.	พระจันทร์	จันทร์รา ศศิธร ดวงจันทร์ รัชนีกร แฉง บุหลัน เดือน ศศิ โสม นิศากร
๑๔.	ผู้หญิง	กัลยา นารี สตรี บังอร ศรี กัญญา กานดา ดวงสมร
๑๕.	สวรรค์	สรวง สุราลัย สุขาวดี ไตรทิพย์
๑๖.	นางฟ้า	อัจฉรา เทวี อัปสร รัมภา เทพธิดา
๑๗.	เทวดา	เทวา อมร สุรารักษ์ เทวา เทวีญ แมน
๑๘.	ดอกไม้	มาลี ผกา บุปผา มาลา ผกา
๑๙.	ใจ	ฤทัย หฤทัย หทัย กมล มโน मन ฤดี ดวงใจ แด ดวงแด ดวงหทัย
๒๐.	คำพูด	ถ้อย วจี วาจา วจนะ วจนา พจนา พากย์

ใบงานที่ ๓ เรื่อง รู้จักคำพ้องความหมาย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง คำพ้องความหมาย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นคว้าคำพ้องความหมายจากคำที่กำหนดให้ ข้อละ ๒ คำ

๑. ผู้หญิง _____
๒. ดอกไม้ _____
๓. ดอกบัว _____
๔. ช้าง _____
๕. นก _____
๖. ทองคำ _____
๗. ยักษ์ _____
๘. ตาย _____
๙. งาม _____
๑๐. สวรรค์ _____

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ซึมซาบการอ่าน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนแผนภาพความคิด

การเขียนแผนภาพความคิด คือ การถ่ายทอดความคิดจากสมองลงบนกระดาษแผ่นเดียว โดยให้เขียนประเด็นหลักไว้ตรงกลาง เขียนประเด็นรองล้อมรอบประเด็นหลัก ประเด็นย่อย ล้อมรอบของประเด็นรองแยกออกมา โดยการใช้ภาพ สี เส้น และการโยงใยให้มีเนื้อหาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่ละประเด็นจะเป็นคำสำคัญสั้น ๆ ที่มีความหมายชัดเจน

ขั้นตอนการสร้างแผนภาพความคิด

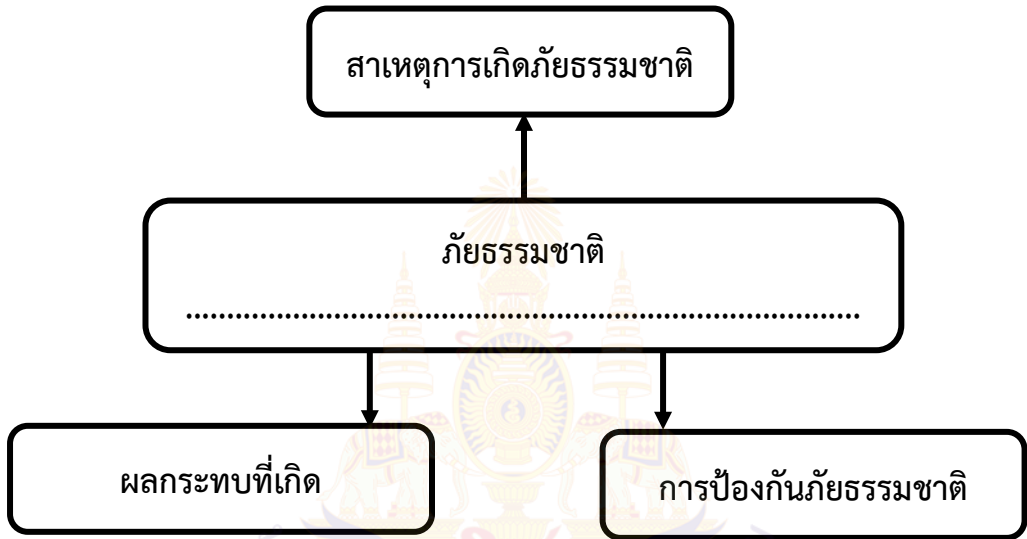
๑. เลือกประเด็นหลักไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ
๒. เขียนประเด็นรองที่สัมพันธ์ประเด็นหลักไว้รอบ ๆ ประเด็นหลัก
๓. เขียนประเด็นย่อยที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นรองแตกออกรอบ ๆ ประเด็นรอง
๔. ใช้เส้น สี ภาพ หรือสัญลักษณ์ตกแต่งเพื่อสื่อความหมายเป็นตัวแทนความคิดให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
๕. เขียนคำสำคัญบนเส้นและเส้นต้องเชื่อมโยงกันเพื่อแตกความคิดของหัวเรื่องออกเป็นกิ่งหลายกิ่งตามความเหมาะสมของเนื้อหา
๖. ไม่มีการตีกรอบ ให้คิดตามอิสระมากที่สุด
๗. ใช้กระดาษที่ไม่มีเส้นหรือลวดลาย ให้ตกแต่งตามใจชอบ

ประโยชน์ของการเขียนแผนภาพความคิด

๑. ใช้สรุปรายงาน
๒. ใช้วางแผนโครงการ
๓. ใช้ระดมความคิดเห็น
๔. ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ความรู้ แนวคิด
๕. ใช้สร้างความเพลิดเพลินในการอ่าน ง่ายต่อการจดจำ

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การเขียนแผนภาพความคิด
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ซึมซาบการอ่าน (๑)
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพความคิดนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับภัยธรรมชาติตามหัวข้อที่กำหนด

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ตอบคำถามจากเรื่องทีอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ชิมซาบการอ่าน (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

๑. จากการอ่านเรื่อง “แรงพิโรธจากฟ้าดิน” นักเรียนรู้สึกอย่างไร เพราะอะไร

๒. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับประเพณีแห่นางแมว

๓. ภัยธรรมชาติที่นักเรียนรู้จักและคิดว่าเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบร้ายแรงที่สุดคืออะไร และมีวิธีการป้องกันอย่างไร

๔. จากประเพณีแห่นางแมว นักเรียนคิดว่าถ้าไม่ใช้แมวจะใช้อะไรแทน เพราะอะไร

๕. นักเรียนจะนำข้อคิดจากเรื่องแรงพิโรธจากฟ้าดินไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร จงอธิบาย

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนที่แสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญของเรื่องได้อ่านได้ดียิ่งขึ้นการเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องได้อ่านว่าตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุการณ์คือที่ไหน มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากการอ่าน

๑. เขียนชื่อเรื่องที่อ่าน
๒. ตั้งคำถามจากการอ่าน คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร
๓. ตอบคำถามโดยเขียนคำหรือกลุ่มคำสั้น ๆ
๔. นำคำตอบที่ได้มาจัดลำดับให้เป็นแผนภาพตามความเหมาะสม

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนางานเขียน

๑. กำหนดชื่อเรื่องและความคิดรวบยอดของเรื่อง
๒. ระดมความคิดถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดนั้น จากนั้นจดบันทึกไว้ อาจเป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ
๓. กำหนดตัวละครสำคัญที่จะให้เป็นผู้ดำเนินเหตุการณ์ในเรื่อง
๔. นำคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความที่จดบันทึกไว้มาสร้างความสัมพันธ์กันโดยการกำหนดเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่จะเขียน จากนั้นลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ที่จะให้เกิดขึ้นก่อนหลัง
๕. เลือกรูปแบบการเขียนแผนภาพโครงเรื่องตามความสนใจ นำข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับได้แก่ ชื่อเรื่อง ตัวละครสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ (แบ่งเป็นหลายเหตุการณ์ก็ได้) และผลของเหตุการณ์

นิทาน เรื่อง ปูทองรู้คุณ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นิทาน เรื่อง ปูทองรู้คุณ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งมีพรานหนึ่งประกอบอาชีพกสิกรรม วันหนึ่งเขาไปนาพร้อมบริวารบอกลูกน้องให้ทำงาน แล้วตนเองก็ไปล้างหน้าที่หนองน้ำปลายนา ในหนองน้ำนั้นมีปูตัวหนึ่งอาศัยอยู่ มีสีเหลืองเหมือนสีทอง พอถึงหนองน้ำเขาก็แปร่งฟัน ก่อนค่อยลงไปล้างหน้า ขณะนั้นเองปูทองได้มาอยู่ใกล้ ๆ เขา เขาเห็นมันแล้วเกิดความเอ็นดูมันจึงจับมันขึ้นมาวางไว้ที่ผ้าห่มของเขา เมื่อจะกลับไปทำนาต่อก็ปล่อยมันลงน้ำไป วันต่อมา พอเขามาถึงนาก็จะแวะไปที่หนองน้ำจับปูขึ้นมาอนที่ผ้าห่มก่อนแล้วไปทำนาทั้งวัน ตกเย็นไปปล่อยปูลงน้ำแล้วค่อยกลับบ้านไป เป็นลักษณะเช่นนี้ประจำ เขาก็จับปูทองจึงเกิดความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี

ดวงตาของพรานมีลักษณะแปลกอยู่อย่างหนึ่งคือจะเป็นวงกลมสามชั้นใสแจ๋ว ที่ปลายนาอันมีกาฬเมียคู่หนึ่งอาศัยอยู่ที่ต้นตาลต้นหนึ่ง นางกาเกิดแพ้ท้องอยากกินดวงตาของพราน เจ้าของนา

“ถ้าไม่ได้กินฉันคงตายแน่ ๆ เลยละ” กาตัวเมียพูด

สามีเอ่ยปากตอบด้วยความเกียจคร้านว่า “น้องจะบ้าเหอ ใครจะไปบังอาจเอาดวงตาของคนมาได้ อย่าหวังเลยน้อง”

นางกาจึงเสนออุบายอย่างหนึ่งว่า “พี่ได้ต้นตาลนี้มีงูเห่าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ถ้าเราใช้ให้งูเห่ากัดเขาตายแล้วค่อยเจาะดวงตาของเขา ความหวังฉันก็เป็นจริงนะสิ”

กาสามีเห็นดีด้วย นับแต่นั้นทั้งนางทั้งสองเริ่มปรนนิบัติงูเห่าด้วยการนำอาหารมาให้เป็นประจำ

พอข้าวในนาเริ่มตั้งท้องปูทองก็เติบโตเต็มที่ วันหนึ่งเวลาเช้าตรู่ พรานก็ออกมาดูนาตามปกติ เขาแวะไปที่หนองน้ำจับปูมาวางไว้ที่ผ้าห่มแล้ว กำลังจะเดินขึ้นคันทนาเลาะดูข้าวเท่านั้น ก็ถูกงูเห่ากัดเข้าที่น่องล้มลงตรงนั้น งูเห่ากัดเข้าก็เลื้อยเข้าจอมปลวกไป พอเขาล้มลงปูทองได้กระโดดขึ้นไปเกาะอยู่บนยอดดอกของเขา กาตัวผู้ก็บินมาจับบนร่างของเขาเช่นกัน ขณะที่กากำลังจะจิกดวงตาของเขานั้นเอง ปูทองก็ใช้ก้ามปูหนีบคอกาเอาไว้แน่น แล้วชูว่า

“เจ้ากาชั่ว เจ้าเรียกงูมาเดี๋ยวนี้ละ มิเช่นนั้น เจ้าคอขาดแน่ ๆ”

กากล้วยตายจึงร้องเรียกงูว่า “เฮ้ย...งูเห่าเพื่อนรักกลับมาก่อน ข้าถูกปูตาโปนหนีบคอแล้วกลับมาช่วยกันก่อน”

งูเห่าพอได้ยินเสียงเรียกก็เลื้อยกลับมาแผ่บังพานหันจะฉกปู ปูจึงใช้ก้ามปูอีกข้างหนึ่งหนีบคองงูเอาไว้อีก งูเห่าตื่นไม่หลุดจึงร้องถามปูทองว่า “เจ้าปูตาโปน ปล่อยพวกข้าเดี๋ยวนี้ละ เจ้าหนีบคองงูข้าทั้งสองไว้ทำไม”

ปูทองตอบว่า “เจ้างูชั่ว ชายคนนี้เป็นที่พึ่งของข้า ถ้าเขาตายไปข้าก็ต้องตายด้วย เพราะไม่มีผู้คุ้มครอง เจ้ามาทำให้เขาตายเสียแล้ว พวกเจ้าต้องตาย”

งูฟังแล้วคิดจะล่อลวงปูจึงพูดว่า “เจ้าปูตาโปน ถ้าเช่นนั้น ข้าจะดูตพิษกลับคืนให้เขาฟื้นคืนชีพมา เจ้าปล่อยพวกข้าก่อนสิ ก่อนที่พิษร้ายแรงจะทำให้เขาตาย”

ปูรู้ทันเล่ห์เหลี่ยมของงูจึงพูดว่า “เจ้างูชั่ว ข้าจะปล่อยเจ้า ต่อเมื่อเห็นชายคนนี้ลุกขึ้นได้ก่อนแล้ว ข้าถึงจะปล่อยกาไป” ว่าแล้วก็คลายก้ามใหญ่เลื้อยไปดูตพิษคืน เมื่อพราหมณ์ได้ลุกขึ้นยืนเป็นปกติแล้ว ปูคิดว่าถ้าขึ้นปล่อยให้สัตว์ทั้งสองนี้ไป ก็จะกลับมาทำร้ายพราหมณ์เจ้าของนาอีกจนได้ จึงใช้ก้ามปูหนีบคองงูทั้งสองเสียชีวิตทันที ฝ่ายนางกาที่จับอยู่บนต้นตาลเห็นเหตุการณ์กลับตาลปัตรเช่นนั้น ก็รีบบินหนีไปอยู่ที่อื่น พราหมณ์เจ้าของนาโยนร่างของกาและงูทิ้งเข้าป่าไป

นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมาพราหมณ์และปูทองก็ยังสนิทสนมคุ้นเคยกันมากยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกันจนตราบสิ้นชีวิต

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก โดย พระมหาสุนทร สุนทรธมโม (เสนาชูย)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง การเขียนแผนภาพซึมซาบการอ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มหัตศรยุทธสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง “ปูทองรู้คุณ” และเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

แผนภาพโครงเรื่อง

นิทาน เรื่อง _____

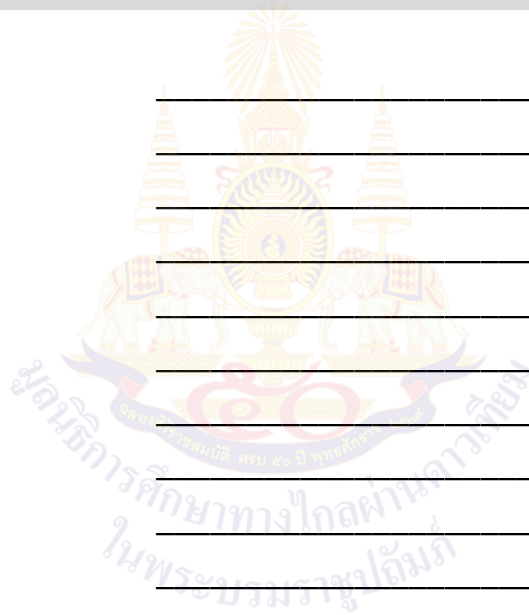
ตัวละครในเรื่อง

สถานที่

เหตุการณ์

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้รับ

นิทาน เรื่อง กบกับหนู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว กลางป่าที่มีสัตว์น้อยใหญ่อาศัยอยู่กันอย่างสงบสุข มีหนูพวงจรตัวหนึ่งกำลังเดินหาอาหารด้วยความโหยหิว มันเดินไปเรื่อย ๆ จนเจอลำธารขนาดใหญ่

“อ๊ะ ! ทั้งเหนื่อยทั้งหิว ทำไมแถวนี้ไม่มีอะไรให้ข้ากินบ้างเลย เห็นทีจะต้องข้ามไปป่าฝั่งนู้นเสียแล้ว ว่าแต่เราจะข้ามลำธารนี้ไปได้อย่างไรว่าน้ำก็ไม่เป็นเสียด้วย” เจ้าหนูนั่งพักและกล่าวตัดพ้อกับตัวเอง

ในขณะที่หนูกำลังคิดแผนเพื่อจะข้ามไปหาอาหารที่ป่าฝั่งตรงข้ามอยู่นั้น สายตาของมันเหลือบไปเห็นกบตัวหนึ่งกำลังว่ายน้ำเล่นอยู่ข้าง ๆ ลำธาร มันจึงวางแผนคิดกลอุบายหลอกกบให้พาไปส่งที่ป่าฝั่งตรงข้าม

“สวัสดี เจ้าอยู่ในลำธารแห่งนี้มานานแล้วหรือ ?” เจ้าหนูกล่าวทักทายกบด้วยความเป็นมิตร

“ใช่ ข้าอยู่ในลำธารแห่งนี้มาตั้งแต่เกิดเลยละ แล้วท่านมาจากที่ไหนทำไมข้าไม่คุ้นหน้าท่านเลย” กบบอกด้วยความสงสัย

“อ้อ ข้าเป็นนักเดินทาง ตอนนี้กำลังจะข้ามฝั่งไปหาสมบัติอันล้ำค่าที่ป่าฝั่งตรงข้าม” เจ้าหนูเริ่มใช้กลอุบายเพื่อหลอกให้กบไปส่งอีกฝั่งของลำธาร

“จริงหรือท่าน ที่ป่าฝั่งตรงข้ามมีสมบัติจริง ๆ หรือ” เจ้ากบบอกด้วยความตื่นเต้น

“จริงสิ ข้าออกเดินทางตามล่าหาสมบัติมาแล้วนับไม่ถ้วน ข้าจะโกหกท่านทำไม” เจ้าหนูกล่าว

“ถ้าอย่างนั้น ข้าขอเดินทางไปกับท่านได้ไหม ? ข้าอยากเห็นเพชรพลอยเป็นบุญตาสักครั้งในชีวิต” กบขอร้องหนูจอมเจ้าเล่ห์ หนูจึงกล่าวต่อรองว่า “ได้สิ แต่มีข้อแม้ เจ้าต้องพาข้าว่ายน้ำข้ามลำธารนี้ไปให้ได้ ข้าถึงจะนำทางเจ้าไปยังชุมสมบัติ”

“ข้าก็ตัวพอ ๆ กับท่าน แล้วข้าจะพาท่านว่ายน้ำข้ามฝั่งไปได้อย่างไร ลำพังตัวข้าเองก็ยังไม่เอาตัวไม่รอด” เจ้ากบบอกตัดพ้อ “งั้นเจ้าก็เอาเชือกมาผูกเท้าเจ้าให้ติดกับเท้าข้าสิ เจ้าจะได้ไม่เหนื่อย” เจ้าหนูออกความคิดเห็น

“ได้เลย แต่ถ้าท่านเป็นอะไรขึ้นมาข้าไม่รับผิดชอบนะ” เจ้ากบพูดดัก

หลังจากที่ตกลงกันเสร็จเรียบร้อย ทั้งคู่ก็ใช้เชือกผูกติดที่เท้าของตัวเอง แล้วเจ้ากบจึงเริ่มว่ายน้ำไปเรื่อย ๆ จนมาถึงบริเวณกลางลำธาร มันรู้สึกเหนื่อยล้า ว่ายน้ำต่อไปไม่ไหว จึงขอหยุดพักสักครู่หนึ่ง

“เฮ้อก ๆ ข้าขอหยุดพักหายใจสักครู่นะท่าน ข้าจะไม่ไหวแล้ว เหนื่อยเหลือเกิน” เจ้ากบกล่าวด้วยน้ำเสียงที่เหนื่อยล้า

แต่ทว่าไม่มีเสียงตอบรับจากเจ้าหนู มันจึงหันหลังกลับไปดูก็พบว่าเจ้าหนูจมน้ำตายเสียแล้ว เจ้ากบจึงรีบว่ายน้ำต่อเพื่อให้ถึงฝั่งโดยเร็วที่สุด เพราะหากปล่อยไว้แบบนี้ไม่นานร่างของหนูจะยิ่งถ่วงให้มันจมน้ำไปด้วย แต่แล้วร่างของหนูกลับค่อย ๆ ลอยขึ้น ในขณะเดียวกันมีเหยี่ยวตัวใหญ่กำลังหาอาหาร มันเห็นร่างของหนูลอยขึ้นมาเหนือน้ำ จึงบินโฉบร่างของหนูลอยขึ้นไปบนท้องฟ้าเพื่อเป็นอาหารเย็น ในขณะเดียวกันร่างของเจ้ากบก็พลอยติดร่างแหไปด้วย เพราะทั้งคู่ใช้เชือกผูกติดกันไว้ ทำให้มันถูกเหยี่ยวจับกินเป็นอาหารไปด้วย

ข้อคิดที่ได้ “ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว” การสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น ผลสุดท้ายก็ย้อนมาทำให้ตัวเองเดือดร้อน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่องนิทาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนภาพโครงเรื่องสำหรับนำไปแตงนิทาน

แผนภาพโครงเรื่อง

นิทาน เรื่อง _____

ตัวละครในเรื่อง

สถานที่

เหตุการณ์

ผลของเหตุการณ์

ข้อคิดที่ได้รับ

ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนเรื่องจากจินตนาการ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

จินตนาการ หมายถึง ความคิดที่เชื่อมโยงประสบการณ์และความจริงในชีวิตจากอดีตไปสู่อนาคต หรือเชื่อมโยงเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันโดยผูกเป็นเรื่องราวขึ้นมาจากความคิดของนักเรียน

นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นวรรณกรรมที่เก่าแก่ที่สุด กล่าวกันว่านิทานมีกำเนิดพร้อม ๆ กับครอบครัวของมนุษยชาติ มูลเหตุที่มาแต่เริ่มแรก คงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงแล้วเล่าสู่กันฟัง มีการเพิ่มเติมเสริมแต่งให้พิสดารมากยิ่งขึ้น จนห่างไกลจากเรื่องจริงกลายเป็นนิทานไป

องค์ประกอบนิทาน

๑. แนวคิดหรือแก่นของเรื่อง หรือสาระสำคัญของเรื่อง แนวคิดของเรื่องนิทานมักเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน ง่ายไม่ลึกซึ้งนัก เช่น แนวคิดเรื่องแม่เลี้ยงข่มเหงลูกเลี้ยง การทำความดีจะได้ผลดีตอบสนอง

๒. โครงเรื่องของนิทาน มักจะสั้น กะทัดรัด เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นลักษณะเรื่องเล่าธรรมดา โดยดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง

๓. ตัวละคร ไม่ควรมีหลายตัว เพราะเป็นเรื่องสั้น ๆ จะน่าอ่านกว่าเรื่องยาว ๆ ตัวละครอาจเป็นคน สัตว์ เทพเจ้า นางฟ้า มนุษย์ อมนุษย์ ฯลฯ

๔. ฉาก เป็นภาพจินตนาการที่ผู้เขียนสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

๕. ถ้อยคำหรือบทสนทนาที่ตัวละครในเรื่องพูดกัน ควรใช้ภาษาที่กะทัดรัดเข้าใจง่าย สนุกสนานชวนติดตาม

๖. คติชีวิต นิทานที่ดีต้องมีข้อคิดเกี่ยวกับชีวิต สังคม และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้อ่าน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เยาว์ ดังนั้น ในตอนท้ายของนิทานมักสรุปคติชีวิตให้เป็นเครื่องเตือนใจผู้อ่านด้วย

ขั้นตอนการเขียนนิทาน

การเขียนนิทานก็เหมือนกับการทำงานอย่างอื่นที่ต้องมีการวางแผนและทำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน จึงจะทำให้การเขียนนิทานราบรื่นและประสบความสำเร็จ ขั้นตอนการเขียนนิทานมีดังนี้

๑. กำหนดจุดประสงค์ว่าต้องการนำเสนออะไรแก่ผู้สอน และกลุ่มเป้าหมายคือใคร

๒. วางโครงเรื่องและตรวจสอบความเหมาะสม

๓. ลงมือเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้

๔. ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและโครงเรื่อง

๕. แก้ไขปรับปรุง

๖. ตรวจสอบงานเขียนทั้งหมดแล้วนำเสนอผลงาน

ใบความรู้ที่ ๗ เรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สร้างสรรค์งานเขียน (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนเรื่องจากภาพ

การเขียนเรื่องจากภาพ เป็นการใช้ประสบการณ์ร่วมกับจินตนาการของแต่ละคน โดยดูรายละเอียดต่าง ๆ จากภาพเป็นพื้นฐานในการจินตนาการ เขียนเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจหรือให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน การเขียนเรื่องจากภาพต้องเรียบเรียงเรื่องราวต่าง ๆ จากภาพให้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน

หลักการเขียนเรื่องจากภาพ

๑. ดูภาพ พิจารณาภาพรายละเอียดต่าง ๆ ให้ครบถ้วน
๒. จินตนาการผูกเรื่องราวย้อนไปในอดีต คิดไปในอนาคต หรือเชื่อมโยงเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งในปัจจุบัน
๓. สร้างความคิดคำนึงโดยใช้ความเป็นจริงหรือเหตุการณ์ที่สมจริงเป็นพื้นฐาน
๔. ลำดับเรื่องราวให้ต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนจบ
๕. เขียนเล่าความให้ต่อเนื่อง
๖. ตั้งชื่อเรื่องที่น่าสนใจ
๗. เขียนลายมือให้อ่านง่าย จบประโยคเว้นวรรคให้ชัดเจน

ที่มา : ปรับปรุงมาจาก www.kroobannok.com

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง มหัตถรรยสร้างสรรค์งานเขียน

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การอ่าน/เขียน/ค้นคว้าคำพ้องรูป คำพ้องเสียง และคำพ้องความหมาย	☆☆☆☆☆☆
๒. การเขียนแผนภาพความคิดสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	☆☆☆☆☆☆
๓. การเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากนิทาน	☆☆☆☆☆☆
๔. การแต่งนิทาน	☆☆☆☆☆☆
๕. การเขียนเรื่องจากภาพ	☆☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ ☆ จำนวน.....

สรุป: วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ตั้งใจเรียนหนังสือ
- มีสมาธิในการเรียน
- ไม่พูดคุยเสียงดังขณะเรียนหนังสือ
- ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

ลีลาคำประพันธ์

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง คำสัมผัส
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เรียนรู้คำสัมผัส
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำสัมผัส หมายถึง ลักษณะบังคับของคำที่ใช้ในการแต่งคำประพันธ์เป็นคำที่มีเสียงคล้องจองกัน คำสัมผัสแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สัมผัสสระ คือ คำที่มีเสียงสระเดียวกันสัมผัสกันหรือถ้าเป็นคำที่มีตัวสะกดจะต้องมีตัวสะกดในมาตราเดียวกัน เช่น

คำสัมผัสสระที่ไม่มีตัวสะกด	คำสัมผัสสระที่มีตัวสะกด
กา - ขา	ดาว - สาว
ไป - ใจ	ทุกข์ - สุข
ตัว - บัว	กาล - ขาน
ปลา - หา	กต - บด
ดู - หู	เตย - เลย

๒. สัมผัสพยัญชนะ คือ คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันสัมผัสกันแต่ไม่จำเป็นต้องมีสระและตัวสะกดเดียวกันก็ได้ เช่น

คำสัมผัสพยัญชนะ
เพลิน - เพลง
ข้าว - ของ
ม้า - เมือง
บึง - บัว
จาก - จร

ใบงานที่ ๑ เรื่อง คำสัมผัสจัดมาวาง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เรียนรู้คำสัมผัส
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะจากบทร้อยกรองที่กำหนดให้

๑. ก้อยกุ่มปรุงประทีนวางถึงลิ้นคั้นแค้นโดย

สัมผัสสระ	สัมผัสพยัญชนะ

๒. ปลาสร้อยลอยล่องชลาวยเวียนวนปนกันไป

สัมผัสสระ	สัมผัสพยัญชนะ

๓. เหมือนสร้อยทรงทราวม้วยไม่เห็นเจ้าเศร้าบัววย

สัมผัสสระ	สัมผัสพยัญชนะ

๔. งามพริ้มยิ้มแย้มพรายงามคำหวานลานใจถวิล

สัมผัสสระ	สัมผัสพยัญชนะ

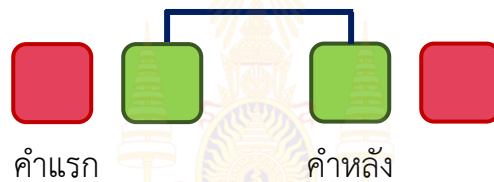
๕. ผ่านผันวันเวลาลุล่วงถึงซึ่งปัจจุบัน

สัมผัสสระ	สัมผัสพยัญชนะ

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง คำคล้องจอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ฝึกหัดคำคล้องจอง (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงคล้องจองกัน เป็นคำที่ประสมสระเดียวกันไม่มีตัวสะกดเหมือนกัน แต่ถ้าเป็นคำที่มีตัวสะกดจะต้องสะกดในมาตราเดียวกันแต่พยัญชนะต้นต่างกัน อาจมีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันได้คำคล้องจองแบ่งออกเป็น

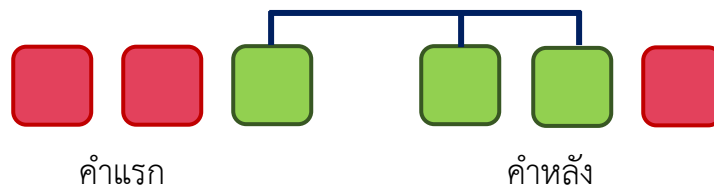
๑) **คำคล้องจอง ๒ พยางค์** เป็นคำที่มี ๒ พยางค์ โดยพยางค์ท้ายของคำแรกคล้องจองกับพยางค์แรกของคำหลัง และในคำต่อ ๆ ไป พยางค์ท้ายของคำสุดท้ายก็จะคล้องจองกับพยางค์หน้าของคำต่อ ๆ ไป เรื่อย ๆ ดังแผนผัง

ตัวอย่างคำคล้องจอง ๒ พยางค์

- เด็กไทย ใฝ่เรียน เขียนอ่าน สานฝัน ปันสุข
- คนดี มีสุข ปลุกใจ ใฝ่รู้ สู้งาน

๒) **คำคล้องจอง ๓ พยางค์** เป็นคำหรือกลุ่มคำที่มี ๓ พยางค์ โดยพยางค์ท้ายของคำหรือกลุ่มคำแรกคล้องจองกับพยางค์ที่ ๑ หรือ ๒ ของคำหรือกลุ่มคำหลัง พยางค์ท้ายของคำหรือกลุ่มคำสุดท้ายก็จะคล้องจองกับพยางค์หน้าของคำหรือกลุ่มคำต่อ ๆ ไป เรื่อย ๆ ดังแผนผัง

ตัวอย่างคำคล้องจอง ๓ พยางค์

- คนใจดี มีมากมาย หลากหลายคน
- ต่อความยาว สาวความยืต

ใบงานที่ ๒ เรื่อง คำคล้องจอง ๒ พยางค์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ฝึกหัดคำคล้องจอง (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำคล้องจอง ๒ พยางค์ที่กำหนดให้มาเรียงในตารางให้ถูกต้อง

ต้นไม้ ลูกอม เกี้ยวข้าว หนังสือ วาดเขียน ไขบัว จมน้ำ ดาวตก มือหัก
 เรียนเก่ง ตัวนอน สำลัก นกบิน รวยเงิน เร่งรีบ สาวสวย ปักชื่อ เดินทาง

ตัวอย่าง สาวสวย รวยเงิน เดินทาง

๑.	ต้นไม้	<hr/>	<hr/>
๒.	<hr/>	<hr/>	สำลัก
๓.	<hr/>	ดาวตก	<hr/>
๔.	<hr/>	<hr/>	<hr/>
๕.	<hr/>	<hr/>	<hr/>

ชื่อ-สกุลชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๓ เรื่อง คำคล้องจอง ๓ พยางค์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ฝึกหัดคำคล้องจอง (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำคล้องจอง ๓ พยางค์ต่อจากคำที่กำหนดให้มีความหมายสอดคล้องกัน

ตัวอย่าง ต้นเท่าครก ใบปรกดิน

๑.	ดอกดาวเรือง	
๒.	กำไรทอง	
๓.	อาชยาน	
๔.	ขยันเรียน	
๕.	ครูรักศิษย์	
๖.	ใบไม้เขียว	
๗.	ตั้งใจเรียน	
๘.	ดอกไม้บาน	
๙.	อารมณ์ดี	
๑๐.	ทุกนาที	

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การแต่งคำขวัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประลองคำขวัญ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำขวัญ คือ ถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเตือนใจ เพื่อชักจูงใจ มักเป็นคำปลอบขวัญหรือปลุกใจ ให้เชื่อมั่น ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งที่กล่าวถึงมักเป็นถ้อยคำที่สัมผัสคล้องจอง

ตัวอย่างคำขวัญ

- สุรยาเสพติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
- ปลอดภัยเพื่อชีวิต ทุกขณะจิตอย่าประมาท
- เลิกสูบบุหรี่เลิกเสพในวันนี้ เพื่อชีวิตที่ดีในวันหน้า
- ความรู้คู่คุณธรรม นำสู่นาคต
- มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม
- มีคุณธรรมนำใจ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง หลีกเลี้ยงอบายมุข
- รักษาเวลา รักษาหน้าที่ ชีวิตจะดี ถ้าคุณมีวินัย
- บ้านเมืองจะสะอาด ถ้าปราศจากคนมั่งง่าย
- ประเทศไทยจะรุ่งเรือง ถ้าพลเมืองไม่พึ่งยาเสพติด
- หนังสือคือมิตร สื่อความคิดให้ก้าวไกล
- ไม่มีท่านเราอด ไม่มีรถท่านเดิน
- อดทน ขยัน ประหยัด คือ คุณสมบัติของเด็กไทย
- ยึดมั่นประชาธิปไตย ร่วมใจพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม
- เรียนรู้ตลอดชีวิต คิดอย่างสร้างสรรค์ ก้าวทันเทคโนโลยี

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ประลองคำขวัญ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ประลองคำขวัญ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งคำขวัญต่อจากข้อความที่กำหนด ให้มีความสมบูรณ์และสอดคล้องกัน

๑. สิ่งแวดล้อมจะสวยงามใส

๒. เด็กขยัน หมั่นศึกษา

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๕ เรื่อง โรงเรียนของฉัน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประลองคำขวัญ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งคำขวัญแนะนำโรงเรียน กลุ่มละ ๒ คำขวัญ

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๖ เรื่อง ธรรมชาติनाอยู่
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ประลองคำขวัญ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งคำขวัญ “อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” และวาดภาพประกอบบรรยายสีให้สวยงาม

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง กลอนสี่
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์กลอนสี่ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กลอนสี่

กลอนสี่เป็นคำประพันธ์ประเภทกลอนใน ๑ บท มี ๒ บาท ๑ บาท มี ๒ วรรค วรรคละ ๔ คำ กลอน ๔ ตามหลักฐานทางวรรณคดีไทยกลอนสี่ที่เก่าที่สุดพบในมหาชาติคำหลวงกัณฑ์มหาพน (สมัยอยุธยา) แต่ต่อมาไม่ปรากฏในวรรณคดีไทยมากนักมักแทรกอยู่ตามกลอนบทละครต่าง ๆ

คณะของกลอนสี่

- กลอนสี่ ๑ วรรค มี ๔ คำ
- กลอนสี่ ๔ วรรค เรียกว่า ๑ บท
- กลอนสี่ ๒ วรรค เรียกว่า ๑ บาท
- กลอนสี่ ๒ บาท เรียกว่า ๑ บท

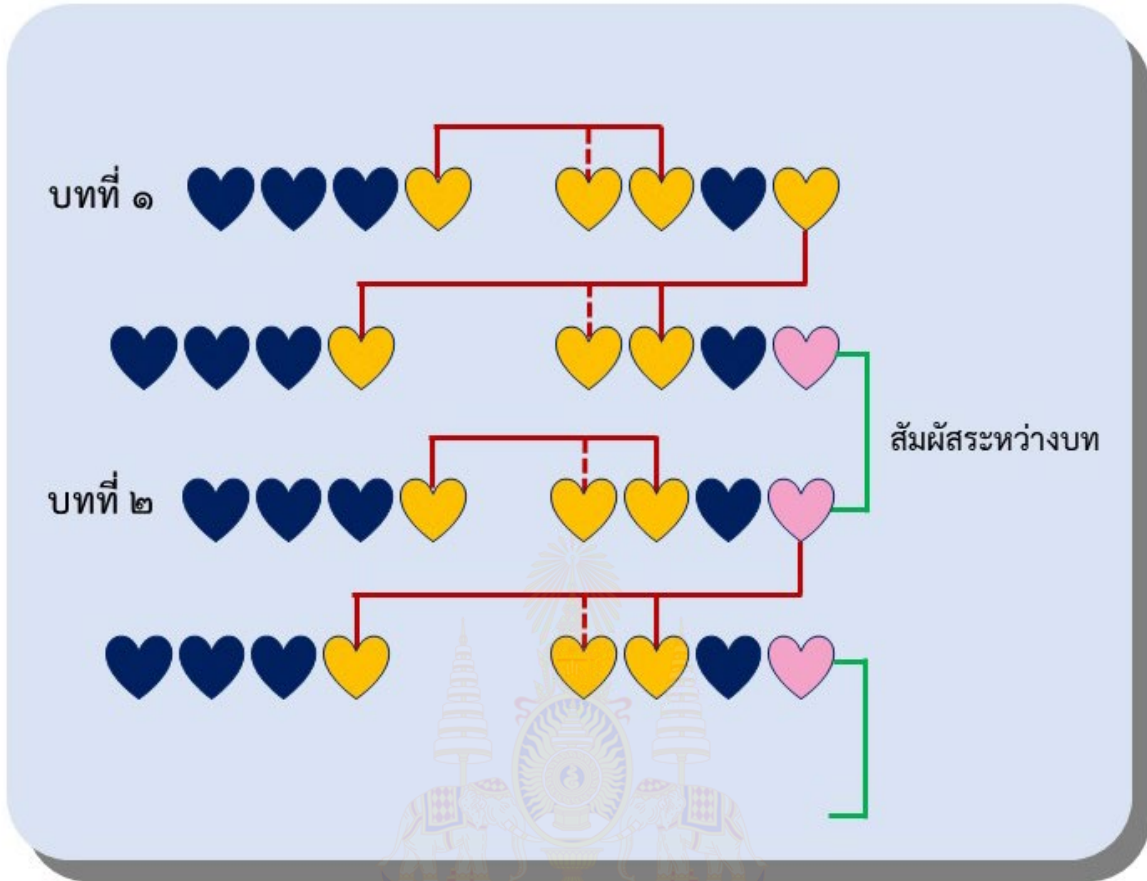
ฉันทลักษณ์ของกลอนสี่

สัมผัสบังคับของกลอนสี่มี ๔ แห่งดังนี้

๑. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑ สัมผัสคล้องจองกับคำที่ ๑ หรือ ๒ ของวรรคที่ ๒
๒. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ สัมผัสคล้องจองกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓
๓. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓ สัมผัสคล้องจองกับคำที่ ๑ หรือ ๒ ของวรรคที่ ๔
๔. คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔ ของบทที่ ๑ สัมผัสคล้องจองกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒

ของบทถัดไป

แผนผังกลอนสี่

ตัวอย่างกลอนสี่

ดวงจันทร์วันเพ็ญ	ลอยเด่นบนฟ้า
แสงนวลเย็นตา	พาใจหฤหรรษ์
ชักชวนเพื่อนยา	มาเล่นร่วมกัน
เด็กน้อยสุขสันต์	บ้านเทิงเรใจ

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ฉันทลักษณ์กลอนสี่
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง สร้างสรรค์กลอนสี่ (๑)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดให้มาเรียงร้อยให้เป็นกลอนสี่ที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และได้เนื้อความที่สมบูรณ์และเขียนแผนผังกลอนสี่ให้ถูกต้อง

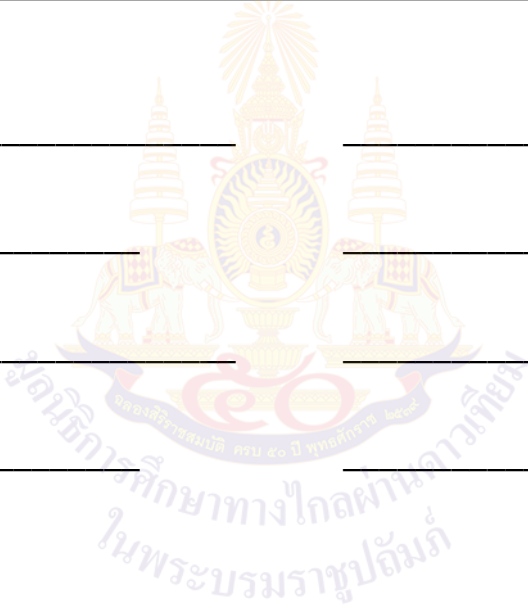
ต้องมาขอทาน โธ่เอ๋ยช่างไทย อยู่ชานเมืองกรุง ถึงอยู่ป่าดง
 ยิ่งใหญ่นักหนา ไพรงพงกันดาร ทูเรศนัยน์ตา ดีกว่าชมชาน

แผนผังกลอนสี่

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ประชันกลอนสี่
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง สร้างสรรค์กลอนสี่ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนกลอนสี่ที่นักเรียนช่วยกันแต่งในห้องเรียนจำนวน ๒ บท

หัวข้อ _____

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๙ เรื่อง จิกซอว์ต่อกลอนสี่
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สร้างสรรค์กลอนสี่ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งกลอนสี่จำนวน ๒ บทจากภาพตัดต่อให้สอดคล้องกับภาพ

หัวข้อ _____

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง ผลไม้ไทยน่าทาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สร้างสรรค์กลอนสี่ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่งกลอนสี่จำนวน ๒ บทแนะนำผลไม้ไทยและวาดภาพประกอบบรรยายสี
ให้สวยงาม

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การท่องเที่ยวอาชยาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เสนาะกรรมวรรณา ลีลาคำประพันธ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายกำหนดให้มีการท่องเที่ยวอาชยานอย่างจริงจังในสถานศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวอาชยาน ดังนี้

๑. เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย และให้ซาบซึ้งในความไพเราะของบท ร้อยกรอง

๒. เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์

๓. เพื่อเป็นการสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม คติธรรม และข้อคิดที่เป็นประโยชน์

๔. เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติในฐานะ “รากร่วมทางวัฒนธรรม”

บทอาชยานที่กำหนดให้ท่องจำ

บทอาชยานที่ให้นักเรียนท่องจำนั้น แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ บทอาชยานที่เป็นบทหลัก บทรอง และบทเลือกอิสระ

บทหลัก หมายถึง บทอาชยานที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนนำไปท่องจำเพื่อ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ

บทรอง หมายถึง บทอาชยานที่ครูผู้สอนหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนท่องจำเสริม จากบทอาชยานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด (บทหลัก)

บทเลือกอิสระ หมายถึง บทอาชยานที่นักเรียนแต่ละคนเลือกสรรมาท่องเองด้วยความสมัครใจ หรือด้วยความชื่นชอบ อาจเป็นบทร้อยกรองที่มีผู้แต่งไว้ หรือเป็นบทร้อยกรองที่นักเรียนแต่งขึ้นเอง หรือผู้ปกครองเป็นผู้แต่งขึ้นก็ได้แต่ต้องบอกได้ว่ามีเหตุผลอย่างไรจึงเลือกบทร้อยกรองนั้นๆ มาท่อง จำเป็นบทอาชยานของตนเองโดยความเห็นชอบของครูผู้สอน

บทร้อยกรองที่จะคัดเลือกให้เป็นบทรองและบทเลือกอิสระ ควรมีลักษณะดังนี้

๑. มีเนื้อหา ความยากง่ายเหมาะสมกับวัย
๒. มีความยาวพอเหมาะพอควร
๓. มีคุณธรรม คติธรรม ให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม
๔. มีสุนทรียรสทางภาษา
๕. มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์
๖. มีรูปแบบที่หลากหลาย

การอ่านบทอาขยานตามหลักการทั่วไป

การอ่านบทอาขยานส่วนใหญ่เป็นการอ่านออกเสียง คือ ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมาดัง ๆ ในขณะที่ใช้สายตากวาดไปตามตัวอักษร ยึดหลักการอ่านออกเสียงเหมือนหลักการอ่านทั่วไป เพื่อให้การอ่านออกเสียงมีประสิทธิภาพควรฝึกฝนดังนี้

๑. กวาดสายตาจากคำต้นวรรคไปยังท้ายวรรค และเคลื่อนสายตาไปยังวรรคถัดไปอย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องสายหน้าตามไป เพื่อเป็นการอ่านล่วงหน้า ทำให้การอ่านออกเสียงต่อเนื่องกันไปโดยไม่สะดุด ชะงัก

๒. ฝึกเปล่งเสียงให้ดังพอประมาณ โดยพิจารณาถึงกลุ่มผู้ฟังและสถานที่ แต่ไม่ตะโกน ควรบังคับเสียง เน้นเสียง ปรับระดับเสียงสูง - ต่ำ ให้สอดคล้องกับจังหวะลีลา ท่วงทำนอง และความหมายของเนื้อหาที่อ่าน

๓. อ่านด้วยเสียงที่ชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีกระแสเสียงเดียว ไม่แตกพราว เปล่งเสียงจากลำคอโดยตรงด้วยความมั่นใจ

๔. ควรทรงตัวและรักษาอาการปฏิกิริยาให้ถูกวิธี จะช่วยให้ระบบกล้ามเนื้อต่างๆ ทำงานประสานกัน ทำให้เปล่งเสียงได้ดี มีท่วงทำนองเชื่อถือ ลักษณะการทรงตัวที่ถูกวิธีคือ ไม่ว่าจะยืนหรือนั่งอ่าน ลำตัวต้องตั้งตรงและอยู่ในอาการสมดุล ควรถือบท หรือหนังสือห่างจากสายตาประมาณหนึ่งฟุต ขณะอ่านพยายามให้ลำคอตั้งตรง เงยหน้าเล็กน้อย สบตากับคนฟังเป็นระยะ ๆ

๕. อ่านออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี และต้องเข้าใจเนื้อหาของบทอาขยานนี้

๖. อ่านออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน

๗. อ่านให้ถูกจังหวะและวรรคตอน

๘. พยายามอ่านให้ได้อารมณ์และความรู้สึกตามเนื้อหา

การอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

การอ่านบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะช่วยให้บทอาขยานนั้นมีความไพเราะ เกิดความสนใจจดจำบทอาขยานได้ดี และสนุกสนานยิ่งขึ้น การฝึกอ่านทำนองเสนาะมีขั้นตอนดังนี้

๑. อ่านเป็นร้อยแก้วธรรมดาให้ถูกต้องชัดเจนตามอักขรวิธีก่อน ทั้ง ร, ล ตัวควบกล้ำ อ่านออกเสียงให้ตรงตามเสียงวรรณยุกต์

๒. อ่านให้ถูกจังหวะวรรคตอน การอ่านผิดวรรคตอนทำให้เสียความ

๓. อ่านให้สัมผัสคล้องจองกันเพื่อความไพเราะ

๔. อ่านให้ถูกทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด ซึ่งคำประพันธ์แต่ละชนิดจะมีบังคับจำนวนคำสัมผัส หรือคำเอก คำโท แตกต่างกัน การอ่านทำนองเสนาะจึงต้องอ่านให้ถูกท่วงทำนองและลีลาของคำประพันธ์แต่ละชนิด

๕. อ่านโดยใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหาและอ่านพยางค์สุดท้ายของวรรคด้วยการทอดเสียง แล้วปล่อยให้หางเสียงผวนขึ้นจุ่มก

ประโยชน์ของการท่องบทอาขยาน

การท่องจำบทอาขยานมิใช่เพียงการท่องแบบนกแก้วนกขุนทอง แต่การท่องจำบทอาขยานได้เปรียบเสมือนเป็นบันไดขั้นแรกที่น่าไปสู่การคิด เมื่อมีข้อมูลมีตัวอย่างที่ดีซึ่งเป็นคลังความรู้ที่เราเก็บไว้กับตัว ต้องการใช้เมื่อใดเราก็สามารถนำออกมาใช้ได้ทันที การท่องจำบทอาขยานเป็นพื้นฐานที่น่าไปสู่การเลือกจำบทประพันธ์ที่ดีและมีคุณค่าทั้งในเชิงภาษาและเนื้อหาที่เราได้พบในชีวิตประจำวันต่อไป การท่องจำบทอาขยานมีประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

๑. ช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในเรื่องที่อ่าน
๒. ฝึกการคิดวิเคราะห์ประเมินค่าเรื่องที่อ่าน
๓. เป็นตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไพเราะ
๔. ช่วยให้มีคติประจำตัว สอนใจให้ระลึกถึงคุณธรรมที่ได้จดจำ
๕. ช่วยกล่อมเกลาและจรรโลงใจให้ประณีตมากขึ้น
๖. เป็นตัวอย่างการแต่งคำประพันธ์ตามรูปแบบที่ได้ท่องจำ
๗. ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนาน
๘. สามารถนำไปใช้อ้างอิงในงานต่าง ๆ ได้

ปรับปรุงมาจาก www.thaigoodview.com

บทร้อยกรอง / บทอาขยานบทเลือก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เสนาะกรรมวรรณา ลีลาคำประพันธ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

บทที่ ๑

อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก
 แม้เจ็บป้อนหมื่นแสนจะแคลนคลาย

แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย
 เจ็บจนตายนั้นเพราะเหน็บให้เจ็บใจ
 ที่มา : เพลงยาวถวายโอวาท, สุนทรภู่

บทที่ ๒

อันนินทากาเลเหมือนเทน้ำ
 แคว่องค์พระปฏิมายังราคิน

ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดมารัดหิน
 คนเดินดินหรือจะสิ้นคนนินทา
 ที่มา : พระอภัยมณี, สุนทรภู่

บทที่ ๓

เขาย่อมเปรียบเทียบความว่ายามรัก
 ครั้นรักจางห่างเหินไปเนิ่นนาน

แต่น้ำผักต้มขมขมว่าหวาน
 แต่น้ำตาลว่าเปรี้ยวไม่เหลือวแล
 ที่มา : นิราศเจ้าฟ้า, สุนทรภู่

บทที่ ๔

ถึงบางพุดพุดดีเป็นศรีศักดิ์
 แม้นพุดชั่วตัวตายทำลายมิตร

มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต
 จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพุดจา
 ที่มา : นิราศภูเขาทอง, สุนทรภู่

บทที่ ๕

ถึงบางเตี้อ้อมะเตื่อเหลือประหลาด
 เหมือนคนพาลหวานนอกย่อมขมใน

บังเกิดชาติแมลงหิวมีในไส้
 อุปไมยเหมือนมะเตื่อเหลือระอา
 ที่มา : นิราศภูเขาทอง, สุนทรภู่

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง เสนาะกรรมวรรณกลีลาคำประพันธ์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง เสนาะกรรมวรรณกลีลาคำประพันธ์
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกบทร้อยกรองที่สนใจมาคัดลายมือ บอกสาระสำคัญของบทร้อยกรอง และอธิบายเหตุผลที่เลือก

๑. บทร้อยกรองที่เลือก คือ

๒. สาระสำคัญ คือ

๓. เหตุผลที่เลือก คือ

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ลีลาคำประพันธ์

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การค้นหาคำสัมผัสจากบทร้อยกรอง	☆☆☆☆☆☆
๒. การเขียนคำคล้องจอง ๒ พยางค์และคำคล้องจอง ๓ พยางค์	☆☆☆☆☆☆
๓. การแต่งคำขวัญ	☆☆☆☆☆☆
๔. การแต่งกลอนสี่	☆☆☆☆☆☆
๕. การคัดเลือกบทอาขยานและท่องบทอาขยานที่สนใจ	☆☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆☆ จำนวน.....
 ☆☆☆ จำนวน.....

สรุป: วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- อ่านหนังสือทบทวนบทเรียน
- มีสมาธิในการเรียน
- ไม่พูดคุยเสียงดังขณะเรียนหนังสือ
- มุ่งมั่นในการทำงาน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

สนุกสนานอ่านเขียน

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การอ่านจับใจความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อ่านจับใจความนั้นสำคัญนัก
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ใจความสำคัญคือ ข้อความสำคัญของเรื่อง จะตัดออกไปไม่ได้ ถ้าตัดออกจะทำให้เนื้อความเปลี่ยนแปลงไปหรือได้ความไม่ครบถ้วน การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องมีสมาธิในการอ่าน และจะต้องเข้าใจเรื่องทีอ่าน แล้วตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านว่า ใคร ทำอะไร ทีไหน เมื่อใด อย่างไร แล้วตอบคำถามเหล่านั้นแต่เพียงสั้น ๆ แต่ให้ได้ใจความชัดเจน จากนั้นนำมาเรียบเรียงให้เป็นประโยคหรือข้อความสั้น ๆ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องทีอ่าน ในหนึ่งย่อหน้าจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงใจความเดียว นอกนั้นจะเป็นพลความหรือส่วนประกอบซึ่งใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ตามย่อหน้าต่าง ๆ ของเรื่องทีอ่าน อาจอยู่ส่วนต้น ส่วนกลางหรือส่วนท้ายของย่อหน้าก็ได้

หลักการอ่านจับใจความสำคัญ มีดังต่อไปนี้

๑. อ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาในแต่ละย่อหน้า
๒. คิด โดยตั้งคำถามว่า ใคร ทำอะไร ทีไหน เมื่อไร อย่างไร
๓. เขียน ร่างข้อความหรือคำตอบทีได้ไว้เป็นตอน ๆ
๔. เรียบเรียง นำข้อความทีสรุปไว้มาเรียบเรียงให้เป็นข้อความ โดยใช้คำสันธานเชื่อมและเป็นสำนวนภาษาของตนเอง

ตัวอย่างข้อความ

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือ เข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ทีเกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

ใจความสำคัญ คือ **ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน**
(ข้อความอื่น ๆ เป็นพลความ หรือส่วนทีมาขยายใจความสำคัญ)

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ฝึกอ่านจับใจความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อ่านจับใจความนั้นสำคัญนัก
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วเขียนระบุใจความสำคัญของบทอ่านให้ถูกต้อง

๑. มีผู้กล่าวว่าหนังสือดีเป็นมิตร หนังสือเลวเป็นศัตรู เป็นหน้าที่ของท่านเองที่จะเลือกสมาคมมิตรหรือศัตรู หนังสือในตลาดมีอยู่มากมายกายกอง ถ้าท่านถือหนังสือในมือคนที่มาพบเห็นท่านย่อมตีราคาตัวท่านได้ทันทีเขาจะรู้ว่าท่านมีพื้นเพการศึกษาเพียงใด มีรสนิยมสูงหรือต่ำเพียงไหน หนังสือที่ท่านถืออยู่นั้นเปิดโปงให้โลกรู้จักท่านโดยไม่ต้องมีใครแนะนำ

๒. ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติ เกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขาอ่อน ความเครียดจึงเป็นตัวการให้แก่เร็ว

๓. ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตพื้นฐานคือเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์ และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติอย่างจริงใจ

๔. โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืชหากไม่มีความรอบคอบในการใช้จะทำให้เกิดสารตกค้างทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ ฉะนั้น เมื่อซื้อผักไปรับประทานจึงควรล้างผักด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้งเพราะจะช่วยกำจัดสารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำผสมโซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

๕. คนไม่อ่านหนังสือคือคนถอยหลังอยู่ในสังคมเพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อนมีเหตุการณ์ใหม่ ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังความก้าวหน้าจึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างมีหยุดนิ่งมีฉะนั้นเขาจะได้นามว่าเป็นผู้ถอยหลัง

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

นิทาน เรื่อง พี่ชายกับน้องสาว
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อ่านจับใจความจากนิทาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง พี่ชายกับน้องสาว

ครอบครัวหนึ่งมีลูกสองคนเป็นผู้ชายหนึ่งคนและผู้หญิงหนึ่งคน ลูกชายเป็นพี่ที่มีหน้าตาดี ส่วนลูกสาวเป็นน้องที่มีหน้าตาซีเห่ เด็กทั้งสองรักใคร่และเล่นคลุกคลีกันอยู่เสมอ

วันหนึ่งขณะนั่งเล่นกันอยู่นอกบ้าน ทั้งสองไปพบกระจกเงาบานหนึ่ง ทั้งคู่จึงหยิบกระจกเงาบานนั้นขึ้นมาส่องดูตัวเอง เพิ่งมีโอกาสดูเห็นใบหน้าของตนเองเป็นครั้งแรก

“ดูซิ หน้าตาพี่ดูดีกว่าเธอตั้งเยอะแยะ” เด็กชายกล่าว

น้องสาวได้ยืนก็โกรธจัด ขว้างกระจกเงาทิ้งพร้อมกับผลักพี่ชายห่างออกไปอย่างสุดแรงด้วยความโกรธ ทั้งสองต่างไม่ยอมพูดจากัน

ชายผู้เป็นพ่อเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตลอด จึงเรียกทั้งสองคนมาพบทีละคน “ลูกรัก คนเราแม้จะมีหน้าตาดีเพียงใด แต่ถ้าประพฤติตัวไม่ดีก็ไม่มีใครอยากคบหาด้วย” พ่อบอกแก่ลูกชาย

“ดังนั้น ลูกจะต้องทำตัวให้เป็นเด็กดีน่ารัก สมกับที่มีใบหน้าดีด้วย” พ่อสอนลูกต่อ

สำหรับลูกสาวพ่อสอนว่า “ถึงลูกจะไม่สวยนัก แต่ถ้าประพฤติตัวดี พูดจาอ่อนหวาน ไม่ก้าวร้าว ใคร ๆ ก็จะมารักลูกไปเอง”

เมื่อทั้งสองคนได้ฟังคำสอนจากพ่อ สองคนพี่น้องก็เลิกโกรธกัน กลับมารักใคร่และเล่นด้วยกันเช่นเดิม

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนจะงาม งามที่ใจ ไซ้ใบหน้า

ที่มา : นิทานอีสป โดย รวีวรรณ

ใบงานที่ ๒ เรื่อง อ่านจับใจความจากนิทาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง อ่านจับใจความจากนิทาน
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านนิทาน เรื่อง พี่ชายกับน้องสาว

๑. พี่ชายกับน้องสาวมีหน้าตาแตกต่างกันอย่างไร

๒. ทำไมน้องสาวจึงโกรธพี่ชาย

๓. นักเรียนจะคบเพื่อนที่มีลักษณะอย่างไร

๔. นิดามีหน้าตาไม่สวยแต่พูดจาอ่อนหวาน มีนิสัยดี นักเรียนจะคบนิดาเป็นเพื่อนหรือไม่ เพราะเหตุใด

๕. จากนิทาน เรื่อง พี่ชายกับน้องสาว นักเรียนได้ข้อคิดอะไร และจะนำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

บทอ่านเสริม เรื่อง เจ้าสีทอง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อ่านจับใจความจากบทอ่านเสริม
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

อ่านเสริม

เจ้าสีทอง

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีแมวท้องแก่ตัวหนึ่ง
 เดินโซซัดโซเซมาจนถึงอาศรมพระดาบส มันเจ็บท้อง
 จะออกลูกจึงร้องด้วยความเจ็บปวด พระดาบสเล็งญาณ
 ดูก็นึกว่า แมวตัวนี้จะมีลูกโคนที่เฉลียวฉลาด แต่ถ้าไม่ได้
 รับการอบรมที่ดีก็จะเป็นแมวที่ร้ายกาจมาก ด้วยความ
 ฉลาดนี้แหละที่จะทำให้ลูกแมวคิดพลิกแพลงทำสิ่ง
 ชั่วร้ายนานาชนิด

ขณะที่แม่แมวกำลังทรมานทรมายที่จะ
 ออกลูก มันส่งเสียงร้องประหนึ่งจะขอ
 ความช่วยเหลือจากพระดาบส
 มันอยากพูดว่า “หลวงตาเจ้าขา
 ช่วยด้วย ข้าเจ็บท้องเหลือเกิน”

พระดาบสอ่านใจของแมวออก จึงบริกรรมคาถาแล้วเป่าไปที่แม่แมว ทำให้มันลดอาการ กระวนกระวายลง และตกหลุมแมวตัวผู้ออกมาในที่สุด

ทุกวันแม่แมวจะออกไปหาอาหาร แล้วกลับมาให้นมลูก มันดูแลลูกด้วยความรัก ฝ้าเลียจน ขนสะอาดไปทั้งตัว หัว ตีน และหางของสีทองจึงเปล่งประกายสีทองสวยงามมาก

เมื่อสีทองลืมตาได้แล้ว ตาซ้ายของมันเป็นสีฟ้า ส่วนตาขวาเป็นสีเขียว เวลามันเคล้าเคลีย แม่แมว ตาสีฟ้าของมันจะปลั่งแสงสีฟ้า และเวลามันจ้องมองนกหรือสัตว์อื่น ๆ ตาสีเขียว จะปลั่งแสงสีเขียว

พระดาบสสังเกตเห็นประกายตั้งสองข้างนั้นแล้ว ก็นึกรู้ว่า ตาข้างสีฟ้าคือตาที่แสดง ความรัก แต่ตาข้างสีเขียวจะแสดงความโกรธและอยากทำลาย

วันหนึ่งเมื่อสีทองวิ่งคล่องแล้ว มันไปคาบหนุมามาวางไว้แล้วนั่งมอง ตาสองข้างของมันเปล่ง ประกายฟ้าที่ เขียวที่ ถ้าหนูขยับตัว ประกายเขียวจะจ้าขึ้น ถ้าหนูนอนนิ่ง ๆ ประกายฟ้าจะวาบขึ้น พระดาบสจึงเอ่ยขึ้นว่า “สีทองเอ๋ย เจ้าโตขึ้นมากแล้วนะ เมื่อก่อนเจ้ายังอ่อนแอ แม่เจ้าก็ฝ้าดูแล ทะนุถนอม ตอนนี้อย่างไรแล้ว เจ้าควรจะรู้ว่า ทำดีเวลาไหน ก็ดีเวลานั้น ทำชั่วเวลาไหน ก็ชั่วเวลา นั้น เจ้ารู้ไหมว่า เวลาเจ้าคิดทำดีตาสีฟ้าของเจ้าสวยงามมาก แต่เวลาเจ้าคิดชั่วทำชั่ว ตาสีเขียวของ เจ้าน่ากลัวที่สุด ขณะที่เจ้านึกเอ็นดูหนู อยากรได้เพื่อนเล่น ตาสีฟ้าของเจ้าเปล่งประกายเจิดจ้า ทำให้เจ้าสง่างามยิ่งนัก แต่เวลาเจ้าเห็นหนูขยับตัว ประกายสีเขียวที่แสดงความโกรธจะเปล่ง ออกมา น่ากลัวมาก”

สีทองเงยหน้าขึ้นมองพระดาบส แล้วส่งภาษาใจถามว่า “ทำไมอย่างนั้นล่ะครับหลวงตา” พระดาบสก็ส่งกระแสเมตตาตอบว่า “เจ้าเป็นแมวที่มีคุณสมบัติพิเศษ จะเป็นแมวที่ตีก็ตีได้ ชั่วก็ได้ ถ้าเมื่อไรเจ้าเปิดให้รังสีฟ้าคลุ้มตัวเจ้า เจ้าจะคิดแต่สิ่งดี ๆ ทำแต่สิ่งดี ๆ ผลแห่งความดีนั้น จะส่งเสริมให้บารมีบุญของเจ้าเพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อไรที่รังสีเขียวคลุ้มตัวเจ้า เจ้าจะมีแต่ความดุร้าย น่ากลัว และผลแห่งความชั่วจะไปลดบารมีบุญของเจ้าลงมา เจ้าอยากเป็นแมวดีหรือแมวโหดล่ะ เจ้าสีทอง”

สีทองรับกระแสจิตของพระดาบสได้ ก็ส่งความคิดมาว่า “อยากเป็นแมวดีครับ อยากเป็นที่รักและเมตตาของคน”

“ถ้าอย่างนั้น” พระดาบสตอบ “เจ้าก็ต้องพยายามรักษารังสีฟ้าไว้ คือ คิดแต่สิ่งดี ทำแต่ สิ่งดี ไม่ต้องรอให้ใครเตือน ตาสีฟ้าของเจ้านั้นแหละจะเตือนตัวเอง แล้วตาสีเขียวก็จะลดแสงลง พลังชั่วจะถูกพลังดีกลบ ในที่สุดเจ้าจะชนะและเป็นแมวสีทองที่สง่างาม มีจิตใจดี และเป็นที่รักของ ผู้พบเห็น”

มันยื่นขาหน้าเชี่ยหนูให้วิ่งไป หนูมองสีทองด้วยความขอบคุณ

สีทองก้มหัวน้อมรับคำพระดาบส มันยื่นขาหน้าเชี่ยหนูให้วิ่งไป หนูมองสีทองด้วยความ
ขอบคุณ สีทองมองตามหนูด้วยตาข้างสีฟ้าที่เปล่งประกายสวยงามยิ่งนัก
นับแต่นั้นมา สีทองก็ไม่เหงาอีกต่อไป เพราะมีหนูเป็นเพื่อนเล่น

ที่มา : หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔
เรื่อง เจ้าสีทอง หน้า ๑๖๕-๑๖๗

ใบงานที่ ๓ เรื่อง เจ้าสีทอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง อ่านจับใจความจากบทอ่านเสริม
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านบทอ่านเสริม เรื่อง เจ้าสีทอง

๑. ดวงตาประกายสีเขียวและสีฟ้าของเจ้าสีทองจะประกายขึ้นเมื่อใด

๒. คุณสมบัติพิเศษของเจ้าสีทองคืออะไร

๓. บทสรุปของเจ้าสีทองและหนูเป็นอย่างไร เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

๔. หากนักเรียนเป็นเจ้าสีทอง นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร

๕. จากบทอ่านเสริม เรื่อง เจ้าสีทอง นักเรียนได้ข้อคิดอะไร และจะนำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างไร

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่.....

บทความ เรื่อง ทำความเข้าใจกับโรคเอดส์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อ่านจับใจความจากบทความ
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ทำความเข้าใจกับโรคเอดส์

โรคร้ายที่เกิดจากเชื้อไวรัสมีหลายชนิด เช่น โรคตาแดง ไข้หวัดใหญ่ ไข้เลือดออก ไข้สมองอักเสบ โรคพิษสุนัขบ้า โรคทางเดินหายใจเฉียบพลัน ไวรัสตับอักเสบ ไวรัสเอชไอวีหรือเอดส์ที่เกิดจากภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อมลงหรือบกพร่อง ขณะนี้โรคเอดส์กำลังระบาดไปทั่วโลกเราจึงควรจะได้ศึกษาความรู้เรื่องนี้อย่างจริงจัง

โรคเอดส์เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งเรียกว่าไวรัสเอดส์หรือที่เรียกว่าเอชไอวี เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะมีการฟักตัวระยะหนึ่งซึ่งอาจจะนานเป็นปีหรือมากกว่า ๑๐ ปี โดยไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ เมื่อไวรัสเพิ่มจำนวนมากขึ้นและแพร่กระจายไปทั่วร่างกายจะทำลายภูมิคุ้มกันของร่างกายให้เสื่อมลงไปเรื่อย ๆ ทำให้ผู้ป่วยติดเชื่อโรคต่าง ๆ ได้ง่าย เมื่อร่างกายทนไม่ได้จะเสียชีวิตในที่สุด

อาการของโรคเอดส์ในระยะต้นอาจมีเพียงต่อมน้ำเหลืองโตทั่วตัว ต่อมามีอาการมากขึ้น เช่น เป็นเชื้อราในปาก ปอดอักเสบรุนแรง สมองเสื่อม อาการตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงเอดส์เต็มขั้นอาจใช้เวลาหลายปีขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตัวของผู้ติดเชื้อ

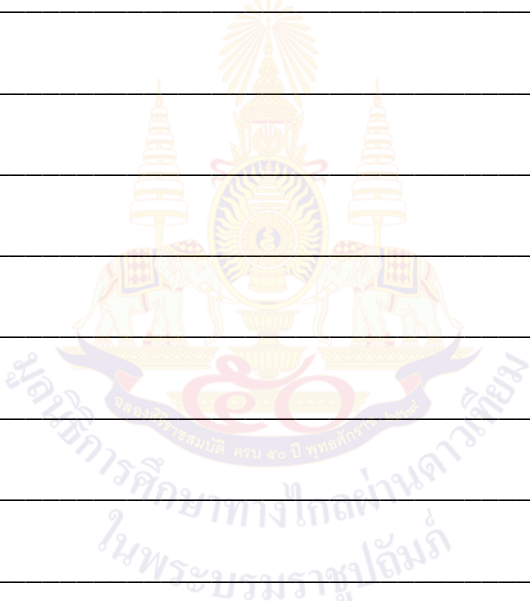
โรคนี้ไม่ใช่โรคที่ติดต่อกันได้ง่ายนัก หากเราพบผู้ป่วยด้วยโรคนี้ไม่ควรแสดงกิริยารังเกียจ เพียงแต่ควรระวังที่จะปฏิบัติตนให้ถูกต้องก็จะปลอดภัย เชื้อไวรัสเอดส์เข้าสู่ร่างกายได้ ๓ ทาง คือ ทางเพศสัมพันธ์ ทางเลือดโดยการรับเลือดจากคนที่เป็นโรค และจากแม่ที่เป็นเอดส์สู่ลูก วิธีตรวจโรคเอดส์ทำได้ด้วยการตรวจเลือด

ที่มา : หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ หน้า ๑๓๓-๑๓๔

ใบงานที่ ๔ เรื่อง การสรุปใจความสำคัญจากการอ่านบทความ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง อ่านจับใจความจากบทความ
 รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญจากการอ่านบทความ เรื่อง ทำความเข้าใจกับโรคเอดส์

บทความ เรื่อง _____

ชื่อ-สกุล ชั้น เลขที่

บทร้อยกรอง เรื่อง ธรรมชาตินี้มีคุณ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง อ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ธรรมชาตินี้มีคุณ

วอนไหว้บูชาเทพอารักษ์	ซึ่งทรงปกปักรักษาผืนป่า
คุ้มครองพันธุ์พฤกษาไพรพนา	อีกเจ้าแห่งภูผาพนาทร
นบพระธรณีมีพระคุณ	ทรงค้ำจุนสรรพสัตว์สโมสร
สร้างถิ่นฐานเคหาสถาพร	เป็นบ้านเกิดเมืองนอนของผู้คน
เป็นหลักแหล่งทำมาหากิน	ทั้งผืนดินหาดทรายหลายแห่งหน
ได้ทำไร่ไถนาเลี้ยงชีพตน	และขุดคันแระธาตุ๋ญมณี
น้อมสักการะพระคงคา	ห้วยละหานธาราทุกถิ่นที่
หล่อเลี้ยงโลกชุ่มฉ่ำนำชีวี	จึงมากมีความสุขสมบูรณ์
ไหว้ตะวันจันทราบนภาภาค	ส่องแสงสาดสว่างไสวไม่สิ้นสูญ
ล้วนก่อเกิดพลังงานอันเกื้อกูล	ทวีคุณความร้อนและผ่อนเย็น
ไหว้พระพายสายลมรำเพยผ่าน	หอมดอกไม้แย้มบ้านยามมองเห็นมวล
อากาศเคลื่อนที่มีประเด็น	ทุกสิ่งเป็นส่วนล้วนผูกพัน
คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ในพิภพ	มนุษย์สัตว์ประสพอย่างสร้างสรรค์
ต้องเรียนรู้อนุรักษ์หลักสำคัญ	อยู่ร่วมกันกลมกลืนแซมชื่นใจ
การทำลายธรรมชาตินั้นเกิดโทษ	ธรณีพิโรธแผ่นดินไหว
หากโค่นป่าพาเกิดอุทกภัย	ประมาทก็เกิดไฟไหม้ร้อนแรง
ด้วยเหตุนี้ ชีวิต คือธรรมชาติ	เอื้ออำนวยอำนวยดังแดลง
เป็นกฎเกณฑ์ธรรมดามาแสดง	วงจรแห่งครรลองของโลกเรา

ที่มา : หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุด ภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ หน้า ๒๕๑

บทอ่าน เรื่อง รู้เรื่องเครื่องปรุงรส
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

รู้เรื่องเครื่องปรุงรส

เมื่อไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร หรือภัตตาคารบางแห่ง จะพบว่ามีป้ายแขวนหรือติดที่หน้าร้านหรือในร้านว่า “ร้านนี้ปลอดผงชูรส” “ที่นี่ไม่ใช่ผงชูรส” และอื่น ๆ ที่สื่อให้ทุกคนทราบว่า ถ้าไม่ต้องการรับประทานอาหารที่มีผงชูรสเชิญที่ร้านนี้ บางครั้งเมื่อเราไปซื้ออาหารกระป๋อง หรือเครื่องปรุงรสต่าง ๆ จะพบข้อความว่า ไม่มีผงชูรส ไม่มีสารกันบูด จึงน่าสนใจว่าเกิดอะไรขึ้น เกี่ยวกับเครื่องช่วยชูรสชาติของอาหาร

ผงชูรสเป็นสารเคมีทางวิทยาศาสตร์ที่สังเคราะห์ขึ้นมา มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า โมโนโซเดียมกลูตาเมต หรือเรียกย่อ ๆ ว่า เอ็ม เอส จี เป็นสารที่ช่วยปรุงแต่งรสชาติของอาหารให้ดีขึ้น มนุษย์รู้จักสารชนิดนี้มานานกว่า ๒,๐๐๐ ปี จากการที่ชาวจีนและชาวญี่ปุ่นใช้สาหร่ายทะเลมาช่วยปรุงรสน้ำซุปให้อร่อยขึ้น และต่อมาจึงทราบว่าพืชดังกล่าวมีสารเอ็ม เอส จี

ผงชูรสที่ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยจากคณะกรรมการอาหารและยา ต้องเป็นผงชูรสที่อยู่ในภาชนะบรรจุปิดสนิท มีฉลาก มีชื่อและสถานที่ตั้งของผู้ผลิตอย่างชัดเจน ผงชูรสส่วนใหญ่ทำจากมันสำปะหลัง ข้าวสาลี ข้าวโพด โดยขบวนการทางเคมี มีลักษณะเป็นเกล็ด ถ้าเป็นภาพขยายจะเห็นเป็นแท่งเหลี่ยมเล็ก ๆ สีขาวขุ่น ปลายข้างหนึ่งใหญ่ ข้างหนึ่งเล็ก หรือปลายทั้งสองข้างใหญ่ คอดตรงกลางคล้ายแท่งกระดูก

องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติและองค์การอนามัยโลกได้ให้คำแนะนำว่า ไม่ควรบริโภคผงชูรสเกินวันละ ๑๐ มิลลิกรัม / น้ำหนักตัว ๑ กิโลกรัม

ผงชูรสที่มีการปลอมปน เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค สังเกตได้ คือ เกล็ดของผงชูรสจะแวววาวมาก

ผู้บริโภคบางรายที่แพ้ผงชูรส หลังจาก
รับประทานอาหาร จะมีอาการชาที่ปากและลิ้น
ปวดกล้ามเนื้อบริเวณโหนกแก้ม ต้นคอ แน่นหน้าอก
หัวใจเต้นผิดปกติ กระจายน้ำ ผิวหนังบางส่วนอาจ
ร้อนวูบวาบ หรือเป็นผื่นแดง

อาหารที่มีผงชูรสไม่เหมาะสำหรับคนที่เป็นโรค
เกี่ยวกับทางเดินอาหารหรือระบบขับถ่ายผิดปกติ คนที่
เป็นโรคเกี่ยวกับไต หญิงที่กำลังตั้งครรภ์ และเด็กทารก

การค้นคว้าทดลองได้ดำเนินการมา
นานแล้ว แต่ยังไม่มียืนยันว่าผงชูรสมีอันตราย
หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ผงชูรสไม่ใช่สิ่งจำเป็น
สำหรับร่างกาย ทั้งยังสิ้นเปลืองเงินและอาจ
ก่อให้เกิดปัญหาสำหรับบางคนที่มีแพ้ผงชูรสได้

ที่มา : หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

หน้า ๒๐๐-๒๐๑

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนบันทึกความรู้ เป็นการเขียนบันทึกเรื่องราวจากการอ่านหนังสือ หรือจากการดูหรือฟังสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความรู้ที่ควรจำ เพื่อเป็นการเตือนความจำหรือใช้อ้างอิงในวันข้างหน้า

๑. หัวข้อที่ควรเขียนบันทึกความรู้

- ๑.๑ ชื่อเรื่อง
- ๑.๒ เนื้อหาที่ได้จากการค้นคว้า โดยสรุป
- ๑.๓ ชื่อผู้รายงาน
- ๑.๔ หนังสือที่นำมาค้นคว้า โดยระบุชื่อหนังสือ ผู้แต่ง โรงพิมพ์ ปีที่พิมพ์ หรือจากการดูหรือฟังใคร เมื่อใด

๒. วิธีการเขียนบันทึกความรู้

- ๒.๑ อ่าน ฟัง หรือดูเรื่องให้เข้าใจ
- ๒.๒ ตั้งคำถามและตอบคำถามให้ได้ว่า อ่าน ฟัง หรือดูเรื่องอะไร เรื่องนั้นเป็นอย่างไร และมีการลำดับเรื่องราวอย่างไร เป็นต้น
- ๒.๓ นำคำตอบมาเรียบเรียง แล้วเขียนจดบันทึกเป็นเรื่องราว

๓. ประโยชน์ของการเขียนบันทึกความรู้

- ๓.๑ ช่วยเหลือความจำหรือทบทวนความรู้
- ๓.๒ ให้ความรู้แก่ผู้อ่านหรือผู้ที่พบเห็น
- ๓.๓ นำมาเป็นข้อมูลอ้างอิงหรือข้อมูลหลักฐานได้

๔. ตัวอย่างการเขียนบันทึกความรู้จากเรื่องที่อ่าน

ทำไมต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ารอบสะดือ

แต่เดิม สถานเสาวภารักษาโรคพิษสุนัขบ้าด้วยการฉีดวัคซีนที่ทำจากไขสันหลังกระต่าย ต่อมาเปลี่ยนเป็นสมองสัตว์โดยเฉพาะสมองแกะและหนูทดลอง วัคซีนชนิดนี้ได้รับการคิดค้นมา

เพื่อใช้ฉีดเข้าใต้ผิวหนัง โดยต้องฉีดถึง ๑๔-๒๑ เข็ม ดังนั้นบริเวณที่จะฉีดยาต้องมีพื้นที่มากและไม่เกิดการอักเสบได้ง่าย พื้นที่หน้าท้องรอบสะดือจึงเป็นบริเวณที่เหมาะสมที่สุดในการฉีดวัคซีน แต่วัคซีนที่ทำจากสมองสัตว์ ทำให้หลายคนมีอาการแพ้อย่างรุนแรง จึงมีการคิดค้นวัคซีนขึ้นมาใหม่โดยทำจากเซลล์เพาะเลี้ยง ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงและไม่ทำให้เกิดอาการแพ้ใช้วิธีฉีดเข้ากล้ามเนื้อที่หัวไหล่ และฉีดเพียง ๕ เข็มเท่านั้น

สถานเสาวภาเลิกใช้วัคซีนที่ฉีดรอบสะดือมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้โรงพยาบาลทั่วประเทศใช้เฉพาะวัคซีนที่ทำจากเซลล์เพาะเลี้ยงเท่านั้น เพราะฉะนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา ในประเทศไทยจะไม่มีใครถูกฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่รอบสะดืออีก

๑๐๘ ของคำถาม เล่ม ๗

ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่อง

๑. เรื่องที่อ่านมีชื่อเรื่องว่าอย่างไร

= ทำไมต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ารอบสะดือ

๒. เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร

= การรักษาโรคพิษสุนัขบ้า

๓. เพราะเหตุใด จึงต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ารอบสะดือ

= เพราะเป็นบริเวณที่มีพื้นที่มากและไม่เกิดการอักเสบได้ง่าย

๔. ปัจจุบันยังมีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ารอบสะดืออยู่หรือไม่ เพราะเหตุใด

= ไม่มี เพราะมีการคิดค้นวัคซีนขึ้นมาใหม่ ใช้ฉีดเข้ากล้ามเนื้อที่หัวไหล่แทน

เรียบเรียงคำตอบและจดบันทึก

เรื่อง ทำไมต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้ารอบสะดือเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษาโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งสาเหตุที่ต้องฉีดวัคซีนรอบสะดือ เพราะเป็นบริเวณที่มีพื้นที่มากและไม่เกิดการอักเสบได้ง่าย แต่ปัจจุบันไม่มีการฉีดวัคซีนรอบสะดือแล้ว เพราะได้มีการคิดค้นวัคซีนขึ้นมาใหม่ ใช้ฉีดเข้าที่กล้ามเนื้อที่หัวไหล่แทน

ผู้บันทึก ด.ช. วิเชียร เขียนดี

จาก ๑๐๘ ของคำถาม เล่ม ๗

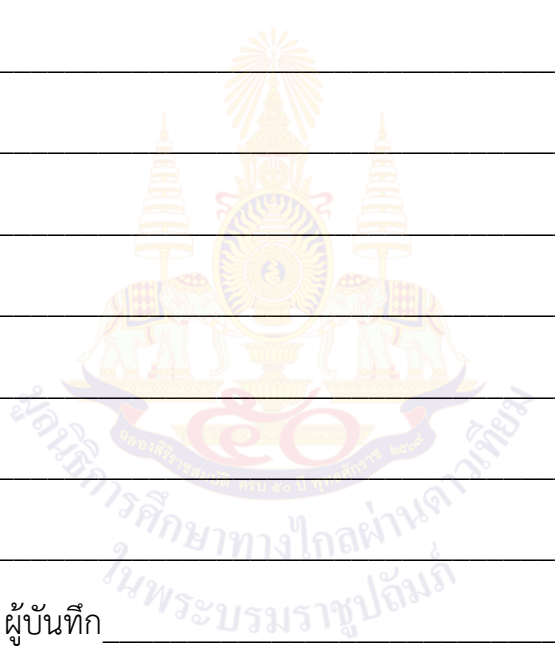
ที่มา : เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. ภาษาไทย ป.๔. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

**ใบงานที่ ๖ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การเขียนบันทึกความรู้
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔**

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านบทอ่าน เรื่อง ฐ์เรื่องเครื่องปรงรส แล้วเขียนบันทึกความรู้

ผู้บันทึก _____
ชื่อเรื่อง _____
ที่มา _____

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ฟังดูรู้แนวคิด
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

ข้อความที่ใช้สื่อสารกันประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ **ข้อเท็จจริง** และ **ข้อคิดเห็น** การรู้จักแยกว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็น จะช่วยให้เราสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาบางอย่างได้ ข้อคิดเห็นจะถูกตั้งและนำเสนอเชื่อถือเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อมูลและเหตุผลที่นำมาประกอบ

ข้อเท็จจริง หมายถึง ข้อความแห่งเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเป็นอยู่ตามจริง ข้อความหรือเหตุการณ์ที่ต้องวินิจฉัยว่าเท็จหรือจริง

ลักษณะของข้อเท็จจริง

๑. มีความเป็นไปได้
๒. มีความสมจริง
๓. มีหลักฐานเชื่อถือได้
๔. มีความสมเหตุสมผล

ข้อคิดเห็น หมายถึง ความเห็น ความรู้สึกนึกคิดของผู้ส่งสารที่แทรกอยู่ในเนื้อหา

ลักษณะข้อคิดเห็น

๑. เป็นข้อความที่แสดงความรู้สึก
๒. เป็นข้อความที่แสดงการคาดคะเน
๓. เป็นข้อความที่แสดงความเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย
๔. เป็นข้อความที่เป็นข้อเสนอแนะหรือเป็นความคิดของผู้พูดหรือผู้เขียน

ตัวอย่าง

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
ปราณีคัดลอกงานเพื่อนไปส่งคุณครู	ปราณี <u>ไม่น่า</u> คัดลอกงานเพื่อนไปส่งคุณครู
เพื่อนของสมปองเชื่อขำวนี้	เพื่อนของสมปอง <u>ไม่ควร</u> เชื่อขำวนี้
แม่มาถึงเชียงใหม่วันที่ ๒๐ ธันวาคม	แม่ <u>น่าจะ</u> มาถึงเชียงใหม่วันที่ ๒๐ ธันวาคม
ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย	การปกครองระบอบประชาธิปไตย <u>ดีที่สุด</u>
ผักมีประโยชน์ต่อร่างกาย	การกินผักมาก ๆ <u>น่าจะ</u> ดีต่อร่างกายมาก
พ่อของฉันเป็นครู	พ่อของฉันเป็นครูที่ <u>เก่งมาก</u> ๆ
ทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาไทย	วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ <u>น่าสนใจที่สุด</u>

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ดูข่าวเอสาระ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง ฟัง ดู รู้แนวคิด
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูข่าวแล้วพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข่าวพร้อมวิเคราะห์
ความน่าเชื่อถือ

ข้อเท็จจริง คืออะไร

.....

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็น คืออะไร

.....

.....

.....

.....

นักเรียนเชื่อถือข่าวนี้อหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง นิทานไทย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง สืบสานนิทานไทย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ความหมายและความสำคัญของนิทาน

ความหมายของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่ากันต่อ ๆ มาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เช่น สังข์ทอง ปลาบู่ทอง หรือโสนน้อยเรือนงาม มีการเล่าสู่กันฟังจากปู่ย่าตายาย พ่อแม่ของเรารวมทั้งตัวเรา ไปถึงลูกหลาน เป็นทอด ๆ กันไปรุ่นแล้วรุ่นเล่า บางครั้งก็แพร่กระจายจากท้องถิ่นหนึ่งไปอีกท้องถิ่นหนึ่ง เช่น นิทานเรื่องสังข์ทองอาจมีหลายสำนวนแล้วแต่ความทรงจำ ความเชื่อ อารมณ์ของผู้เล่าและวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น (ประคอง นิมมานเหมินทร์, ๒๕๕๐ : ๙)

ความสำคัญของนิทาน

นิทานช่วยให้เด็กมีความสุขให้แก่มคิดและคติสอนใจ การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้นิทานเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการเล่านิทานสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ความสำคัญของนิทานมีดังนี้

๑. เด็กหรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นและใกล้ชิด เป็นกันเองกับผู้เล่า
๒. เด็กหรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส
๓. เด็กหรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลาเพิ่มขึ้นหรือยาวนานขึ้น โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการทำให้ผู้ฟังหรือเด็กใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีขนาดยาว
๔. เด็กหรือผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็ก ๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
๕. นิทานจะทำให้เด็กหรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อน รู้จักการรับและการให้ รวมถึงการมองโลกในแง่ดี
๖. นิทานจะทำให้เด็กหรือผู้ฟังใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหาได้
๗. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็กหรือผู้ฟังโดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ
๘. เด็กหรือผู้ฟังจะได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
๙. นิทานช่วยสร้างเสริมจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
๑๐. นิทานสามารถช่วยให้เด็กและผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง การออกเสียงตัว ร เรือ และ ล ลิง ได้อย่างถูกต้องธรรมชาติ

นิทาน เรื่อง หัวล้านนอกครู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สืบสานนิทานไทย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

เรื่อง หัวล้านนอกครู

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีชายหัวล้านคนหนึ่งชื่อ “แวว” อาศัยอยู่ในหมู่บ้านโดยที่คนในหมู่บ้านทุกคนไม่มีใครหัวล้านเลยแม้แต่คนเดียวเขาจึงเป็นบุคคลที่แปลกประหลาดในสายตาของเพื่อนบ้าน แววรู้สึกว่าคุณเองมีปมด้อยที่ใคร ๆ มักเรียกชื่อเขาว่า “แววล้าน” หรือ “ล้านแวว” โดยมีคำว่าล้านเป็นคำวิเศษณ์นำหน้าหรือต่อท้ายเสมอตกย้ำทำให้เขาเจ็บใจเป็นอย่างนัก เขานั่งคิดนอนคิดตลอดมาว่าจะหาหนทางอย่างไรที่จะทำให้หัวหายล้านเสียที

ในหมู่บ้านแห่งนี้มีเฉพาะหมอรักษาโรคภัยต่าง ๆ ให้หายขาดแต่โรคหัวล้านหมอทั้งหมู่บ้านไม่มีใครสามารถรักษาได้ แม้ว่าเขาจะหัวล้านแต่ก็ตั้งหน้าตั้งตาทำงานด้วยความสุจริตทำบุญสุนทานเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จนเป็นที่รักใคร่ของทุกคนในหมู่บ้านยกเว้นคำว่า “แววล้าน” ที่เป็นคำแสลงใจไม่มีวันจบสิ้น

คืนหนึ่งเขาฝันว่ามีเทวดามาเข้าฝันและบอกกับเขาว่า “จงเดินทางไปทางทิศตะวันออกมีฤๅษีตนหนึ่งอาศัยอยู่ในป่ามีวิद्याอาคมแกร่งกล้าเจ้ามีเรื่องเดือดเนื้อร้อนใจสิ่งใดเจ้าจงเดินทางไปขอเถอะ” อาจเป็นเพราะบุญบันดาลที่เขากระทำมาจึงทำให้เทวดาสงสารมาเข้าฝันชี้ทางสว่างให้

พออรุณรุ่งนายแววล้านได้จัดหุงหาอาหารสะสมเสบียงไว้กินขณะเดินทาง พอรุ่งสางเขาออกเดินทางตามทิศที่เทวดาบอกทันที แววเดินทางรอนแรมลัดเลาะมาตามป่าเขาลำเนาไพร เมื่อหัวขึ้นมานคราใดก็เอาเสบียงขึ้นมารับประทานพอประทังชีวิต

เจ็ดวันผ่านไปเขามุ่งหน้าเดินทางไปทางทิศตะวันออกโดยค้ำคินตามโพรงไม้หรือตามถ้ำจนเที่ยงวันของวันที่แปดเขาได้เจออาศรมหลังหนึ่งเขาจึงเดินเข้าไปหาที่บนอาศรมมีท่านฤๅษีกำลังนั่งสมาธิอยู่ แววก้มลงกราบอย่างงาม ๓ ครั้งแบบเบญจางคประดิษฐ์ก่อนที่เขาเอ่ยปากใด ๆ ฤๅษีก็เอ่ยปากขึ้นว่า “เรารู้ความประสงค์ของเจ้าหมดแล้ว” แววได้ยินยิ่งเกิดความศรัทธายิ่งนักฤๅษีกล่าวต่อว่า “เจ้าจงเดินไปที่สระน้ำอธิษฐานขอพรจากเทวาเจ้าป่าเจ้าเขาแล้วลงไปดำสองคราวห้ามขาดห้ามเกิน” ฤๅษีขรากล่าว แววได้ยินคำโสมนัสใจยิ่งเหมือนยกภูเขาจากอกทิ้ง คราวนี้คงหมดความกังวลใจเสียที

แววกัมลงกราบอีก ๓ ครั้งแล้วเดินมุ่งหน้าไปยังสระใกล้ ๆ อาศรมตามที่ฤษีบอกตั้งสัตย์อธิษฐานแล้วก้าวเดินลงสระเขาดำลงไป

ดำครั้งที่ ๑ เมื่อโผล่ขึ้นมาเอามือคลำศีรษะพบว่ามีผมงอกขึ้นมาหรือไม่

ดำครั้งที่ ๒ เมื่อโผล่ขึ้นมาผมงอกตกดำขึ้นกว่าเก่าเล็กน้อยทำให้นายแววดีใจยิ่งนักกระหยิ่มยิ้มย่องด้วยความดีใจ เขานึกในใจว่า “นี่ขนาดดำแค่สองครั้งผมตกดำและยาวแค่นี้หากดำต่ออีกครั้งผมคงตกดำสวยงามเป็นแน่แท้” จึงลืมหรือตั้งใจฝืนคำสั่งท่านดาบสตัดสិនใจดำต่อ

ดำครั้งที่ ๓ เมื่อโผล่ขึ้นมาเอามือคลำดูอย่างช้า ๆ คิดว่าคงได้ผมสมใจหวังแต่กลับตรงกันข้ามหัวเขากลับล้านแววเหมือนเดิม

แววนึกถึงคำสั่งเสียของท่านฤษีได้ก่อนที่เขาจะมำดำน้ำในสระแต่ก็สายไปเสียแล้วเขาจะดำอีกก็ครั้งไม่มีผมงอกมาอีกเลยจึงตัดสិនใจกลับบ้านโดยไม่ร่ำลาฤษี

ใบงานที่ ๘ เรื่อง ตอบคำถามจากเรื่องหัวล้านนอกครู
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สืบสานนิทานไทย
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านนิทานเรื่อง “หัวล้านนอกครู”

๑. เพราะเหตุใดแววจึงได้ไปพบท่านฤๅษี

.....

.....

๒. ลักษณะนิสัยของแววเป็นอย่างไร

.....

.....

๓. ฤๅษีให้คำแนะนำแก่แววอย่างไร

.....

.....

๔. หากนักเรียนเป็นแววจะปฏิบัติตามคำแนะนำของฤๅษีหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

๕. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านคืออะไร และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง สนุกสนานอ่านเขียน

คำชี้แจง

๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้ตามระดับการประเมินเหล่านี้ เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน

☆ ปรับปรุง ☆☆☆ พอใช้ ☆☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. การสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	☆☆☆☆☆
๒. การเขียนบันทึกความรู้จากเรื่องที่อ่าน	☆☆☆☆☆
๓. การพูดลำดับขั้นตอนจากหัวข้อที่กำหนด	☆☆☆☆☆
๔. การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข่าวที่ฟังและดู	☆☆☆☆☆
๕. การแสดงความคิดเห็นจากนิทานที่อ่าน	☆☆☆☆☆

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ จำนวน..... ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ จำนวน.....
 ☆ ☆ ☆ จำนวน.....

สรุป : วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ดี ค่อนข้างดี ดีมาก

๓. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่นักเรียนวางแผนจะทำเพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- อ่านหนังสือทบทวนบทเรียน
- มีสมาธิในการเรียน
- ไม่พูดคุยเสียงดังขณะเรียนหนังสือ
- มุ่งมั่นในการทำงาน

บันทึกการเรียนรู้ (Learning logs)

ชื่อ : _____ สกุล : _____ วัน _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

สิ่งหนึ่งที่ฉันได้เรียนรู้จากการเรียนวิชานี้ในครึ่งภาคเรียน คือ

.....
.....

ฉันน่าจะเรียนรู้ได้ดีกว่านี้หาก

.....
.....

สิ่งที่ฉันอยากจะบอกคุณครู คือ

.....
.....

สิ่งที่ฉันควรปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น คือ

.....
.....

ปัญหาในการเรียนของฉัน คือ

.....
.....

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

<http://www.dltv.ac.th>

ประถมศึกษาปีที่ 4